

**Join the
change**

Fortum Oyj

Puolivuosikatsaus

Tammi–kesäkuu 2020

Fortum Oyj
Kotipaikka Espoo
Y-tunnus 1463611-4

Sisällysluettelo

Vahvat suojaukset tasoittivat merkittävästi Pohjoismaiden poikkeuksellisen alhaisten spot-hintojen vaikutusta	3
Toimitusjohtaja Markus Rauramon kommentti	4
Muutokset raportoinnissa	5
Taloudellinen tulos	6
Taloudellinen asema ja rahavirta	8
Segmenttikatsaukset	9
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin sekä käyttöomaisuuden ja osakkeiden myynnit	19
Toiminta- ja sääntely-ympäristö	20
Avaintekijät ja riskit	25
Näkymät	27
Oikeudenkäynnit	28
Kestävä kehitys	28
Osakkeet ja osakepääoma	31
Konsernin henkilöstö	32
Muutokset konsernin johdossa	32
Hallituksen valtuutukset	32
Muut merkittävät tapahtumat katsauskaudella	32
Katsauskauden jälkeiset tapahtumat	33
Lisätiedot	33

Puolivuosikatsauksen taulukot

Lyhennetty konsernin tuloslaskelma	35
Lyhennetty konsernin tase	37
Lyhennetty laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	38
Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma	40
Nettovelan muutokset	42
Tunnusluvut	42
Konsernin lyhennetyn osavuosisikatsauksen liitetiedot	43
Tunnuslukujen laskentakaavat	73
Markkinatilanne ja saavutetut sähkön tukkumyyntihinnat	76
Fortumin tuotanto ja myyntivolyymit	77

Suluissa esitetyt luvut viittaavat vertailukauteen eli edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon, ellei toisin mainita.

Vahvat suojaukset tasoittivat merkittävästi Pohjoismaiden poikkeuksellisen alhaisten spot-hintojen vaikutusta

Huhti–kesäkuu 2020

- Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA) oli 512 (372) miljoonaa euroa
- Vertailukelpoinen liikevoitto oli 207 (232) miljoonaa euroa
- Liikevoitto oli 534 (184) miljoonaa euroa. Liikevoittoon vaikutti 154 miljoonan euron suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutos
- Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 37 (461) miljoonaa euroa; lasku johtui pääasiassa siitä, että Uniper on nyt tytäryhtiö
- Osakekohtainen tulos oli 0,35 (0,69) euroa, josta 0,20 (-0,05) euroa liittyi vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin
- Liiketoiminnan rahavirta ennen nettovakuusvelan muutosta oli 459 (716) miljoonaa euroa
- Liiketoiminnan rahavirta oli -53 (740) miljoonaa euroa
- COVID-19-pandemialla oli haittavaikutuksia vain konsernin Venäjän toiminnoissa
- Kokonaiskauppahinta pohjoismaisten tuulivoimalaitosten enemmistöosuuden ja pohjoismaisen latauspisteyhtiön enemmistöosuuden myynnistä oli 262 miljoonaa euroa
- Markus Rauramo nimitettiin Fortumin toimitusjohtajaksi
- Fortum yhdisteli Uniperin tuloksen tuloslaskelmaansa, mikä on pääsyy muutoksiin neljänneksen, puolivuotiskauden ja 12 viime kuukauden luvuissa edellisvuoteen verrattuna

Tammi–kesäkuu 2020

- Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA) oli 1 055 (918) miljoonaa euroa
- Vertailukelpoinen liikevoitto oli 600 (640) miljoonaa euroa
- Liikevoitto oli 1 126 (542) miljoonaa euroa sisältäen 431 miljoonan euron myyntivoiton Joensuun kaukolämpöliiketoiminnan myynnistä ja kertaluonteisen -222 miljoonan euron tulosvaikutuksen liittyen Uniperin raportointiin tytäryhtiönä, jolla ei ole kassavirtavaikutusta
- Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 516 (572) miljoonaa euroa pääasiassa siksi, että Uniper raportoi osakkuusyhtiönä 31.3.2020 saakka
- Osakekohtainen tulos oli 1,40 (1,07) euroa, josta 0,42 (-0,09) euroa liittyi vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin
- Liiketoiminnan rahavirta ennen nettovakuusvelan muutosta oli 1 020 (1 175) miljoonaa euroa
- Liiketoiminnan rahavirta oli 1 061 (1 491) miljoonaa euroa
- COVID-19-pandemialla oli haittavaikutuksia vain konsernin Venäjän toiminnoissa toisella neljänneksellä
- Kokonaiskauppahinta julkaistuihin myynneistä oli 1,2 miljardia euroa sisältäen Joensuun ja Järvenpään kaukolämpöliiketoimintojen, pohjoismaisten tuulivoimalaitosten enemmistöosuuden ja pohjoismaisen latauspisteyhtiön enemmistöosuuden myynnit
- Maaliskuussa Fortumista tuli Uniperin enemmistöomistaja ja Uniperista Fortumin tytäryhtiö

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

- Fortum sopi Järvenpään kaukolämpöliiketoimintansa myynnistä noin 375 miljoonalla eurolla
- Fortum harkitsee strategisia vaihtoehtoja, myös mahdollista myyntiä, 50 %:n omistukselleen Stockholm Exergissä
- Fortum kasvatti omistuksensa Uniperissa 75,01 %:iin

Yhteenveto näkymistä

- Generation-segmentin suojaukset pohjoismaiselle tuotannolle: loppuvuodeksi 2020 noin 85 % hintaan 34 euroa/MWh ja vuodeksi 2021 noin 65 % hintaan 33 euroa/MWh
- Uniper-segmentin suojaukset pohjoismaiselle tuotannolle: loppuvuodeksi 2020 noin 90 % hintaan 29 euroa/MWh ja vuodeksi 2021 noin 80 % hintaan 27 euroa/MWh ja vuodeksi 2022 noin 40 % hintaan 24 euroa/MWh
- Fortum arvioi investointien ilman yritysostoja olevan noin 700 miljoonaa euroa ilman Uniperia vuonna 2020. Arvio sisältää vuosittaiset kunnossapitoinvestoinnit. Luku sisältää noin 200 miljoonaa euroa aurinko- ja tuulivoimainvestointeja pääoman kierrätyksen liiketoimintamallin mukaisesti. Ohjaus ei sisällä Uniper-segmentin investointeja

Tunnuslukuja

milj. euroa	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Liikevaihto	12 330	1 144	13 687	2 834	5 447	16 300
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	512	372	1 055	918	1 766	1 903
Vertailukelpoinen liikevoitto	207	232	600	640	1 191	1 151
Liikevoitto	534	184	1 126	542	1 110	1 694
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	37	461	516	572	744	688
Tulos ennen tuloveroja	570	652	1 583	1 076	1 728	2 235
Tulos/osake, euroa	0,35	0,69	1,40	1,07	1,67	2,00
Liiketoiminnan rahavirta ennen nettovakuusvelan muutosta*	459	716	1 020	1 175	1 658	1 503
Liiketoiminnan rahavirta	-53	740	1 061	1 491	2 015	1 585
Oma pääoma/osake, euroa			14,86	13,93	14,61	
Rahoitusnettovelka (kauden lopussa)**			7 772		4 833	
Oikaistu nettovelka (kauden lopussa)**			10 060		4 978	
Korollinen nettovelka (kauden lopussa)**			-	5 422	5 260	

* Uusi välisumma on lisätty vuoden 2020 toisella vuosineljänneksellä. Vakuussaamiset ja -velat sisältyvät rahoitusnettovelkaan.

** Uniper-konsolidoinnin jälkeen Fortum on päivittänyt nettovelan määritelmää ja käyttää rahoitusnettovelkaa ja oikaistua nettovelkaa.

Toimitusjohtaja Markus Rauramo:

"Fortumin kehitys viime vuosina on ottanut isoja harppauksia ja olemme nyt käännekohtassa. Minulla on ollut ilo ja kunnia luotsata yhtiötämme eteenpäin toimitusjohtajana heinäkuun alusta lähtien. Yhdessä Uniperin kanssa nopeutamme muutosta, ja tavoitteenamme on olla edelläkävijä Euroopan energiamurroksessa. Lyhyen aikavälin päätavoitteeni on muodostaa yhteinen strategia koko konsernille vuoden loppuun mennessä. Jatkamme hiilivoimaan perustuvan tuotannon vähentämistä, pienennämme päästöjä ja kasvamme puhtaassa energiassa. Lisäksi asetamme koko konsernille uudet ilmastotavoitteet osana yhteistä strategiaamme.

Fortum arvioi ja optimoi jatkuvasti liiketoimintojaan, kuten viime vuosien yritysostot ja toimintojen myynnit osoittavat. Jatkamme tätä työtä, ja tavoitteenamme on entistä fokusoidumpi liiketoimintaportfolio. Pitkällä aikavälillä panostamme myös kannattavaan kasvuun. Nämä investoinnit tulevat olemaan strategisia, tarkkaan valikoituja ja merkittävän kokoisia.

Lyhyellä aikavälillä teemme töitä sen eteen, että konserni on taloudellisesti vahva, mikä on entistä tärkeämpää pandemian aiheuttamassa epävarmassa markkinatilanteessa. Vahvan taseen ja vähintään BBB luottoluokituksen säilyttäminen on edelleen Fortumin ensisijainen tavoite. Keskitymme rahavirran optimointiin, kannattavuuteen, investointien priorisointiin ja jatkamme tuotantorakenteen optimointia. Tänä vuonna olemme jo tehneet tai julkistaneet divestointeja yhteensä 1,2 miljardin euron arvosta.

Tiettyjen kaukolämpöliiketoimintojemme käynnissä oleva strateginen arviointi etenee hyvin. Heinäkuun alussa allekirjoitimme sopimuksen Järvenpään ja Tuusulan alueen kaukolämpöliiketoimintamme myynnistä 375 miljoonalla eurolla, ja odotamme kirjaavamme kaupasta noin 290 miljoonan euron myyntivoiton kolmannen neljänneksen

tulokseemme. Heinäkuun lopussa ilmoitimme myös harkitsevamme strategisia vaihtoehtoja 50 %:n omistuksellemme Stockholm Exergissä ja lisäksi käynnissä on arviointi Puolan ja Baltian kaukolämpöliiketoimintoista.

Vesivarastot ja tulovirtaama olivat toisella neljänneksellä edelleen erittäin korkealla tasolla etenkin Norjassa ja se aiheutti poikkeuksellisen 84 %:n pudotuksen Pohjoismaiden sähkön spot-hintoihin. Aluehinnat laskivat myös Suomessa ja Ruotsissa, mutta paljon vähemmän. Samalla hiilidioksidin päästöoikeuden hinta nousi selvästi toisella neljänneksellä. Tämä kasvattaa Saksan ja Pohjoismaiden sähkönhintojen välistä eroa ja mahdollisuutta pohjoismaisten hintojen elpymiseen, kun vesitilanne aikanaan normalisoituu.

Matalat sähkönhinnat heikensivät Generation-segmentin tulosta, mutta korkeat suojaustasomme pehmensivät pudotusta. Koronapandemian aiheuttama epävarmuus markkinoilla jatkui, mutta sillä oli vain vähäinen vaikutus pohjoismaiseen sähkönkulutukseen. Venäjällä sähkönkulutus laski huomattavasti pandemian ja öljy- ja kaasuteollisuuden sähkön kysynnän laskun seurauksena, mikä alensi sähkön markkinahintaa. Lisäksi Venäjän rupla heikkeni, ja näiden tekijöiden yhteisvaikutuksesta Russia-segmentin tulos laski selvästi viime vuodesta. Consumer Solutions- ja City Solutions - segmenttien tulokset pysyivät vakaina.

Hankittuamme Uniperin enemmistöosuuden kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä yhdistelimme Uniperin taseeseemme 31.3.2020 alkaen ja tällä neljänneksellä yhdistelimme Uniperin tytäryhtiönä myös tuloslaskelmaamme. Tämän seurauksena Uniper vaikutti ensimmäistä kertaa vertailukelpoiseen liikevoittoomme toisella neljänneksellä. Uniper hyödynsi onnistuneesti kaasumarkkinoita ensimmäisellä neljänneksellä, minkä seurauksena tulos painottui alkuvuoteen toisen neljänneksen sijaan. Tämä kasvatti Fortumin osakkuusyhtiötuloksista kirjaamaa voittoa ensimmäisellä neljänneksellä ja samalla Uniperin vaikutus Fortumin toisen neljänneksen vertailukelpoiseen liikevoittoon aleni. Sähkönhintojen lasku Pohjoismaissa ja pandemian aiheuttama sähkönkysynnän lasku Venäjällä vaikuttivat Uniper-segmenttiin samalla tavalla kuin Generation- ja Russia-segmentteihin. Uniperin suojaukset ja toimintojen optimointi kuitenkin lievensivät vaikutuksia suurelta osin Pohjoismaissa ja Keski-Euroopassa. Olemme hieman nostaneet omistustamme Uniperissa ja alkuvuodesta omistuksemme ylitti 75 prosentin rajan.

Odotan ilolla yhteistyötä kaikkien työntekijöidemme kanssa niin Fortumissa kuin Uniperissa. Hyödyntämällä täysimittaisesti asiantuntemustamme ja osaamistamme rakennamme yhtiön, joka on Euroopan energiamurroksen edelläkävijä.”

Muutokset raportoinnissa

Uniperin yhdistely

Uniperin enemmistöomistajana Fortum on yhdistellyt Uniperin tytäryhtiönä 31.3.2020 alkaen. Tämä edellyttää muutoksia esimerkiksi Fortumin raportointirakenteeseen, tilinpäätösten laatimisperiaatteisiin ja tiettyjen tunnuslukujen määritelmiin. Muutokset toteutetaan vaiheittain tilikaudella 2020. Fortum on yhdistellyt Uniperin taseeseensa 31.3.2020 alkaen ja Uniperin tuloksen tuloslaskelmaansa toisesta neljänneksestä alkaen. Uniper raportoidaan erillisenä segmenttinä.

Uniperin yhdistelemisen jälkeen Fortum on muuttanut nettovelan määritelmänsä. Rahoitusnettovelan ja oikaistun nettovelan uusia määritelmiä käytetään Fortumin taloudellisessa raportoinnissa.

Yhdisteltäessä Uniperin tuloslaskelmaa Fortumin tuloslaskelmaan, Uniperin tuloslaskelman erät on luokiteltu Fortumin tuloslaskelman esittämistavan mukaisesti ja siitä syystä Uniperin erillinen tuloslaskelma ei ole vertailukelpoinen tässä osavuositarkastuksessa esitettyyn tuloslaskelmaan. Uniperin tuloslaskelman yhdistämiseen Fortum on käyttänyt Uniperin oikaistun liikevoiton eriä, jotka Uniper on raportoinut taulukossa 'Components of adjusted EBIT' (ks. Uniperin puolivuositarkastus 2020, sivu 16). (ks. Uniperin puolivuositarkastus 2020, sivu 16). Lisäksi Uniper- ja Generation-segmenttien raportointiin vaikuttivat myös OKG AB:n, ruotsalaisen ydinvoimayhtiön lukuihin tehty oikaisu. Muita oikaisuja ei ole tehty Uniperin erillistuloslaskelmaan vuoden 2020 toisella neljänneksellä, sillä hankintamenolaskelman laatiminen sekä laskentaperiaatteiden yhtenäistäminen on vielä kesken. Lisätietoja liitteessä 1.

Uniperin energiakaupankäynnin ja optimoinnin osuus Uniper-konsernin liikevaihdosta on yli 90%. Merkittävä osuus Uniperin liikevaihdosta syntyy tuotantolaitosten ja sopimussalkun optimoinnista, joka esitetään bruttomääräisenä.

Uniper laatii taloustietonsa IFRS-tilinpäätösstandardien mukaisesti. Uniper-yritystoston jälkeen Fortum on aloittanut Uniperin tilinpäätösten laatimisperiaatteiden arvioinnin tunnistaakseen mahdolliset merkittävät erot Fortumin käyttämiin laatimisperiaatteisiin.

Uniper-yritystoston hankintamenolaskelman valmistelu on aloitettu. Lopullinen IFRS:n mukainen hankintamenolaskelma saatetaan päätökseen yhden vuoden kuluessa ostopäivästä.

Lisätietoja Uniperin yhdistelystä on liitteessä 1.

Taloudellinen tulos

Liikevaihto segmenteittäin

milj. euroa	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Generation	450	500	1 024	1 101	2 141	2 064
Russia	202	239	519	537	1 071	1 053
City Solutions	212	228	554	633	1 200	1 121
Consumer Solutions	237	346	661	1 015	1 835	1 481
Uniper	11 365	-	11 365	-	-	11 365
Muut toiminnot	34	28	68	54	115	129
Nord Poolissa tehtyjen osto- ja myyntien netotus	-54	-99	-137	-291	-529	-375
<i>Eliminoinnit</i>	-115	-98	-366	-214	-387	-539
Yhteensä	12 330	1 144	13 687	2 834	5 447	16 300

Vertailukelpoinen käyttökate segmenteittäin

milj. euroa	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Generation	212	225	485	484	939	940
Russia	74	107	213	242	469	440
City Solutions	32	31	138	168	309	279
Consumer Solutions	35	34	82	75	141	148
Uniper	184	-	184	-	-	184
Muut toiminnot	-26	-25	-48	-50	-91	-89
Yhteensä	512	372	1 055	918	1 766	1 903

Vertailukelpoinen liikevoitto segmenteittäin

milj. euroa	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Generation	173	191	409	414	794	789
Russia	37	69	135	168	316	283
City Solutions	-15	-15	43	77	121	87
Consumer Solutions	19	19	51	44	79	86
Uniper	27	-	27	-	-	27
Muut toiminnot	-34	-32	-65	-63	-119	-121
Yhteensä	207	232	600	640	1 191	1 151

Liikevoitto segmentteittäin

milj. euroa	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Generation	130	148	400	352	771	819
Russia	37	69	136	168	317	285
City Solutions	-8	-10	476	84	127	519
Consumer Solutions	45	9	55	3	20	72
Uniper	294	-	294	-	-	294
Muut toiminnot	36	-33	-235	-65	-127	-297
Yhteensä	534	184	1 126	542	1 110	1 694

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta

milj. euroa	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Generation	14	24	-24	39	10	-53
Russia	15	34	27	43	59	43
City Solutions	1	3	37	42	37	32
Consumer Solutions	0	0	0	0	0	0
Uniper	5	-	5	-	-	5
Muut toiminnot*	2	399	471	448	638	661
Yhteensä	37	461	516	572	744	688

* Vuoden 2020 ensimmäisen vuosineljänneksen osuus osakkuusyritysten ja yhteisyritysten tuloksista sisältää Fortumin osuuden Uniperin neljännen vuosineljänneksen 2019 ja ensimmäisen vuosineljänneksen 2020 tuloksista.

Fortum on yhdistellyt Uniperin taseeseensa 31.3.2020 alkaen ja Uniperin tuloksen tuloslaskelmaansa toisesta neljänneksestä alkaen. Uniperin yhdistely on pääsyy muutoksiin neljänneksen, puolivuotiskauden ja 12 viime kuukauden luvuissa edellisvuoteen verrattuna.

Huhti-kesäkuu 2020

Liikevaihto oli 12 330 (1 144) miljoonaa euroa.

Vertailukelpoinen liikevoitto pieneni ja oli 207 (232) miljoonaa euroa. Spot-hintojen lasku rasitti Generation-segmentin vertailukelpoista liikevoittoa, ja sähkön myyntikatteiden ja volyymien aleneminen heikensi Russia-segmentin tulosta.

Liikevoittoon vaikuttivat 328 (-48) miljoonan euron vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, jotka syntyivät pääasiassa suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutoksesta, arvonalentumisista ja niiden peruutuksista sekä myyntivoitoista.

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 37 (461) miljoonaa euroa. Osuuden pieneneminen liittyy pääasiassa siihen, että Uniper on nyt tytäryhtiö (liite 11).

Fortum allekirjoitti 27.4.2020 sopimuksen pohjoismaisen sähköajoneuvojen julkisten latauspisteiden operaattorinsa Fortum Recharge AS:n enemmistöosuuden myynnistä Infracapitalille. Kauppa saatiin päätökseen 29.5.2020, ja Fortum kirjasi Muut toiminnot -segmentin vuoden 2020 toisen neljänneksen tulokseen 72 miljoonan euron verottoman myyntivoiton. Kokonaiskauppahinta oli 87 miljoonaa euroa.

Tammi-kesäkuu 2020

Liikevaihto oli 13 687 (2 834) miljoonaa euroa.

Vertailukelpoinen liikevoitto oli 600 (640) miljoonaa euroa. Sähkön myyntikatteiden ja volyyymien lasku heikensi Russia-segmentin toisen neljänneksen vertailukelpoista liikevoittoa. Pääsyyt City Solutions -segmentin kannattavuuden selvään heikentymiseen olivat lämmönmyynnin lasku, sähkönhintojen aleneminen ja Norjan lämmönhintojen lasku.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oli 527 (-98) miljoonan euron vaikutus liikevoittoon. Vaikutus sisälsi 431 miljoonan euron myyntivoiton Joensuun kaukolämpöliiketoiminnan myynnistä ja kertaluonteisen -222 miljoonan euron tulosvaikutuksen liittyen Uniperin raportointiin tytäryhtiönä, jolla ei ole kassavirtavaikutusta. Tämä kertaluonteinen erä ei vaikuttanut Fortumin omaan pääomaan, koska se oli vain uudelleenluokittelu pääoman sisällä (liitteet 1 ja 4).

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 516 (572) miljoonaa euroa. Koska Fortum raportoi osuutensa Uniperin tuloksesta neljännesvuoden viiveellä, Fortumin vuoden 2020 ensimmäisen neljänneksen tulos sisältää 162 miljoonan euron osuuden Uniperin vuoden 2019 neljännestä neljänneksen tuloksesta ja 307 miljoonan euron osuuden vuoden 2020 ensimmäisen neljännestä tuloksesta. Fortumin osuus Uniperin tuloksesta oli 469 (448) miljoonaa euroa ja sisältää Fortumin vuoden 2019 neljännellä neljänneksellä tekemän oikaisun peruutuksen. Oikaisu liittyi Yhdistyneen kuningaskunnan kapasiteettimarkkinan uudelleenkäyttöön oton positiiviseen vaikutukseen. Fortum on tehnyt myös oikaisun, joka liittyi Uniperin vuoden 2019 neljännellä neljänneksellä ja vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä kirjaamiin arvonalentumisiin. Tämä oikaisu oli 449 miljoonaa euroa verojen jälkeen. Fortum hyödynsi tässä oikaisussa käyvän arvon oikaisuja, jotka kirjattiin hankintamenolaskelmaan vuonna 2018 (liite 11).

Nettorahoituskulut olivat 59 (38) miljoonaa euroa.

Lisätietoja on kohdassa "Segmenttikatsaukset".

Taloudellinen asema ja rahavirta

Fortum on yhdistellyt Uniperin taseeseensa 31.3.2020 alkaen ja Uniperin tuloksen tuloslaskelmaansa toisesta neljänneksestä alkaen. Uniperin yhdistely on pääsyy muutoksiin neljänneksen, puolivuotiskauden ja 12 viime kuukauden luvuissa edellisvuoteen verrattuna.

Rahavirta

Tammī-kesäkuussa 2020 liiketoiminnan rahavirta laski 430 miljoonaa euroa ja oli 1 061 (1 491) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan rahavirta ennen nettovakuusvelan muutosta pieneni 155 miljoonalla eurolla ja oli 1 020 (1 175) miljoonaa euroa.

Investointien rahavirta oli -987 (-46) miljoonaa euroa. Käyttöomaisuusinvestoinnit pienenivät 18 miljoonalla eurolla ja olivat 351 (369) miljoonaa euroa. Osakehankinnat ilman likvidejä varoja olivat 1 419 miljoonaa euroa ja liittyivät pääasiassa Uniperin osakkeiden hankintaan. Osakemyynnit liittyivät pääasiassa Joensuun kaukolämpöliiketoiminnan myyntiin ja olivat 783 miljoonaa euroa. Vertailukaudella 2019 pantatut rahavarat pienenivät 322 miljoonalla eurolla. Rahavirta ennen rahoitusta pieneni 75 (1 445) miljoonaa euroon.

Pitkäaikaisten lainojen nostot olivat 2 477 (2 809) miljoonaa euroa. 24.3.2020 Fortum nosti 2 000 miljoonan euron määräaikaislainan ja 300 miljoonan euron lainan 6.5.2020 Uniperin osakkeiden hankintaa varten. Vuoden 2019 vertailukaudella Fortum laski liikkeeseen 2,5 miljardin euron joukkovelkakirjalainat osana yhtiön Euro Medium Term Note -lainaohjelmaa. Pitkäaikaisia lainoja maksettiin yhteensä 414 (2 546) miljoonaa euroa. Likvidit varat kasvoivat 990 (673) miljoonaa euroa.

Varat

Taseen loppusumma raportointikauden lopussa oli 57 984 miljoonaa euroa (23 364 milj. euroa vuoden 2019 lopussa ja 68 550 milj. euroa maaliskuun 2020 lopussa). Kasvu vuoden loppuun verrattuna liittyy pääasiassa Uniperin yhdistelemiseen Fortum-konserniin. Likvidit varat kauden lopussa olivat 2 403 miljoonaa euroa (1 433 milj. euroa vuoden 2019 lopussa ja 4 081 milj. euroa maaliskuun 2020 lopussa).

Oma pääoma

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma oli 13 197 miljoonaa euroa (12 982 milj. euroa vuoden 2019 lopussa ja 13 776 milj. euroa maaliskuun 2020 lopussa). Emoyhtiön omistajille kuuluvan pääoman 215 miljoonan euron kasvu johtui pääasiassa kauden tuloksesta, joka oli 1 244 miljoonaa euroa, sekä kassavirran suojausten käypään arvoon arvostamisen 246 miljoonan euron positiivisesta vaikutuksesta, joiden vaikutusta tasoittivat 977 miljoonan euron osingonmaksu ja 280 miljoonan euron negatiiviset muuntoerot.

Rahoitus

Fortum päivitti Uniperin yhdistelyn jälkeen nettovelan määritelmänsä ensimmäisellä neljänneksellä ja käyttää raportoinnissaan rahoitusnettovelkaa ja oikaistua nettovelkaa. Raportointikauden lopussa rahoitusnettovelka oli 7 772 miljoonaa euroa (6 983 milj. euroa maaliskuun 2020 lopussa) ja oikaistu nettovelka oli 10 060 miljoonaa euroa (9 104 milj. euroa maaliskuun 2020 lopussa). Vanhan määritelmän mukainen nettovelka oli 5 260 miljoonaa euroa vuoden 2019 lopussa (liite 13).

Konsernin likvidit varat olivat raportointikauden lopussa 2 403 miljoonaa euroa (1 433 milj. euroa vuoden 2019 lopussa ja 4 081 milj. euroa maaliskuun 2020 lopussa). Likvidit varat sisältävät Uniperin rahat ja pankkisaamiset, yhteensä 669 miljoonaa euroa (1 328 milj. euroa maaliskuun 2020 lopussa).

Raportointikauden lopussa Fortumilla oli 5 400 miljoonaa euroa nostamattomia valmiusluottoja. Nostamattomat luotot sisältävät 1 800 miljoonan euron valmiusluottolimiitin, joka erääntyy marraskuussa 2021 (sisältää option jatkaa sopimusta vuodelle), 1 750 miljoonan euron valmiusluottolimiitin, joka erääntyy kesäkuussa 2023, sekä Uniperin 1 800 miljoonan euron valmiusluottolimiitin, joka erääntyy syyskuussa 2024.

Tammikuussa 2020 Fortum irtisanoi 3 000 miljoonan euron osuuden ja kesäkuussa 2020 1 200 miljoonan euron osuuden luottolimiiteistä sekä valmiusluottolimiitistä. Osa limiiteistä oli otettu Uniperin hankintaa varten.

Maaliskuussa 2020 Fortum nosti näiden luottojen puitteissa Uniperin osakkeiden hankintaa varten 2 000 miljoonan euron määräaikaishainan, joka erääntyy 31.10.2022. Huhtikuussa 2020 Fortum allekirjoitti 70 miljoonan euron kahdenvälisen kymmenvuotisen lainasopimuksen. Toukokuussa 2020 Fortum nosti näiden luottojen puitteissa 300 miljoonan euron tilapäishainan, joka maksettiin takaisin etuajassa kesäkuussa 2020.

Maaliskuussa 2020 Standard & Poor's teki päätöksen Fortumin CreditWatch Negative -statuksen osalta ja piti Fortumin pitkäaikaisen luottoluokituksen tasolla BBB negatiivisin näkymin. Lyhyen ajan luokitus on tasolla A-2. Huhtikuussa 2020 Fitch poisti Fortumin Rating Watch Negative -statuksen ja piti Fortumin pitkäaikaisen luottoluokituksen tasolla BBB negatiivisin näkymin.

Maaliskuussa 2020 Standard & Poor's teki päätöksen myös Uniperin CreditWatch Negative -statuksen osalta ja piti Uniperin luottoluokituksen tasolla BBB negatiivisin näkymin.

Segmenttikatsaukset

Generation

Generation-segmentti vastaa Fortumin sähköntuotannosta Pohjoismaissa. Siihen kuuluvat ydinvoima-, vesivoima-, tuulivoima- ja lämpövoimatuotanto sekä sähköntuotannon optimointi ja sähkökauppa, markkina-analyysi sekä globaalisti ydinvoiman asiantuntijapalvelut. Segmentti ei sisällä Uniperin vesivoiman ja ydinvoiman tuotantoa Pohjoismaissa eikä Uniperin kaupankäyntitoimintaa. 31.3.2020 alkaen segmentti sisältää Generationin suhteellisen osuuden OKG AB:sta (liite 1).

milj. euroa	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Liikevaihto	450	500	1 024	1 101	2 141	2 064
- sähkönmyynti	427	476	952	1 030	2 006	1 928
josta sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa*	348	383	774	800	1 568	1 542
- muu myynti	22	24	72	70	135	137
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	212	225	485	484	939	940
Vertailukelpoinen liikevoitto	173	191	409	414	794	789
Liikevoitto	130	148	400	352	771	819
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta**	14	24	-24	39	10	-53
Vertailukelpoinen sidottu pääoma (kauden lopussa)			5 790		6 147	
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %					12,8	12,4
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	34	63	68	101	260	227
Henkilöstön lukumäärä			1 208		1 109	

* Sähkön tukkumyyntitulot Pohjoismaissa sisältävät vesi-, tuuli- ja ydinvoimatuotannon. Ne eivät sisällä lämpövoimatuotantoa, vähemmistöosuuksia, asiakaskauppaa tai muita ostoja.

** Voimalaitokset rakennetaan usein yhdessä muiden energiantuottajien kanssa, ja omistajat ostavat sähköntuotannon hinnalla, joka vastaa tuotannon kustannuksia. Osuus tuloksesta koostuu pääasiassa IFRS-oikaisuista (esim. ydinvoimaan liittyvien varojen ja velkojen kirjanpidosta) ja poistojen kirjaamisesta alkuperäisistä kauppahinnan kohdistuksista konsernin taseessa (liite 19 vuoden 2019 tilinpäätöksessä).

Sähköntuotanto energialähteittäin

TWh	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Vesivoima Pohjoismaissa	5,1	5,3	11,5	10,2	20,3	21,6
Ydinvoima Pohjoismaissa	5,6	5,9	11,9	12,2	23,5	23,2
Tuulivoima Pohjoismaissa	0,1	0,1	0,3	0,2	0,4	0,5
Lämpövoima Pohjoismaissa	0,1	0,0	0,1	0,1	0,2	0,2
Yhteensä	10,8	11,3	23,7	22,7	44,4	45,4

Pohjoismainen myynti

TWh	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Myynti Pohjoismaissa	12,5	13,0	27,3	26,3	51,3	52,3
josta sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa*	10,4	10,9	22,9	21,8	42,7	43,8

* Sähkön tukkumyyntivolymit Pohjoismaissa sisältävät vesi-, tuuli- ja ydinvoimatuotannon. Ne eivät sisällä lämpövoimatuotantoa, vähemmistöosuuksia, asiakaskauppaa tai muita ostoja.

Saavutettu sähkönhinta

EUR/MWh	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Segmentin saavutettu sähkönhinta Pohjoismaissa*	33,6	35,0	33,8	36,7	36,8	35,2

* Generation-segmentin sähkön tukkuhinta sisältää vesi-, tuuli- ja ydinvoimatuotannon. Se ei sisällä lämpövoimatuotantoa, vähemmistöosuuksia, asiakaskauppaa tai muita ostoja.

Huhti–kesäkuu 2020

Generation-segmentin kokonaissähköntuotanto Pohjoismaissa pieneni vesivoiman ja ydinvoiman tuotantomäärien laskun sekä aiempaa pidempien ydinvoimahuoltojen seurauksena. Segmentin yleinen toiminnallinen tulos ja ydinvoimatuotannon käyttökerroin olivat hyvällä tasolla. Kokonaissähköntuotannosta 99 % (100 %) oli hiilidioksidipäästötöntä.

Generation-segmentin saavutettu sähkönhinta laski 1,4 euroa/MWh. Tämä vastaa 4 %:n laskua, mikä on korkeiden suojaustasojen ansiosta vähäinen verrattuna 84 %:n pudotukseen spot-hinnoissa. Pohjoismaiden spot-hinnat laskivat merkittävästi määrän vesitilanteen seurauksena.

Vertailukelpoinen liikevoitto laski 9 %. Lasku oli seurausta alhaisemmasta saavutetusta sähköhinnasta sekä pienemmästä tuotantomäärästä.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oli -43 (-43) miljoonan euron vaikutus liikevoittoon pääasiassa suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutoksen seurauksena (liite 3).

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 14 (24) miljoonaa euroa (liite 11).

Fortum sai 14.5.2020 päätökseen kaupan, jonka myötä se myi 80 % Pohjoismaissa omistamistaan tuulivoimalaitoksista Credit Suisse Energy Infrastructure Partnersin (CSEIP) rahastoille. Kaupan velaton kokonaisarvo oli noin 170 miljoonaa euroa. Fortum säilyttää 20 %:n vähemmistöosakkuuden sekä vastaa edelleen laitosten rakentamisesta ja jatkaa tuulivoimasalkun pitkäaikaisena varainhoitajana (liite 6).

Tammi–kesäkuu 2020

Generation-segmentin kokonaissähköntuotanto Pohjoismaissa kasvoi vesivoiman tuotantomäärien noustessa selvästi vuoden 2019 ensimmäisen neljänneksen historiallisesti alhaiselta tasolta. Kokonaissähköntuotannosta 100 % (99 %) oli hiilidioksidipäästötöntä.

Generation-segmentin saavutettu sähkönhinta laski 2,9 euroa/MWh. Tämä vastaa 8 %:n laskua, mikä on selvästi vähemmän kuin 75 %:n pudotus spot-hinnoissa.

Vertailukelpoinen liikevoitto laski 1 % pääasiassa saavutetun sähköhinnan alenemisen seurauksena. Vesivoiman tuotantomäärien kasvu ensimmäisellä neljänneksellä kumosi osan tästä vaikutuksesta.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oli -8 (-63) miljoonan euron vaikutus liikevoittoon (liite 3).

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli -24 (39) miljoonaa euroa (liite 11).

Russia

Russia-segmentti koostuu sähkön ja lämmön tuotannosta ja myynnistä Venäjällä. Segmentti sisältää myös Fortumin yli 29 prosentin omistusosuuden TGC-1:ssä - TGC-1 on osakkuusyhtiö, joka yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä - sekä Fortumin yhteisyritykset lämmön ja sähkön myynnissä sekä uusiutuvan energian rakennushankkeissa. Segmentti ei sisällä Uniperin Unipro-tytäryhtiötä Venäjällä.

milj. euroa	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Liikevaihto	202	239	519	537	1 071	1 053
- sähkönmyynti	182	217	444	465	924	903
- lämmönmyynti	19	22	74	70	145	149
- muu myynti	1	1	1	1	2	2
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	74	107	213	242	469	440
Vertailukelpoinen liikevoitto	37	69	135	168	316	283
Liikevoitto	37	69	136	168	317	285
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	15	34	27	43	59	43
Vertailukelpoinen sidottu pääoma (kauden lopussa)			2 807		3 205	
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %					12,3	11,0
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	47	14	51	19	133	165
Henkilöstön lukumäärä			2 982		2 955	

Russia-segmentin sähkön- ja lämmöntuotanto

TWh	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Sähköntuotanto Venäjällä	5,4	6,9	13,8	15,2	29,3	27,9
Lämmöntuotanto Venäjällä	2,5	2,7	8,7	9,6	17,3	16,4

Russia-segmentin hinnat

	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Keskimääräinen kapasiteettihinta CCS ja muut, tRUB/MW/kk* **	146	142	156	152	154	155
Keskimääräinen kapasiteettihinta CSA, tRUB/MW/kk**	961	996	1 064	1 097	1 096	1 079
Keskimääräinen kapasiteettihinta, tRUB/MW/kk	549	563	611	621	624	619
Segmentin saavuttama sähkönhinta, RUB/MWh	1 886	1 976	1 842	1 990	1 990	1 911
Segmentin saavuttama sähkönhinta, EUR/MWh***	23,3	27,2	24,0	26,8	27,3	25,8

* Sisältää "forced mode" -statuksen kapasiteettimaksut, säännellyt tariffit ja kahdenväliset sopimukset.

** Kapasiteettihinnat maksettu kapasiteettivolyymeille, pois lukien suunnittelemattomat seisokit, huollot ja oma käyttö.

*** Muunnettu käyttämällä keskiparssia.

Huhti-kesäkuu 2020

Sähköntuotanto laski 22 %, ja lämmöntuotanto pieneni 7 %. Sähkönkysyntää heikensivät öljyntuotannon pieneneminen ja taloudellisen toiminnan yleinen väheneminen OPEC+-maiden päätösten ja COVID-19-pandemian aiheuttamien rajoitusten seurauksena, joskin vesivoimantuotanto alueella oli yleisesti korkealla tasolla. Lämmöntuotannon lasku johtui etenkin aiempaa leudommasta säästä Tšeljabinskin ja Tjumenin alueilla.

Liikevaihto laski 15 % alhaisempien sähkönhintojen ja volyymien sekä Venäjän ruplan heikentymisen myötä. Tämä oli seurausta makrotaloudellisen tilanteen yleisestä heikentymisestä, jonka vaikutusta korosti Russia-segmentin altistuminen

kysynnän laskulle öljy- ja kaasuteollisuudessa. Negatiivista vaikutusta tasoitti sähkönmyynnin kasvu Fortumin ja Vostokin sähkön vähittäismyynnin yhteisyritykselle Tšeljabinskiin. Venäjän ruplan kurssimuutoksen vaikutus oli -25 miljoonaa euroa.

Vertailukelpoinen liikevoitto laski 47 %. Lasku johtui pääasiassa sähkön myyntikatteiden ja volyymien pienenemisestä, jonka vaikutusta tasoitti lämpötariiffien nousu. Luottotappiot eivät kasvaneet vuoden toisella neljänneksellä, mutta vuoden 2019 vertailukaudelle ajoittui positiivinen kertaluonteinen vaikutus. Venäjän ruplan kurssimuutoksen vaikutus oli -7 miljoonaa euroa.

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 15 (34) miljoonaa euroa (liite 11).

Tammi–kesäkuu 2020

Sähköntuotanto laski 9 %, ja lämmöntuotanto pieneni 9 %.

Liikevaihto laski 3 %. Sähkönhintojen ja volyymien laskun ja Venäjän ruplan heikentymisen negatiivista vaikutusta tasoitti myynti Fortumin ja Vostokin sähkön vähittäismyynnin yhteisyritykselle Tšeljabinskiin. Venäjän ruplan kurssimuutoksen vaikutus oli -17 miljoonaa euroa.

Vertailukelpoinen liikevoitto laski 20 %. Lasku johtui pääasiassa sähkön myyntikatteiden ja volyymien pienenemisestä ja CSA-maksujen (Capacity Supply Agreement) laskusta, joiden vaikutusta tasoitti lämpötariiffien nousu. CSA-maksujen aleneminen liittyy valtion obligaatioiden tuottojen laskuun. Venäjän ruplan kurssimuutoksen vaikutus oli -4 miljoonaa euroa.

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 27 (43) miljoonaa euroa (liite 11).

Venäjän markkinaneuvosto julkaisi voimayhtiöiden vuotuisen luokituksensa huhtikuussa 2020. Neuvosto luokitteli Fortumin Venäjän tehokkaimmaksi voimayhtiöksi jo toisena peräkkäisenä vuotena.

City Solutions

City Solutions -segmentti vastaa kestävästä kaupunkiratkaisuista. Segmenttiin kuuluvat kaukolämpö ja -kylmä, jätteen energiahyötykäyttö ja muut kiertotalouden ratkaisut sekä aurinkovoiman tuotanto, palvelut ja uuden biomassapohjaisen liiketoiminnan kehittäminen. Segmentillä on liiketoimintaa Pohjoismaissa, Baltiassa, Puolassa ja Intiassa. Segmenttiin kuuluu myös Fortumin 50 %:n omistusosuus Stockholm Exergistä, joka on yhteisyritys ja yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä. Segmentti ei sisällä Fortumin Uniper-tytäryhtiön toimintoja.

milj. euroa	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Liikevaihto	212	228	554	633	1 200	1 121
- lämmönmyynti	89	98	294	351	615	558
- sähkönmyynti	20	26	57	81	153	129
- jätteiden käsittelyn myynti*	62	59	126	121	250	255
- muu myynti**	41	45	76	80	181	177
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	32	31	138	168	309	279
Vertailukelpoinen liikevoitto	-15	-15	43	77	121	87
Liikevoitto	-8	-10	476	84	127	519
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	1	3	37	42	37	32
Vertailukelpoinen sidottu pääoma (kauden lopussa)			3 577		3 892	
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %					4,7	3,8
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	30	136	69	207	322	184
Henkilöstön lukumäärä			2 103		1 970	

* Jätteiden käsittelyn myynti koostuu jätteiden vastaanottomaksuista ja ympäristörakentamisen palvelumyynnistä.

** Muu myynti koostuu pääasiassa käyttö- ja kunnossapitopalveluista sekä uusiutuotteiden ja polttoaineiden myynnistä.

Lämmönmyynti maittain

TWh	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Suomi	0,7	0,7	1,7	2,1	3,8	3,4
Puola	0,5	0,5	1,9	2,0	3,3	3,2
Norja	0,2	0,2	0,8	0,9	1,7	1,6
Muut maat	0,5	0,3	1,1	1,1	2,0	2,0
Yhteensä	2,0	1,8	5,6	6,1	10,8	10,3

Sähkönmyynti maittain

TWh	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Suomi	0,2	0,3	0,5	1,0	1,6	1,1
Puola	0,1	0,1	0,3	0,3	0,6	0,6
Muut maat	0,4	0,2	0,8	0,4	1,0	1,4
Yhteensä	0,6	0,6	1,5	1,7	3,2	3,0

Huhti–kesäkuu 2020

Joensuun kaukolämpöliiketoiminnan myynti tammikuun 2020 alussa vähensi lämmönmyyntiä 5 %. Tästä huolimatta lämmönmyynti kasvoi 11 %, kun lämpötilat useimmilla kaukolämpöalueilla olivat jonkin verran alhaisemmat edellisvuoteen verrattuna. Pavagada 2 -aurinkopuiston käyttöönotto Intiassa elokuussa 2019 kasvatti sähkönmyyntiä ”muut maat” -alueella.

Vertailukelpoinen liikevoitto pysyi ennallaan. Yleisesti ottaen kaukolämpöliiketoiminnan tulos oli melko vakaalla tasolla paitsi Norjassa, missä erittäin alhaiset sähköhinnat heikensivät kaukolämpöliiketoiminnan tulosta. Kierrätys- ja jätehuoltoliiketoiminnan sekä Pavagada 2 -aurinkovoimalan parantuneet tulokset tasoittivat osittain Norjan kaukolämpöliiketoiminnan tuloksen heikentymistä.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oli 7 (5) miljoonan euron vaikutus liikevoittoon suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutoksen seurauksena (liite 3).

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 1 (3) miljoonaa euroa (liite 11).

Tammi–kesäkuu 2020

Lämmönmyynti laski 9 %, kun lämpötilat olivat selvästi tavallista korkeammat kaikilla kaukolämpöalueilla vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä. Osa lämmönmyynnin laskusta liittyy Joensuun kaukolämpöliiketoiminnan myyntiin tammikuun 2020 alussa. Pavagada 2 -aurinkopuiston käyttöönotto Intiassa elokuussa 2019 kasvatti sähkönmyyntiä ”muut maat” -alueella.

Vertailukelpoinen liikevoitto oli 34 miljoonaa euroa, laskua 44 %. Pääsyyt kannattavuuden selvään heikentymiseen olivat lämmönmyynnin lasku, sähköhintojen aleneminen ja Norjan lämmönhintojen lasku ensimmäisellä neljänneksellä sekä Norjan kaukolämpöliiketoiminnan tuloksen heikentyminen toisella neljänneksellä. Norjassa kaukolämmön hinnoittelu on yhteydessä sähköhintojen kehitykseen, jolla oli nykyisessä markkinaympäristössä selvästi negatiivinen vaikutus lämmönhintoihin. Lisäksi rakenteellisilla muutoksilla, pääasiassa Joensuun kaukolämpöliiketoiminnan myynnillä, oli 10 miljoonan euron negatiivinen vaikutus ensimmäisen ja toisen neljänneksen tuloksiin. Elokussa 2019 käyttöön otetulla Pavagada 2 -aurinkopuistolla oli positiivinen tulosvaikutus.

Liikevoittoon vaikuttivat 433 (7) miljoonan euron vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, jotka liittyivät pääasiassa 431 miljoonan euron myyntivoittoon Joensuun kaukolämpöliiketoiminnasta sekä suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutokseen (liite 3).

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 37 (42) miljoonaa euroa (liite 11).

Fortum sopi 20.12.2019 Joensuun kaukolämpöliiketoimintansa myynnistä Savon Voima Oyj:lle. Kaupan velaton kokonaisarvo oli noin 530 miljoonaa euroa. Kauppahinta maksettiin Fortumille, kun myynti saatiin päätökseen 10.1.2020. Fortum kirjasi kaupasta City Solutions -segmentin vuoden 2020 ensimmäisen neljänneksen tulokseen 431 miljoonan euron verottoman myyntivoiton.

Fortum päätti 6.2.2020 arvioida Puolassa, Virossa, Liettuassa, Latviassa ja Järvenpäässä sijaitsevien kaukolämpöliiketoimintojensa strategisia vaihtoehtoja, myös mahdollista myyntiä. Alustavien arviointien perusteella kyseisiä kaukolämpöliiketoimintoja pidetään sellaisina, että ne voisivat tuoda lisää kasvua ja arvonnousua omistusrakennetta muuttamalla. Fortum ilmoitti 3.7.2020 sopineensa Järvenpään kaukolämpöliiketoimintansa myynnistä noin 375 miljoonalla eurolla. Fortum odottaa saavansa kaupan päätökseen ja kirjaavansa City Solutions -segmentin tulokseen noin 290 miljoonan euron verottoman myyntivoiton vuoden 2020 kolmannella neljänneksellä. Heinäkuussa Fortum kasvatti omistuksensa 100 %:iin Tarton kaukolämpöliiketoiminnassa mahdollisten tulevaisuuden järjestelyjen joustavoittamiseksi Viron kaukolämpöliiketoiminnoissa. Arvioinnit Puolassa ja Baltian maissa etenevät suunnitelmien mukaan. Fortum ilmoitti 31.7.2020 harkitsevansa strategisia vaihtoehtoja, myös mahdollista myyntiä, 50 %:n omistukselleen Stockholm Exergissä.

Consumer Solutions

Consumer Solutions -segmentti kattaa sähkö- ja kaasutuotteiden vähittäismyynnin Pohjoismaissa, Puolassa ja Espanjassa, mukaan lukien asiakaspalvelun, laskutuksen sekä perinnän. Fortum on Pohjoismaiden suurin sähkön vähittäismyyjä, ja yhtiöllä on noin 2,4 miljoonaa asiakasta ja useita eri tuotemerkkejä Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Puolassa ja Espanjassa. Consumer Solutions tarjoaa sähkötuotteita ja niihin liittyviä lisäarvopalveluja sekä digitaalisia ratkaisuja.

milj. euroa	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Liikevaihto	237	346	661	1 015	1 835	1 481
- sähkönmyynti	189	305	540	903	1 630	1 267
- muu myynti	48	41	121	112	206	215
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	35	34	82	75	141	148
Vertailukelpoinen liikevoitto	19	19	51	44	79	86
Liikevoitto	45	9	55	3	20	72
Vertailukelpoinen sidottu pääoma (kauden lopussa)			540		640	
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	13	13	28	27	55	56
Henkilöstön lukumäärä			1 305		1 327	

Myynti

TWh	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Sähkö	6,3	6,2*	15,8	16,3*	30,6	30,0
Kaasu	0,9	0,8	2,5	2,1	4,1	4,5

Ei sisällä tukkumyyntiä.

* Lukua korjattu aikaisemmin julkaistusta.

Asiakkaiden määrä

Tuhatta*	30.6.2020	31.12.2019
Sähkö	2 310	2 340
Kaasu	50	40
Yhteensä	2 360	2 380

* Pyöristettynä lähimpään 10 000:een.

Huhti–kesäkuu 2020

Sähkönmyynti kasvoi 2 %. Kokonaismyyntituotto laski 32 %, kun sähkön hinta Pohjoismaissa oli erittäin alhainen vuoden 2019 toisen neljänneksen tasoon verrattuna. Kilpailu oli edelleen kovaa ja asiakasvaihtuvuus suurta Pohjoismaissa. COVID-19-pandemia lisäsi markkinoiden epävarmuutta etenkin PK-sektorilla, mutta liiketoiminnassa ei ole toistaiseksi ilmennyt merkittäviä negatiivisia vaikutuksia, kuten luottotappioita. Consumer Solutions -segmentin kilpailukyky kuitenkin vahvistui edelleen epävarmuudesta huolimatta.

Tuloskehitys jatkui vakaana, ja vertailukelpoinen liikevoitto kasvoi hieman.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oli 26 (-9) miljoonan euron vaikutus liikevoittoon suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutoksen seurauksena (liite 3).

Tammi–kesäkuu 2020

Sähkönmyynti pieneni 3 % pääasiassa Pohjoismaiden leudon sään seurauksena ensimmäisellä neljänneksellä. Kokonaismyyntituotto laski 35 %, kun sähkön hinta laski Pohjoismaissa merkittävästi vuoden 2019 ensimmäiseen puoliskoon verrattuna.

Vertailukelpoisen liikevoiton kasvu jatkui ja oli 16 % pääasiassa myyntikatteiden nousun seurauksena ensimmäisellä neljänneksellä. Myyntikatteiden kasvu oli seurausta palveluvalikoiman aktiivisesta kehittämisestä Hafslundin yhdistämisen ja sitä seuranneen liiketoiminnan kehittämisen jälkeen.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oli 4 (-41) miljoonan euron vaikutus liikevoittoon suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutoksen seurauksena (liite 3).

Uniper

Uniper-segmentti sisältää Fortumin enemmistöomistuksen Uniperissa, Fortumin tytäryhtiössä. Uniper on johtava kansainvälinen energiayhtiö, jolla on toimintaa yli 40 maassa. Sen liiketoimintaa ovat toimitusvarma energiantuotanto ja siihen liittyvät palvelut. Sen päätoimintoja ovat sähköntuotanto Euroopassa ja Venäjällä sekä maailmanlaajuinen energiakaupankäynti ja optimointi, joista Uniper raportoi tilinpäätöksissään kolmella liiketoiminta-alueella: European Generation, Global Commodities ja Russian Power Generation. Segmentti sisältää Uniperin suhteellisen osuuden OKG AB:stä (liite 1).

milj. euroa	II/2020	II/2019	I–II/2020	I–II/2019	2019	Edelliset 12kk
Liikevaihto	11 365	-	11 365	-	-	11 365
- sähkönmyynti	4 938	-	4 938	-	-	4 938
josta sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa*	143	-	143	-	-	143
- lämmönmyynti	58	-	58	-	-	58
- kaasunmyynti	5 752	-	5 752	-	-	5 752
- muu myynti	618	-	618	-	-	618
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	184	-	184	-	-	184
Vertailukelpoinen liikevoitto	27	-	27	-	-	27
Liikevoitto	294	-	294	-	-	294
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	5	-	5	-	-	5
Vertailukelpoinen sidottu pääoma (kauden lopussa)			7 035			
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	145	-	145	-	-	145
Henkilöstön lukumäärä			11 591			

* Pohjoismainen myynti sisältää vesi-, tuuli- ja ydinvoiman tuotannon. Siihen eivät sisälly lämmöntuotanto, vähemmistöosuudet, asiakasliiketoiminta tai muut ostot.

Sähköntuotanto energialähteittäin

TWh	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Vesivoima Pohjoismaissa	2,4	-	2,4	-	-	2,4
Ydinvoima Pohjoismaissa	2,8	-	2,8	-	-	2,8
Lämpövoima Pohjoismaissa	0,0	-	0,0	-	-	0,0
Vesivoima Keski-Euroopassa	1,1	-	1,1	-	-	1,1
Lämpövoima Keski-Euroopassa	5,3	-	5,3	-	-	5,3
Lämpövoima Venäjällä	9,4	-	9,4	-	-	9,4
Yhteensä	21,1	-	21,1	-	-	21,1

Pohjoismainen myynti

TWh	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Myynti Pohjoismaissa	5,3	-	5,3	-	-	5,3
josta sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa*	5,2	-	5,2	-	-	5,2

* Sähkön tukkumyynitivolyymit Pohjoismaissa sisältävät vesi-, tuuli- ja ydinvoimatuotannon. Ne eivät sisällä lämpövoimatuotantoa, vähemmistöosuuksia, asiakaskauppaa tai muita ostoja.

Hinnat

EUR/MWh	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Uniperin saavutettu sähkönhinta Pohjoismaissa*	27,6	-	27,6	-	-	27,6
Uniperin keskimääräinen kapasiteettihinta CCS ja muut, tRUB/MW/kk** ***	131	-	131	-	-	131
Uniperin keskimääräinen kapasiteettihinta CSA, tRUB/MW/kk***	900	-	900	-	-	900
Uniperin keskimääräinen kapasiteettihinta, tRUB/MW/kk	245	-	245	-	-	245
Uniperin saavuttama sähkönhinta Venäjällä, RUB/MWh	1 787	-	1 787	-	-	1 787
Uniperin saavuttama sähkönhinta Venäjällä, EUR/MWh****	22,1	-	22,1	-	-	22,1

* Uniper-segmentin saavutettu sähkönhinta sisältää vesi-, tuuli- ja ydinvoimatuotannon. Se ei sisällä lämpövoimatuotantoa, vähemmistöosuuksia, asiakaskauppaa tai muita ostoja.

** Sisältää "forced mode" -statuksen kapasiteettimaksut, säännellyt tariffit ja kahdenväliset sopimukset.

*** Kapasiteettihinnat maksettu kapasiteettivolyyymeille, pois lukien suunnitelmattomat seisokit, huollot ja oma käyttö.

**** Muunnettu käyttämällä keskimursia.

Uniperin liiketoiminta

Uniper on kansainvälinen energiayhtiö, jolla on toimintaa yli 40 maassa. Uniper on maailman suurimpia sähköntuottajia: sen tuotantokapasiteetti on yhteensä 34 gigawattia. Kapasiteetista noin 50 % perustuu kaasuun, 30 % hiileen ja 20 % vesi- tai ydinvoimaan. Uniperin päätoimintoja ovat sähköntuotanto Euroopassa ja Venäjällä sekä maailmanlaajuinen energiakaupankäynti ja optimointi. Monipuolisen kaasuun perustuvan liiketoiminnan ansiosta Uniper on myös yksi Euroopan johtavista kaasuyhtiöistä.

Uniperin energiakaupankäynnin ja optimoinnin osuus Uniper-konsernin liikevaihdosta on yli 90%. Merkittävä osuus Uniperin liikevaihdosta syntyy tuotantolaitosten ja sopimussalkun optimoinnista, joka esitetään bruttomääräisenä.

Uniperin liiketoiminta noudattaa yleensä kausivaihtelua, ja ensimmäinen ja neljäs vuosineljännes ovat vahvimmat. Siksi toisen ja kolmannen neljänneksen tulosvaikutus on yleensä rajallinen.

Huhti–kesäkuu 2020

Pohjoismaita lukuun ottamatta sähkömarkkinoille oli toisella neljänneksellä tyypillistä kysynnän lasku COVID-19-pandemian seurauksena. Pohjoismaissa uusiutuvan energian tuotanto oli melko korkealla tasolla hyvän vesitilanteen myötä. Tämä johti sähkönhintojen laskuun ja hintaerojen supistumiseen Uniperin ydinmarkkinoilla ja vastaavasti fossiilisiin polttoaineisiin perustuvan tuotannon pienenemiseen. Sähköntuotannon optimointi- ja suojaustoimet sekä entistä vahvempi keskittyminen spot-hintoihin, päivänsisäiseen kaupankäyntiin ja järjestelmäpalveluihin kuitenkin kumosivat lämmöntuotannon laskun taloudellisen vaikutuksen suurelta osin Pohjoismaiden vesivoimatuotannon tuella.

Markkinakysynnän lasku, suhteellisen korkeat varastotasot ja vahva tarjonta heikensivät kaasun hintoja Euroopassa. Tämä toi kaasuntoimittajille haasteeksi tarjonnan ja myynnin optimoinnin. Uniperin hyödykeliiketoiminta hyötyi etenkin hiili-, rahti- ja öljykauppasopimusten selvityksistä.

Venäjän liiketoiminnalla oli positiivinen vaikutus Uniperin vertailukelpoiseen liikevoittoon toisella neljänneksellä huolimatta siitä, että spot-sähköhinnat laskivat COVID-19-pandemian aiheuttaman kysynnän laskun vaikutuksesta. Tämä johtui etenkin öljy- ja kaasuntuottajien, ulkomaisen kysynnän laskusta ja säästä johtuvasta tarjonnan kasvusta.

Vertailukelpoinen liikevoitto oli 27 (-) miljoonaa euroa.

Liikevoittoon vaikuttivat 267 (-) miljoonan euron vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät sisältäen pääasiassa 160 (-) miljoonan euron johdannaisten käyvän arvon muutoksen sekä 71 (-) miljoonan euron arvonalentumiset ja niiden peruutukset (liite 3).

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 5 (-) miljoonaa euroa (liite 11).

Uniperin 20.5.2020 pidetty varsinainen yhtiökokous hyväksyi 421 miljoonan euron osingon.

Uniper ja sen osakkaat päättivät 28.5.2020 palauttaa Irsching 4- ja Irsching 5 -kaasuvoimalat markkinoille, koska markkinaolosuhteet olivat parantuneet varsinkin kaasun hinnan laskun myötä, mikä teki erittäin tehokkaan kaasuvoimalan taloudellisen käytön jälleen mahdolliseksi.

Uniper otti Datteln 4 -hiilivoimalan käyttöön 30.5.2020.

Saksan liittohallitus hyväksyi 10.6.2020 kansallisen vetystrategian ja päätti kansallisen vetyneuvoston jäsenistä. Uniperin toimitusjohtaja Andreas Schierenbeck nimitettiin asiantuntijaneuvoston jäseneksi.

Uniper-investointi

Fortum on yhdistellyt Uniperin taseeseensa 31.3.2020 alkaen ja Uniperin tuloksen tuloslaskelmaansa toisesta neljänneksestä alkaen. Uniperin yhdistely on syy muutokseen neljänneksen, puolivuotiskauden ja 12 viime kuukauden luvuissa edellisvuoteen verrattuna. Fortumin ensimmäisen neljänneksen osuus Uniperin tuloksesta raportoidaan Muut toiminnot -segmentin osuudessa osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta (ks. "Muutokset raportoinnissa" sekä liite 1).

Vuonna 2017 Fortum teki julkisen ostotarjouksen kaikille Uniperin osakkeenomistajille. Ostotarjous saatiin päätökseen kesäkuussa 2018, ja Fortumin Uniper-omistus oli 47,12 %. Vuoden 2018 lopussa Fortumin Uniper-omistus oli 49,99 %. Hankintameno 49,99 %:n Uniper-omistuksesta, sisältäen hankintaan liittyvät välittömät kustannukset, oli 3 968 miljoonaa euroa (liite 6).

Fortum ilmoitti 8.10.2019, että yhtiö oli sopinut hankkivansa Elliottin ja Knight Vinken yhteensä ainakin 20,5 %:n Uniper-omistukset. Järjestelyn myötä Fortumin omistusosuus Uniperissa nousi yli 70 %:iin ja Uniper-kokonaisinvestointi noin 6,5 miljardiin euroon. Fortum vei 26.3.2020 päätökseen kaupan ensimmäisen erän saatuaan kaikki tarvittavat viranomaishyväksynnät, ja Fortumin Uniper-omistus nousi 69,6 %:iin. Fortum vei 8.5.2020 päätökseen kaupan toisen ja viimeisen erän, ja sen omistusosuus nousi 73,4 %:iin (liitteet 6 ja 11). 18.8.2020 Uniper ilmoitti, että Fortumin omistusosuus Uniperissa on kasvanut 75,01 %:iin.

Huhtikuussa 2020 Uniperin hallintoneuvoston puheenjohtaja ja neljä jäsentä jättivät tehtävänsä ja Düsseldorfin oikeusistuin nimitti viisi uutta hallintoneuvoston jäsentä. Fortumin johtoryhmän jäsenet Sirpa-Helena Sormunen ja Tiina Tuomela sekä Fortumin hallituksen jäsen Klaus-Dieter Maubach liittyivät Uniperin hallintoneuvostoon, jonka jäseneksi oli

jo aiemmin nimitetty Fortumin nykyinen toimitusjohtaja Markus Rauramo. Uniperin hallintoneuvosto valitsi Klaus-Dieter Maubachin uudeksi puheenjohtajakseen.

Lisätietoja on Uniperin vuoden 2020 toisen neljänneksen osavuositarkastuksessa, joka julkaistiin 11.8.2020.

Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin sekä käyttöomaisuuden ja osakkeiden myynnit

Fortum on yhdistellyt Uniperin taseeseensa 31.3.2020 alkaen ja Uniperin tuloksen tuloslaskelmaansa toisesta neljänneksestä alkaen. Uniperin yhdistely on pääsyy muutoksiin neljänneksen, puolivuotiskauden ja 12 viime kuukauden luvuissa edellisvuoteen verrattuna.

Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin vuoden 2020 toisella neljänneksellä olivat 381 (234) miljoonaa euroa (liite 6). Investoinnit käyttöomaisuuteen olivat 236 (226) miljoonaa euroa (liite 3).

Fortum suunnittelee ottavansa tai on alkanut ottaa käyttöön uutta sähkön- ja lämmöntuotantokapasiteettia ja suorittavansa perusparannuksia olemassa oleviin laitoksiin seuraavasti:

	Typpi	Sähköntuotanto- kapasiteetti, MW	Lämmöntuotanto- kapasiteetti, MW	Toimitus alkoi/alkaa	Viimeisin tiedote
Generation					
Sørfjord, Norja*	Tuuli	97		IV/2019-IV/2020	20.12.2019
Russia					
Aurinkovoima**	Aurinko	116		2021-2022	17.6.2019
City Solutions					
Kivenlahti, Suomi	Bio HOB***		58	touko/2020	24.9.2019
Suomenoja, Suomi	Lämpö- pumppu		20	2021	24.9.2019
Rajasthan, Intia	Aurinko	250		I/2021	4.3.2019
Uniper					
Datteln IV, Saksa	Kivihiili	1 052	380	30.5. 2020	30.5.2020
Berezovskaya 3, Venäjä	Ruskohiili	754		I-II/2021	11.8.2020
Irsching 6, Saksa	Kaasu	300		loka/2022	9.1.2019
Scholven, Saksa	Kaasu	137	125	IV/2022	6.2.2020
Killingholme ja Grain, UK	Taajuus- reservi			huhti/2021	6.2.2020
Surgutskaya 1, Venäjä	Kaasu	20		I/2022	12.11.2019
Surgutskaya 4, Venäjä	Kaasu	20		IV/2025	12.11.2019
Surgutskaya 6, Venäjä	Kaasu	20		III/2024	12.11.2019

* Sørfjordin tuulivoimapuisto kuuluu Fortumin ja Credit Suisse Energy Infrastructure Partnersin hallinnoimien rahastojen väliseen kauppaan, ja siitä myydään 80 %:n osuus käyttöönoton jälkeen.

** Edellyttää erillistä investointipäätöstä.

*** Biopolttoainekäyttöinen lämpökattila (heat-only boiler, HOB).

Generation

Joulukuussa 2019 Fortum allekirjoitti sopimuksen pohjoismaisten tuulivoimalaitostensa 80 %:n osuuden myynnistä Credit Suisse Energy Infrastructure Partnersin (CSEIP) hallinnoimille rahastoille. Fortum säilyttää 20 %:n vähemmistöosakkuuden sekä vastaa edelleen laitosten rakentamisesta sekä jatkaa tuulivoimasalkun pitkäaikaisena varainhoitajana. Järjestely saatiin päätökseen 14.5.2020 (liite 6).

Russia

Fortumin ja Rusnanon sijoitusrahasto voitti vuosina 2017 ja 2018 CSA-huutokaupoissa oikeuden rakentaa 1 823 MW tuulivoimakapasiteettia. Tuulipuistoille maksetaan CSA-takuuhintaa 15 vuoden ajan. Kapasiteetista 350 MW on toiminnassa, 476 MW rakenteilla ja 997 MW kehitysvaiheessa.

Fortumin sekä Fortumin ja Rusnanon tuulivoiman sijoitusrahaston Venäjän CSA-huutokaupoissa vuosina 2017, 2018 ja 2019 voittamiin aurinko- ja tuulivoiman kapasiteetteihin liittyvät investointipäätökset tehdään tapauskohtaisesti. Fortumin sijoittama oma pääoma on enintään 15 miljardia ruplaa.

City Solutions

Joulukuussa 2019 Fortum sopi Joensuun kaukolämpöliiketoimintansa myynnistä Savon Voima Oyj:lle. Kaupan velaton kokonaisarvo oli noin 530 miljoonaa euroa. Kauppa saatiin päätökseen 10.1.2020, ja Fortum kirjasi City Solutions -segmentin vuoden 2020 ensimmäisen neljänneksen tulokseen 431 miljoonan euron verottoman myyntivoiton.

Fortum päätti 6.2.2020 arvioida Puolassa, Virossa, Liettuassa, Latviassa ja Järvenpäässä sijaitsevien kaukolämpöliiketoimintojensa strategisia vaihtoehtoja, myös mahdollista myyntiä. Alustavien arviointien perusteella kyseisiä kaukolämpöliiketoimintoja pidetään sellaisina, että ne voisivat tuoda lisää kasvua ja arvonnousua omistusrakennetta muuttamalla. Fortum ilmoitti 3.7.2020 sopineensa Järvenpään kaukolämpöliiketoimintansa myynnistä noin 375 miljoonalla eurolla. Fortum odottaa saavansa kaupan päätökseen ja kirjaavansa kaupasta City Solutions -segmentin noin 290 miljoonan euron verottoman myyntivoiton vuoden 2020 kolmannella neljänneksellä. Heinäkuussa Fortum kasvatti omistuksensa 100 %:iin Tarton kaukolämpöliiketoiminnassa mahdollisten tulevaisuuden järjestelyjen joustavoittamiseksi Viron kaukolämpöliiketoiminnoissa. Arvioinnit Puolassa ja Baltian maissa etenevät suunnitelmien mukaan. Fortum ilmoitti 31.7.2020 harkitsevansa strategisia vaihtoehtoja, myös mahdollista myyntiä, 50 %:n omistukselleen Stockholm Exergissä.

Uniper

Berezovskaya 3 -voimalan kattilan korjaus kärsii edelleen työvoimapulasta rakennustyömaalla ilmenneiden COVID-19 tapausten takia. Tämän seurauksena suunniteltua kaupallisen toiminnan aloituspäivää on siirretty vuoden 2020 neljänneltä neljännekseltä vuoden 2021 ensimmäiselle puoliskolle.

Muut toiminnot

Fortum allekirjoitti 27.4.2020 sopimuksen pohjoismaisen sähköajoneuvojen julkisten latauspisteiden operaattorinsa Fortum Recharge AS:n 60 %:n osuuden myynnistä Infracapitalille. Kauppa saatiin päätökseen 29.5.2020, ja Fortum kirjasi Muut toiminnot -segmentin vuoden 2020 toisen neljänneksen tulokseen 72 miljoonan euron verottoman myyntivoiton. Käteisvastike oli 87 miljoonaa euroa.

Toiminta- ja sääntely-ympäristö

Euroopan sähkömarkkinat

Alustavien tilastotietojen mukaan Pohjoismaissa kulutettiin sähköä 87 (88) terawattituntia vuoden 2020 toisella neljänneksellä. Sähkönkysyntä laski hieman Pohjoismaissa, kun lämpötilat olivat lähellä pitkän aikavälin keskiarvoa ja hieman alemmat kuin vuoden 2019 toisella neljänneksellä.

COVID-19-pandemian leviämistä ehkäisevät toimenpiteet ovat vaikuttaneet sähkön kysyntään monissa Euroopan maissa vuoden 2020 toisella neljänneksellä. Kysyntä väheni selvästi Manner-Euroopassa ja Isossa-Britanniassa. Italiassa, Isossa-Britanniassa, Ranskassa, Espanjassa ja Saksassa sähkönkysynnän lasku oli 10 % tai enemmän. Pohjoismaissa sähkönkysyntä oli lähellä edellisvuoden tasoa, ja COVID-19-pandemian vaikutus on toistaiseksi ollut vähäinen.

Sähkön osuuden energian kokonaiskulutuksesta odotetaan kasvavan edelleen pitkällä aikavälillä. Muutaman seuraavan vuoden aikana sähkön kysynnän Pohjoismaissa odotetaan kasvavan keskimäärin noin 0,5 % vuodessa. Kasvuvauhti

määräytyy kuitenkin pitkälti Euroopan ja etenkin Pohjoismaiden makrotaloudellisen kehityksen perusteella. Pidemmällä aikavälillä teollisuuden, liikenteen ja lämmityksen sähköistymisen kehitys on keskeinen sähkönkulutuksen kasvua määräävä tekijä.

Vuoden 2020 alussa Pohjoismaiden vesivarannot olivat 79 TWh eli 5 TWh pitkän ajan keskiarvoa pienemmät ja 5 TWh suuremmat kuin vuotta aikaisemmin. Sateinen ja leuto talvi kasvatti Pohjoismaiden vesivarantoja nopeasti ensimmäisellä neljänneksellä. Kevät oli kuitenkin melko kylmä, minkä vuoksi kevään tulovirtaamat viivästyivät merkittävästi. Vuoden 2020 toisen neljänneksen lopussa vesivarannot olivat 93 TWh eli 9 TWh pitkän aikavälin keskiarvoa suuremmat ja 2 TWh edellisvuotta suuremmat.

Vuoden 2020 toisella neljänneksellä sähkön keskimääräinen systeemihinta Nord Poolissa laski poikkeuksellisen paljon ja oli 5,6 (35,6) euroa/MWh. Suomen ja Ruotsin aluehinnat laskivat myös merkittävästi mutta selvästi vähemmän kuin pohjoismainen systeemihinta. Keskimääräinen sähkön aluehinta oli 22,5 (37,4) euroa/MWh Suomessa, Ruotsissa SE3-alueella (Tukholma) 15,1 (33,0) euroa/MWh ja SE2-alueella, (Sundsvall) 8,2 (33,0) euroa/MWh. Vesivarojen merkittävä ylijäämä ja ohjauksutusten riski olivat erittäin alhaisten spot-hintojen pääsyyt vuoden 2020 toisella neljänneksellä. Tammi–kesäkuussa 2020 sähkön keskimääräinen systeemihinta Nord Poolissa oli 10,5 (41,2) euroa/MWh. Keskimääräinen sähkön aluehinta oli 23,2 (42,4) euroa/MWh Suomessa, ja Ruotsissa SE3-alueella (Tukholma) 16,9 (39,7) euroa/MWh ja SE2-alueella (Sundsvall) 11,9 (39,5) euroa/MWh.

Alustavien tilastotietojen mukaan keskisessä Länsi-Euroopassa (Saksa, Ranska, Itävalta, Sveitsi, Belgia ja Alankomaat) kulutettiin sähköä 265 (299) TWh toisella neljänneksellä. Sähkönkulutuksen merkittävä lasku johtui pääasiassa COVID-19-pandemian vaikutuksesta teolliseen kysyntään. Saksassa keskimääräinen spot-hinta vuoden 2020 toisella neljänneksellä laski merkittävästi ja oli 20,3 (35,8) euroa/MWh. Alhaiset kaasunhinnat sekä sähkönkysynnän lasku vaikuttivat siihen, että Saksan spot-hinnat laskivat toisella neljänneksellä. Tammi–kesäkuussa 2020 keskimääräinen spot-hinta Saksassa oli 23,4 (38,3) euroa/MWh.

Elokuun 2020 puolivälissä Pohjoismainen sähkön termiinihintana Nasdaq Commodities -markkinapaikalla oli noin 15 euroa/MWh loppuvuodelle 2020 ja noin 20 euroa/MWh vuodelle 2021. Pohjoismaiden vesivarannot olivat noin 16 TWh pitkän ajan keskiarvon yläpuolella ja 20 TWh vertailukautta suuremmat. Saksassa sähkön termiinihintana oli noin 35 euroa/MWh loppuvuodelle 2020 ja noin 39 euroa/MWh vuodelle 2021.

Hyödykemarkkinat

Kaasun kysyntä keskisessä Länsi-Euroopassa oli 380 (419) TWh toisella neljänneksellä. Keskisen Länsi-Euroopan kaasun varastotasot kasvoivat neljänneksen alusta (337 TWh) neljänneksen loppuun (500 TWh), jolloin ne olivat 40 TWh suuremmat kuin vuotta aiemmin ja 144 TWh suuremmat kuin viiden vuoden keskiarvo (2015–2019).

Kaasun keskimääräinen spot-hinta (TTF) toisella neljänneksellä oli 5,4 (13,0) euroa/MWh. Vuoden 2021 hinta pysyi lähes ennallaan neljänneksen alusta (12,1 euroa/MWh) neljänneksen loppuun (12,5 euroa/MWh).

Toisella neljänneksellä Euroopan päästöoikeuksien (EUA) hinnat elpyivät vahvasti ja nousivat neljänneksen alusta (17,7 euroa/tonni) neljänneksen loppuun (27,0 euroa/tonni), jolloin ne olivat lähellä edellisvuoden hintatasoa.

Hiilen termiinihintana (ICE Rotterdam) vuodelle 2021 nousi neljänneksen alusta (55 dollaria/tonni) neljänneksen loppuun (58 dollaria/tonni), jolloin se oli 10 dollaria/tonni alhaisempi kuin vuotta aiemmin.

Elokuun 2020 puolivälissä kaasun TTF-termiinihintana oli 10 euroa/MWh loppuvuodelle 2020 ja 13 euroa/MWh vuodelle 2021. EUA-termiinihintana vuodelle 2020 oli tasolla 26 euroa/tonni. Hiilen termiinihintana (ICE Rotterdam) loppuvuodelle 2020 oli 50 dollaria/tonni.

Venäjän markkinat

Fortumin Russia-segmentti toimii Länsi-Siperiassa pääasiassa Tjumenin ja Hanti-Mansian alueilla, joilla teollinen tuotanto on keskittynyt öljyyn ja kaasuun, sekä Uralilla metalliteollisuuteen keskittyneellä Tšeljabinskin alueella. Uniperin venäläinen tytäryhtiö Unipro PJSC toimii Smolenskin, Moskovan, Krasnojarskin alueilla, Permin aluepiirissä sekä Hanti-Mansian autonomisessa piirikunnassa.

Venäjän markkinat on jaettu kahteen hintavyöhykkeeseen. Fortumin Russia-segmentti toimii ensimmäisellä hintavyöhykkeellä (Venäjän Euroopan ja Uralin alueet), ja Uniper toimii molemmilla hintavyöhykkeillä.

Alustavien tilastotietojen mukaan Venäjän sähkönkulutus vuoden 2020 toisella neljänneksellä oli 232 (244) TWh. Vastaava luku ensimmäisellä hintavyöhykkeellä oli 176 (186) TWh ja toisella hintavyöhykkeellä 48 (49) TWh. Kulutuksen lasku johtui öljyntuotannon ja taloudellisen toiminnan vähenemisestä vuoden 2020 toisella neljänneksellä.

Toisella neljänneksellä keskimääräinen sähkön spot-hinta (kapasiteettihinnat pois lukien) laski 13 % ja oli 1 160 (1 334) ruplaa/MWh ensimmäisellä hintavyöhykkeellä ja laski 13 % ja oli 902 (1 042) ruplaa/MWh toisella hintavyöhykkeellä. Spot-hinta Uralin alueella laski 11 % ja oli 1 021 (1 151) ruplaa/MWh.

Venäjän hallitus nosti kaasun hintaa 1,4 % heinäkuussa 2019 ja 3 % elokuussa 2020.

Venäjällä CSA-sopimuksiin perustuvat kapasiteettimaksut ovat keskeinen yhtiön tuloskasvuun vaikuttava tekijä, sillä CSA-maksut ovat huomattavasti korkeampia kuin CCS-huutokaupoista (Competitive Capacity Selection) saatavat kapasiteettimaksut. Tällä hetkellä Fortumin Russia-segmentin CSA-kapasiteetti on 2 368 MW. Vastaavasti Uniperin CSA-kapasiteetti on 2 455 MW. Helmikuussa 2020 sähkön tukkukaupan viranomaisen julkaisi tuottoasteen ja kuluttajahintaindeksin (CPI) vuodelle 2019. Näitä tietoja käytettiin CSA-maksujen määrittämiseen vuodelle 2020. CSA-maksuja tarkistettiin alaspäin vastaamaan Venäjän valtion obligaatioiden alemmaa korkoa sekä energiamarkkinoilta saatujen tuottojen kasvun vuoksi.

Lisäksi lämpövoimalat saavat selkeästi korotettuja CSA-maksuja noin kuudennesta käyttövuodesta alkaen (ks. taulukot alla). Vuonna 2020 on odotettavissa korotus CSA-maksuihin yhdelle Fortumin Uniper-segmentin yksikölle mutta ei Fortumin Russia-segmentin tuotantolaitoksille. CSA-jakson päätyttyä yksiköt voivat saada CCS-maksuja CCS-huutokaupoista.

Fortumin Russia-segmentin yksiköt	CSA alkaa	Korotettu CSA alkaa	CSA päättyy
Tyumen CHP 1, yksikkö 2	1.2.2011	1.10.2016	31.12.2020
Tšeljabinsk CHP 3, yksikkö 3	1.6.2011	1.11.2016	31.12.2020
Nyagan, yksikkö 1	1.4.2013	1.1.2018	31.12.2021
Nyagan, yksikkö 2	1.12.2013	1.8.2018	31.12.2022
Nyagan, yksikkö 3	1.1.2015	1.1.2021	31.12.2025
Tšeljabinsk CHP 4, yksikkö 1	1.12.2015	1.1.2021	31.12.2024
Tšeljabinsk CHP 4, yksikkö 2	1.3.2016	1.1.2021	31.12.2024
Ulyanovsk*	1.1.2018	n/a	30.11.2031
Bugulchansk**	marras 2016-maaliskuu 2017	n/a	marras 2030-marras 2031
Pleshanovsk**	1.3.2017	n/a	30.11.2031
Grachevsk**	1.3.2017	n/a	30.11.2031

* Tuuli CSA.

** Aurinko CSA.

Fortumin Uniper-segmentin yksiköt	CSA alkaa	Korotettu CSA alkaa	CSA päättyy
Surgutskaya-2 GRES-2, yksikkö 7	1.5.2011	1.5.2017	31.7.2021
Surgutskaya-2 GRES-2, yksikkö 8	1.6.2011	1.6.2017	31.8.2021
Shaturskaya GRES, yksikkö 7	1.10.2010	1.10.2016	31.12.2020
Yaivinskaya GRES, yksikkö 5	1.1.2011	1.1.2017	31.12.2020
Berezovskaya GRES, yksikkö 3	1.11.2014	1.11.2020	31.10.2024
Surgutskaya-2 GRES-2, yksikkö 1*	maaliskuu 2022	n/a	helmikuu 2038
Surgutskaya-2 GRES-2, yksikkö 4*	joulukuu 2025	n/a	marraskuu 2041
Surgutskaya-2 GRES-2, yksikkö 6*	syyskuu 2024	n/a	elokuu 2040

* Modernisaatio CSA.

Fortumin Russia-segmentillä on 2 560 MW tuotantokapasiteettia, joka ei saa CSA-maksuja. Tällä kapasiteetilla on oikeus osallistua CCS-huutokauppoihin. Uniperilla on 8 790 MW tuotantokapasiteettia, jolla on oikeus osallistua CCS-huutokauppaan. CCS-huutokauppa vuodelle 2026 on suunniteltu pidettäväksi vuoden 2020 neljännellä neljänneksellä.

Vuosi	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
CCS huutokauppahinta, tRUB/MW/kk, hintavyöhyke 1*	110	115	134	168	171	182	193
CCS huutokauppahinta, tRUB/MW/kk, hintavyöhyke 2*	190	191	225	264	267	279	303
Fortumin Russia-segmentti							
valittu CCS huutokaupassa, MW, hintavyöhyke 1	2 365	2 331	2 848	3 451	3 904	3 904	4 351
Fortumin Uniper-segmentti							
valittu CCS huutokaupassa, MW, hintavyöhyke 1	7 190	7 190	8 829	8 035	8 035	7 225	6 427
valittu CCS huutokaupassa, MW, hintavyöhyke 2	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	2 400	2 400

* Ei sisällä inflaatiota

Tarkemmat markkinatiedot on esitetty taulukoissa katsauksen lopussa.

Sääntely-ympäristö

EU:n kestävän rahoituksen asetus

Euroopan neuvosto ja parlamentti hyväksyivät kesäkuun puolivälissä virallisesti kestävän rahoituksen taksonomiaa koskevan asetuksen, jossa määritetään kestävyyskriteerit noin 70:lle liiketoiminnan ja teollisuuden sektorille. Kriteerien yksityiskohtaiset mittarit määritellään delegoiduissa säädöksissä, jotka komissio antaa myöhemmin. Ydinvoiman asema on edelleen avoin, ja sen vuoksi Euroopan komissio on päättänyt perustaa asiantuntijaryhmän tutkimaan ydinvoiman tuotannon ympäristövaikutuksia.

Fortum on johdonmukaisesti vaatinut eurooppalaista luokittelujärjestelmää, joka on EU:n vuodelle 2050 asettaman ilmastonutraaliuden tavoitteen mukainen ja ottaa asianmukaisesti huomioon kaikki kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen tai poistamiseen tähtäävät teknologiat. Fortum on myös pyytänyt pikaista arviota ydinvoiman ympäristövaikutuksista.

EU:n hyväksyi mittavan COVID-19-elpymissuunnitelman

EU-jäsenmaat saavuttivat poliittisen yhteisymmärryksen EU:n budjetista ja COVID-19 elpymissuunnitelmasta heinäkuussa. Kunnianhimoinen 1,85 biljoonan euron elpymissuunnitelma koostuu seitsenvuotisesta 1,1 biljoonan euron EU-budjetista ja 750 miljardin euron Next Generation EU -rahastosta. Elvytysuunnitelma on ennennäkemätön ja innovatiivinen, sillä se antaa mahdollisuuden yhdistää elvytyksen Euroopan Green Deal -ohjelmaan. Samalla se hyödyntää EU:n korkeaa luottoluokitusta parhaiden lainaehtojen varmistamiseksi. Tavoitteen saavuttamiseksi komissio odottaa uusien tulovirtojen lisäksi jäsenvaltioilta jäsenmaksujen tilapäistä korotusta, joka on 2 % bruttokansantuotteesta. Paketti viimeistellään syksyn kuluessa.

Fortum pitää hyvänä, että elpymissuunnitelmassa korostetaan ilmastonmuutoksen hillintää ja digitalisaatiota sekä halutaan pitää kiinni Green Dealin sitoumuksista.

Saksan ja EU:n vetystategiat

Saksan hallitus hyväksyi 10.6.2020 kansallisen vetystategian, jossa keskitytään uusiutuvalla energialla tuotettuun vetyyn (vihreä vety). Strategia luo puitteet ja keskipitkän aikavälin toimintasuunnitelman vedyn tuotannolle, kuljetukselle ja käytölle. Saksan hallitus on perustanut kansallisen vetyneuvoston neuvonantajaksi strategian toteutukseen. Uniperin toimitusjohtaja Andreas Schierenbeck on nimetty neuvoston jäseneksi.

EU:n vetystategia julkaistiin 8. heinäkuuta. Vaikka EU:n painopiste on vihreän vedyn tuotannossa, komissio hyväksyy myös kaasulla tuotetun vedyn siirtymävaiheen aikana. EU-strategia ehdottaa sekä määrällisiä tavoitteita elektrolyysereille (6 GW vuoteen 2024 ja 40 GW vuoteen 2030) että mahdollisia sektorikohtaisia määrällisiä tavoitteita vedyn käytölle kysynnän lisäämiseksi.

Fortum suhtautuu myönteisesti vetytalouden strategioihin, joissa vetyä valmistetaan uusiutuvista energialähteistä ja kaasusta. Olemme kuitenkin pettyneitä siihen, että ydinvoima on unohdettu vedyn tuotannossa. Uniperilla on hyvät mahdollisuudet osallistua vetymarkkinoiden kehittämiseen ja käynnistämiseen, koska yhtiöllä on kokemusta maakaasualalta ja power-to-gas-pilottihankkeista.

Hiilestä luopuminen Saksassa

Hiilestä luopumista ohjaava laki hyväksyttiin Saksan valtiopäivillä kesäkuussa. Laki määrittää, miten Saksa luopuu kivihiiileen ja ruskohiileen perustuvasta sähköntuotannosta vaiheittain viimeistään vuoteen 2038 mennessä. Vuonna 2019 markkinoilla oli 23 gigawattia kivihiihlikapasiteettia ja 21 gigawattia ruskohiilikapasiteettia.

Hallitus on sopinut ruskohiilen louhinnan ja siihen perustuvan energiantuotannon lopettamisen aikataulusta ruskohiiliyhtiöiden kanssa. Kivihiihivoimaloiden sulkemisista päätetään huutokauppojen perusteella vuoteen 2027 saakka.

Uniper julkisti jo maaliskuussa 2020 strategiansa hiilivoimaloista luopumiseksi Euroopassa.

Suomen jätelaki lausuntokierroksella

Ympäristöministeriö julkaisi huhtikuussa lakiluonnoksen EU:n vuoden 2018 jätepakettien täytäntöönpanosta Suomen lainsäädännössä. Ehdotus sisältää myös kansallisia muutoksia pakkausjätteen tuottajavastuuseen.

Fortumin kannalta merkittävimmät kysymykset ovat tuottajan vastuun uudelleenjärjestely ja pakkausjätteen keräyksen kustannusvastuun määrittely. Lakiluonnoksessa ehdotetaan, että pakkausmateriaalin tuottajien vastuu pakkausjätteen keräyskustannuksista olisi vain 80 %, vaikka EU:n jätedirektiivissä tuottajien vastuu on 100 %. Ehdotettu muutos voi johtaa pakkausjätteen keräyksen uudelleenjärjestelyyn ja vastuun keskittymiseen yhdelle tuottajayhteisölle nykyisten viiden sijaan.

Fortum on korostanut, että jätelaissa tulisi jatkossakin olla mahdollisuus yksittäisiin pakkausmateriaaleihin erikoistuneisiin tuottajayhteisöihin, jotta vuonna 2016 alkaneen muovijätteen keräyksen positiivinen kehitys ei vaarannu. Fortum vastustaa myös ehdotusta pakkaustuottajien kustannusvastuun alentamisesta 80 %:iin.

Ruotsissa odotetaan edelleen hallituksen lopullista päätöstä ydinjätteen loppusijoituksesta

Ruotsissa 30-vuotinen prosessi käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitusratkaisusta on lähestymässä loppuaan. Viimeiset lainsäädännölliset esteet selvitettiin Ruotsin valtiopäivillä kesäkuussa. Östhammarin kunnan odotetaan hyväksyvän hankkeen syyskuussa, ja sen jälkeen Ruotsin hallitukselta odotetaan lopullista päätöstä. Aikataulu on kuitenkin edelleen avoin.

Hankkeen viivästyisestä arvioidaan aiheutuvan ydinvoimaloiden omistajille yhteensä 80 miljoonan euron vuotuiset kustannukset. Lisäksi loppusijoituslaitoksen hyväksyntä on osa samaa hyväksymisprosessia kuin käytetyn ydinpolttoaineen lyhytaikaisen varaston laajentaminen. Varasto täyttyy lähivuosina, jolloin sitä on laajennettava.

Jätteenpolttoveroja valmistella useissa Pohjoismaissa

Jätteenpolttovero tuli voimaan Ruotsissa 1.4.2020. Veroviranomaisen tulkinnan mukaan vero koskee polttolaitokseen vastaanotettua ei-vaarallista jätettä huolimatta siitä, poltetaanko jäte. Tämä tulkinta aiheuttaa epäedullisen verotaakan ei-vaaralliselle jätteelle, joka on tarkoitettu muuhun käsittelyyn kuin polttoon.

Norjassa seurataan tarkasti tilanteen kehittymistä Ruotsissa. Vaihtoehtoina ovat joko jätteenpolttovero tai mahdollisuus sisällyttää jätteen energiahyötykäyttö EU:n päästökauppajärjestelmään (Emission Trading System) vuodesta 2021 alkaen.

Suomessa ympäristöministeriö on tilannut konsultilta selvityksen jätteenpolttoveron soveltamiskelpoisuudesta edistääkseen kierrätettyjen raaka-aineiden valmistusta ja käyttöä. Selvitys valmistuu tämän vuoden loppuun mennessä.

Fortum vastustaa jätteenpolttoveroja, koska niillä ei ole mielekästä tai osoitettua ohjausvaikutusta jätteen synnyn ehkäisyyn, jätteiden kierrätykseen tai kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen. Verot tai tuotesuunnittelustandardit on asetettava korkeammalle jättehierarkiassa.

Ruotsi hyväksyi vesivoiman kansallisen priorisointisuunnitelman

Ruotsin hallitus hyväksyi 25.6.2020 kansallisen vesivoiman priorisointisuunnitelman. Suunnitelma on osa EU:n vesipolitiikan puitedirektiivin kattavaa täytäntöönpanoa. Siinä määritetään aikataulu ja prioriteetit vesivoimalupien uudistamiselle 20 vuoden aikana. Hallitus korostaa tarvetta pitää Ruotsin kaikkien vesivoiman tuottajien vuosittaiset tuotannon menetykset alle 1,5 terawattitunnissa ympäristötoimista päätettäessä. Myös Natura 2000 -alueet on otettava huomioon.

Suunnitelma on Fortumin kannan mukainen ja antaa viranomaisille selkeät suuntalinjat.

Ehdotus sähköveron alentamiseksi Suomessa

Valtiovarainministeriö ehdottaa teollisuuden sähköveron alentamista EU:n minimitasolle vuoden 2021 alusta. Muutokselle on hallituksen poliittinen tuki, joten uskomme ehdotuksen toteutuvan. Suomessa teollisuuden sähkövero (7,0 €/MWh) on tällä hetkellä merkittävästi korkeampi verrattuna esimerkiksi Ruotsiin, jossa noudatetaan EU:n minimiverotaso (0,5 €/MWh). Sähköveron alentaminen tukee yhteiskunnan sähköistymistä ja parantaa Suomen houkuttelevuutta kansainvälisille datakeskusinvestoinneille.

Avaintekijät ja riskit

Fortumin taloudellinen tulos altistuu useille taloudellisille, operatiivisille, strategisille ja vastuullisuuteen liittyville riskeille. Fortum altistuu näille riskeille sekä suoraan että epäsuorasti tytäryhtiöidensä ja osakkuus- ja yhteisyritystensä kautta. Fortumin pääasialliset osakkuus- ja yhteisyritykset ovat Teollisuuden Voima Oyj (TVO), Forsmarks Kraftgrupp AB, Kemijoki Oy, TGC-1 ja Stockholm Exergi AB. Lisätietoja riskeille altistumisesta on kunkin yhtiön vuosikertomuksessa.

Fortumista tuli Uniperin enemmistöomistaja 26.3.2020. Fortum on yhdistelty Uniperin Fortumin taseeseen 31.3.2020 alkaen. Uniperin tulos on yhdistelty Fortumin tuloslaskelmaan vuoden 2020 toisesta neljänneksestä alkaen. Uniper kuitenkin pysyy erillisenä yhtiönä, joka on listattu pörssiin Saksassa, ja siksi sillä on omat riskienhallinnan järjestelmänsä ja kehüksensä. Uniper myös tiedottaa itsenäisesti olennaisista riskeistään ja epävarmuustekijöistään. Uniperin riskien määrittelyn ja arvioinnin menetelmät ja mallit poikkeavat Fortumin vastaavista menetelmistä ja malleista osittain siksi, että paikallisten säännösten vaatimuksissa on eroja. Koska Uniper on nyt Fortumin tytäryhtiö, Fortum ja Uniper ovat aloittaneet keskustelut riskienhallinnan järjestelmistä ja kehüksistä varmistaakseen hallintakoodien, asiaankuuluvien tiedonantovaatimusten ja säännösten jatkuvan noudattamisen.

Uniperin liiketoiminta altistuu pääasiassa neljään riskiluokkaan kuuluville riskeille: markkinariski, luottoriski, operatiivinen riski ja taloudellinen riski. Markkinariski sisältää markkinoiden hintamuutoksista (hyödykkeet, korot ja valuuttakurssit) ja markkinaympäristöstä aiheutuvia riskejä. Operatiivinen riski sisältää riskejä, jotka aiheutuvat Uniperin tuotanto-omaisuuteen liittyvistä toiminnoista ja hankkeista, tietojärjestelmistä, poliittisesta ja sääntely-ympäristöstä, oikeudenkäynneistä sekä ihmisistä ja prosesseista. Taloudellisia riskejä ovat vakuusmarginaaliriskit ja veroriskit sekä riskit, jotka aiheutuvat ennalta-arvaamattomista epäsäännöllisistä taloudellisista tuloksista. Vuoden 2020 toisen neljänneksen lopussa Uniperin taloudellisen tuloksen suurimmat epävarmuuden lähteet ovat luottoriski, markkinariski, oikeudellinen riski ja taloudellinen riski sekä tuotanto-omaisuutta koskeviin hankkeisiin liittyvä riski. Lisätietoja riskeille altistumisesta on Uniperin vuosikertomuksessa ja vuoden 2020 puolivuosisikatsauksessa.

Sähkön tukkuhinnat Pohjoismaissa ovat Fortumin liiketoiminnan tuloksen kannalta tärkeimpiä tekijöitä. Tukkuhinnan lyhyen aikavälin kehityksen avaintekijöitä Pohjoismaissa ovat hyödykkeiden hinnat, kuten hiilen ja kaasun hinnat, ja sähkön tukkuhinnat Euroopassa, CO₂-päästöoikeuksien hinnat, hydrologinen tilanne, lämpötilat sekä sähkön tuonnin ja viennin tasapaino. Pitkällä aikavälillä maailmantalouden kasvu sekä energiapolitiikan ja -säännösten muutokset vaikuttavat hyödykkeiden ja CO₂-päästöoikeuksien hintoihin, jotka puolestaan vaikuttavat sähkön tukkuhintoihin Pohjoismaissa. Lisäksi valuuttakurssivaihtelujen kasvulla on muunto- ja transaktiovaikutuksia Fortumin tulokseen etenkin Venäjän ruplan ja Ruotsin kruunun osalta.

Epäonnistuneista sisäisistä prosesseista ja järjestelmistä tai ulkoisista tapahtumista aiheutuvat operatiiviset riskit voivat heikentää Fortumin tulosta. Polttoaineiden hinnat ja voimalaitosten käytettävyys vaikuttavat kannattavuuteen kaikilla alueilla.

Sääntely- ja taloudellisen ympäristön muutokset luovat riskejä ja mahdollisuuksia energia- ja ympäristöhuoltoliiketoiminnassa. Suurin strateginen riski on sääntely- ja markkinaympäristön kehittyminen suuntaan, jota emme ole ennakoineet ja johon emme ole valmistautuneet. Fortum varautuu näihin epävarmuustekijöihin analysoimalla ja arvioimalla lukuisia markkinoiden ja sääntelyn tulevaisuuden kehityskulkuja ja niiden vaikutuksia eri tuotantomuotoihin ja teknologioihin. Tämän työn seurauksena Fortumin strategia sisältää tulopohjan laajentamisen sekä toiminnan suuntaamisen uusiin liiketoimintoihin, teknologioihin ja markkinoihin. Ympäristönsuojelu luo ympäristöhuoltoliiketoiminnan perustan ja mahdollisuudet. Keskeistä on kyky vastata asiakkaiden tarpeisiin kiristyvässä sääntely-ympäristössä.

Fortumin Venäjän liiketoiminnan kannalta keskeisiä tekijöitä ovat talouskasvu, ruplan kurssi, lämmöntuotannon sääntely sekä sähkön tukku- ja kapasiteettimarkkinoiden kehitys. Saadut takuuhintaiset kapasiteettimaksut CSA- ja CCS-kapasiteetille ovat keskeisiä kannattavuustekijöitä. Suurin osa Fortumin vuoden 2007 jälkeen rakennetusta kapasiteetista kuuluu CSA-järjestelmän piiriin. Jokaiselle takuuhinnan piirissä olevalle uudelle laitokselle maksetaan Venäjän valtion takaamaa takuuhintaa noin 10 vuoden ajan käyttöönotosta lähtien (uusiutuvalle energiantuotannolle noin 15 vuoden ajan). Saadut kapasiteettimaksut vaihtelevat voimalaitosten iän, sijainnin, tyyppin ja koon mukaan. Myös kausivaihtelut ja käytettävyys vaikuttavat kapasiteettimaksuihin. CSA-maksuihin vaikuttavat muun muassa tuottoaste, kuluttajahintaindeksi (CPI) sekä yhtiöiden sähkön spot-markkinoilta saamat tuotot (tuottoja tarkastellaan kolmen ja kuuden vuoden kuluttua laitoksen käyttöönotosta). Lisäksi lämpövoimalat saavat selkeästi korotettuja CSA-maksuja alkaen noin kuusi vuotta käyttöönotosta.

Altistuminen riskeille ja epävarmuustekijöille on kasvanut kaikissa riskiluokissa Covid-19-pandemian seurauksena vuoden lopun tilanteeseen verrattuna. Vaikka hinnat vakautuivat ja elpyivät jonkin verran toisella neljänneksellä, pohjoismaisen sähkön markkinahinnat ovat edelleen alhaisemmat kuin vuoden alussa. Tämä johtuu hyödykkeiden hintojen ja Euroopan kysynnän laskusta sekä Pohjoismaiden erittäin kosteasta, lämpimästä ja tuulisesta talvesta ensimmäisellä neljänneksellä. Fortumin suojaukset etenkin loppuvuodelle 2020 ja vuodelle 2021 tuovat jonkin verran suojaa Pohjoismaiden sähkön ja muiden hyödykkeiden markkinahintojen lyhyen aikavälin vaihtelua vastaan. Jos Covid-19-pandemia kuitenkin jatkuu odotettua kauemmin tai johtaa ennakoitua vakavampaan laskusuhdanteeseen, tilanne vaikuttaa negatiivisesti tulokseen, koska suojaustaso tuleville vuosille on alhaisempi.

Lisäksi luottojen maksuhäiriöriski on tavallista suurempi, koska yhteiskunnan monia osia on suljettu äkillisesti eri puolilla maailmaa. Fortum suojaa suurimman osan Pohjoismaiden sähkötuotannostaan käyttämällä sopimusten selvittämiseen selvitysyhtiöitä (esim. Nasdaq Clearing AB), mikä rajoittaa altistumista luottoriskille. Fortumilla on kuitenkin myös sähkön ja lämmön vähittäismyyntiä yrityksille ja kotitalouksille pääasiassa Pohjoismaissa, Puolassa ja Venäjällä. Lisäksi yhtiö altistuu riskeille kierrätys- ja jätehuoltoratkaisuihin liittyvän liiketoiminnan asiakkaiden kautta. Luottojen maksuhäiriöllä ei ole ollut vielä merkittävää vaikutusta, mutta jos pandemia jatkuu odotettua kauemmin eikä sen vaikutuksista kärsiville yrityksille ole tehokkaita tukiohjelmia, odotamme asiakkaiden maksuhäiriöiden ja maksuviivästysten lisääntyvän etenkin pienten ja keskisuurten yritysten osalta korkean riskin toimialoilla. Fortum soveltaa odotettavissa olevien luottotappioiden mallia kirjatessaan tappioita koskevia vähennyseriä, jotka liittyvät rahoitusvarojen odotettavissa oleviin luottotappioihin ja johdannaisopimuksista johtuvien vastuuden käyvän arvon oikaisuihin. Mallin tietoja on tarkistettu COVID-19-pandemian vaikutusten mukaisesti. COVID-19-tilanne ei ole aiheuttanut merkittävää lisäystä luottotappioihin, mutta odotettavissa olevien luottotappioiden mallissa käytetty maksuhäiriöiden todennäköisyys on yleisesti kasvanut, minkä vuoksi luottotappiot ja käyvän arvon oikaisu ovat hieman aiempaa suurempia.

Pandemia on lisännyt myös toiminnallisia riskejä. Matkustusrajoitukset ja avainhenkilöiden pitkittyneiden poissaolojen riski sekä vaikeudet keskeisten materiaalien, osien ja resurssien hankinnassa toimittajiltamme lisäävät toiminnan häiriöiden tai pitkittyneiden huoltojaksojen riskiä. Tähän mennessä riskejä on pienennetty ottamalla käyttöön liiketoiminnan jatkuvuussuunnitelmia sekä arvioimalla kunnossapitotöiden ajoitusta ja priorisointia. COVID-19-pandemia ei ole aiheuttanut tapahtumia, joilla olisi ollut merkittävä vaikutus Fortumin toimintaan, mutta mitä kauemmin pandemia jatkuu, sitä enemmän tällaisten tapahtumien riski kasvaa tulevaisuudessa.

Fortum on perustanut työryhmän, joka seuraa tarkasti pandemian kehitystä ja sen vaikutusta toimintaamme, jotta voimme reagoida nopeasti muutoksiin ja varmistaa sähkön, lämmön ja niihin liittyvien palvelujen turvallisen ja luotettavan toimituksen.

Fortumin riskeistä on lisätietoja yhtiön vuosikertomuksessa 2019.

Näkymät

Suojaukset

Kesäkuun 2020 lopussa noin 85 % Generation-segmentin arvioidusta sähkön tukkumyynnistä Pohjoismaissa oli suojattu hintaan 34 euroa/MWh loppuvuodelle 2020 ja noin 65 % hintaan 33 euroa/MWh vuodelle 2021 (50 % hintaan 34 euroa/MWh vuoden 2020 ensimmäisen neljänneksen lopussa).

Kesäkuun 2020 lopussa noin 90 % Uniper-segmentin arvioidusta sähkön tukkumyynnistä Pohjoismaissa oli suojattu hintaan 29 euroa/MWh loppuvuodelle 2020 ja noin 80 % hintaan 27 euroa/MWh vuodelle 2021 (70 % hintaan 28 euroa/MWh vuoden 2020 ensimmäisen neljänneksen lopussa) ja noin 40 % hintaan 24 euroa/KWh vuodelle 2022 (15 % hintaan 23 euroa/MWh vuoden 2020 ensimmäisen neljänneksen lopussa).

Raportoidut suojausasteet perustuvat Generation-segmentin ja Uniperin pohjoismaisen tuotantoon suojauksiin ja sähköntuotannon ennusteisiin. Tuotanto-omaisuudessa ja suojausten määritelmässä on jonkin verran eroja, eivätkä ne siksi ole täysin vertailukelpoisia.

Raportoidut suojausasteet voivat vaihdella huomattavasti Fortumin ja Uniperin sähköjohdannaismarkkinoilla tekemien toimenpiteiden mukaan. Suojaukset tehdään pääasiassa johdannais sopimuksilla, joista suurin osa on Nasdaq Commodities -termiinejä.

Käyttöomaisuusinvestoinnit

Tällä hetkellä Fortum arvioi investointien ilman yritysostoja olevan noin 700 miljoonaa euroa vuonna 2020. Arvio sisältää vuosittaiset kunnossapitoinvestoinnit. Luku sisältää noin 200 miljoonaa euroa aurinko- ja tuulivoimainvestointeja pääoman kierrätyksen liiketoimintamallin mukaisesti. Kunnossapitoinvestointien arvioidaan olevan noin 300 miljoonaa euroa vuonna 2020 eli selkeästi alle poistojen tason. Ohjeistus ei sisällä Uniper-segmentin investointeja.

Fortum ja Uniper ovat yksimielisiä luottoluokituksen tärkeydestä ja ottavat luottoluokituksen huomioon tehdessään uusia investointipäätöksiä.

Generation

Generation-segmentin saavutettuun sähkönhintaan Pohjoismaissa vaikuttavat muun muassa suojausasteet, suojaushinnat, spot-hinnat, Fortumin joustavan tuotantorakenteen käytettävyys ja käyttö sekä valuuttakurssivaihtelut. Jos sähköntuotantolähteiden suhteellisten osuuksien muutoksista mahdollisesti johtuvia vaikutuksia ei oteta huomioon, 1 euron muutos megawattituntia kohti segmentin saavuttamassa sähkön tukkumyynnihinnassa Pohjoismaissa tarkoittaisi noin 45 miljoonan euron muutosta Fortumin vuotuisessa vertailukelpoisessa liikevoitossa. Segmentin saavuttama sähkön hinta sisältää myös lisäarvon, joka saavutetaan vesivoima- ja ydinvoimatuotannon optimoinnilla sekä kaupankäynnin hyödykemarkkinoilla.

Vesivoiman kiinteistövero laski Ruotsissa 1,0 prosentista 0,5 prosenttiin tammikuussa 2020. Vero oli 40 miljoonaa euroa vuonna 2019 ja sen odotetaan olevan noin 25 miljoonaa euroa vuonna 2020.

City Solutions

Fortum Oslo Varmen liiketoimintojen kehittämisen arvioidaan edellyttävän toiminnan integrointiin liittyviä kertaluonteisia kuluja sekä lisäinvestointeja tulevina vuosina. Kustannushyödyt toteutuivat vähitellen vuoden 2019 aikana, ja 5–10 miljoonan euron vuosittainen täysimääräinen hyöty saavutettaneen vuoden 2020 loppuun mennessä.

Uniperin ohjeistus

Uniperin osalta viitataan ohjeistukseen, jonka yhtiö julkaisee neljännesvuosittain.

Verotus

Fortumin vertailukelpoisen efektiivisen veroasteen odotetaan olevan vuonna 2020 tasolla 20–25 %, kun Uniper yhdistellään Fortumin tulokseen ensimmäisen neljänneksen lopusta alkaen. Laajempi vaihteluväli johtuu pääasiassa epävakautuksesta Uniperin toimintojen verotuksessa.

Kesäkuussa 2018 Ruotsin hallitus päätti alentaa yhteisöveroa kahdessa vaiheessa: 22,0 prosentista 21,4 prosenttiin tammikuusta 2019 alkaen ja 20,6 prosenttiin tammikuusta 2021 alkaen.

Oikeudenkäynnit

Gentin valitustuomioistuin Belgiassa antoi 16.6.2020 myönteisen päätöksen Fortumin valitukseen vuoden 2008 tuloverotuksesta Belgiassa. Vaadittujen jälkiverojen määrä on vuoden 2008 osalta 36 miljoonaa euroa. Fortumilla on vireillä vastaavat valitukset myös vuosille 2009–2012, ja yhtiö arvioi myös näitä valituksia koskevien päätösten noudattavan vuodelta 2008 saatua päätöstä. Verot on maksettu ja kirjattu tuloverosaamisiin. Belgian veroviranomainen voi valittaa valitustuomioistuimen päätöksestä korkeimpaan oikeuteen. Jos päätös jää voimaan, kiistanalaisten verojen takaisinmaksulla vuosilta 2008–2012 on 114 miljoonan euron positiivinen vaikutus Fortumin kassavirtaan.

Oikeudenkäynneistä on lisätietoa liitteessä 19.

Kestävä kehitys

Osana Fortumin ja Uniperin yhteistä strategiaprosessia päämäärämme on muodostaa myös yhteinen näkemys päästöjen vähentämisestä ja muista kestävä kehityksen osa-alueista. Kestävän kehityksen tavoitteita, politiikkoja ja raportointia koskeva tarkastelu on aloitettu ja jatkuu vuoden 2020 aikana. Fortumin tavoitteena on julkaista konsernin uudet kestävä kehityksen tavoitteet vuoden 2020 loppuun mennessä.

Uniperin enemmistöomistajana Fortum konsolidoi Uniperin tytäryhtiönä 31.3.2020 alkaen. Tämä saattaa aiheuttaa muutoksia muun muassa Fortumin kestävä kehityksen politiikkoihin ja joidenkin avaintunnuslukujen määritelmiin. Muutokset toteutetaan vaiheittain tilivuoden 2020 aikana. Vaikka Uniper onkin nyt Fortumin tytäryhtiö, jatkaa se kuitenkin erillisenä, Saksassa listattuna pörssi-yhtiönä ja noudattaa siksi edelleen omia kestävä kehityksen prosesseja ja menettelytapoja, ja raportoi kestävästä kehityksestä erillisenä yhtiönä.

Tässä osavuositarkastuksessa Fortum raportoi ensimmäistä kertaa valikoituja kestävä kehityksen tunnuslukuja, jotka sisältävät Uniperin. Historiallisia lukuja ei ole oikaistu. Tunnusluvut, joilla on samat laskentaperiaatteet, on konsolidoitu, ja vain yksi, koko konsernia kuvaava luku esitetään. Niiden tunnuslukujen osalta, joiden laskentaperiaatteet tällä hetkellä poikkeavat toisistaan, esitetään kaksi lukua: Fortum ilman Uniperia ja Uniper omana yhtiönään.

Päästöjen vähentäminen ja ilmastonmuutoksen hillitseminen on erittäin tärkeää sekä Fortumille että Uniperille. Samaan aikaan kannamme vastuuta luotettavan ja kohtuuhintaisen energian saatavuudesta. Tavoitteena on myös parantaa energiatehokkuutta ja edistää kiertotaloutta sekä huomioida yhtiön toiminnan vaikutukset henkilöstöön ja yhteiskuntaan.

Edellä esitettyihin periaatteisiin perustuen konsernin kestävä kehityksen painopistealueet ovat:

	Ilmasto ja resurssit	Henkilöstö ja yhteiskunta
Ilmastonmuutos ja kasvihuonekaasupäästöt	Liiketoiminnan eettisyys ja määräystenmukaisuus	Henkilöstön hyvinvointi, terveys ja turvallisuus
Toimitusvarmuus	Ihmisoikeudet	Työelämän oikeudet
Energiatehokkuus	Asiakkaan oikeudet ja asiakastyytyväisyys	Innovaatiot ja digitalisaatio
Kiertotalous	Hallinnointi	Taloudellisen arvon luonti
Päästöt ilmaan, maahan ja veteen	Sidosryhmyhteistyö	Monimuotoisuus ja tasavertaiset mahdollisuudet
Vedenkäyttö		

Konsernin kestävän kehityksen tunnuslukuja seurataan neljännesvuosi- ja vuosiraportoinnin avulla. Fortum julkaisee vuosittain Kestävän kehityksen raportin, jossa on lisätietoja yhtiön kestävän kehityksen toiminnasta.

Konsernin kestävän kehityksen tunnusluvut 2020

	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019
Ilmasto ja resurssit					
Energian kokonaistuotannon CO ₂ – ominaispäästöt*, gCO ₂ /kWh	298	184	248	189	189
CHP-laitosten energiakäytettävyys**, %	94,0	96,8	95,3	97,2	95,9
Uniperin sähköntuotantolaitosten käytettävyys***, %	77,2	-	77,2	-	-
Henkilöstö ja yhteiskunta					
Poissaoloon johtaneiden työtapaturmien taajuus (LWIF), oma henkilöstö ja urakoitsijat*	1,0	2,0	1,1	2,0	1,7
Vakavat työtapaturmat*, kpl	0	0	0	0	1

Fortum konsolidoi Uniperin tulokset tuloslaskelmaansa vuoden 2020 toisesta vuosineljänneksestä alkaen. Vuoden 2020 kaksi ensimmäistä neljänneistä eivät sisällä Uniperin ensimmäistä neljänneistä. Toisen neljänneksen 2019, kahden ensimmäisen neljänneksen 2019 ja koko vuoden 2019 luvut eivät sisällä Uniperia.

* 2020 luvut sisältävät Uniperin toisesta neljänneksestä 2020 alkaen.

** Ei sisällä Uniperia

*** Luku sisältää vain Uniperin sähköntuotannon kaasu- ja hiilivoimalaitoksilla toisella neljänneksellä 2020.

Muut kestävän kehityksen tunnusluvut 2020*

	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019
Ilmasto ja resurssit					
Merkittävät EHS-poikkeamat, kpl	10	6	12	6	11
Henkilöstö ja yhteiskunta					
Työtapaturmien, vakavien EHS-poikkeamien ja läheltä piti -tapausten tutkinnan laatu	Taso 4,0	Taso 2,0	Taso 4,0	Taso 3,0	Taso 3,0
GAP-indeksi, EHS-minimivaatimusten käyttöönotto	Taso 3,0	Taso 3,0	Taso 3,0	Taso 3,0	Taso 3,0
Urakoitsijoiden turvallisuuden parantamista mittaava indeksi	Taso 3,0	Taso 2,0	Taso 3,0	-**	Taso 3,0**
Sairauspoissaolot, %	2,1	2,8	2,7	3,2	2,9***

* Kaikki luvut ilman Uniperia

** Urakoitsijoiden turvallisuuden parantamista mittaavan indeksin raportointi alkoi toisella neljänneksellä 2019.

*** Luku on tarkentunut Tilinpäätöstiedotteessa 2019 ja Taloudelliset tiedot 2019 -raportissa esitetystä (3,0).

Fortumin tavoitteena on erinomainen taloudellinen menestys strategisesti valituilla keskeisillä alueilla vahvan osaamisen ja vastuullisten toimintatapojen avulla. Fortum on saanut luokituksen B vuoden 2019 CDP Climate Change -arvioinnissa ja Uniper luokituksen B-. Vuoden 2020 MSCI EGS Ratings -arvioinnissa Fortumin luokitus, ilman Uniperia, on "BBB" ja Uniperin "BB". Molemmat yhtiöt ovat myös osallistuneet vuoden 2020 ISS ESG Corporate Rating -arviointiin, jossa Fortum luokiteltiin ilman Uniperia luokkaan Prime Status (B-) ja Uniper luokkaan Medium C. Tämän lisäksi Fortum on ilman Uniperia listattuna Nasdaq Helsingissä sekä mukana STOXX Global ESG Leaders, OMX Sustainability Finland, ECPI®, Euronext Vigeo Eurozone 120, Euronext Vigeo Europe 120 sekä FTSE4Good ja Equileap Gender Equality -indekseissä.

Ilmasto ja resurssit

Fortumin tunnusluvut ilmaston ja resurssien osalta liittyvät hiilidioksidipäästöihin, toimitusvarmuuteen, energiatehokkuuteen sekä merkittävien ympäristö-, työterveys- ja turvallisuuspoikkeamien (EHS-poikkeamat) hallintaan. Tuotantotoiminnot noudattavat ISO 14001 -ympäristöjärjestelmästandardia, ja 99,6 % Fortumin sähkön- ja lämmöntuotannosta maailmanlaajuisesti on ISO 14001 -sertifioitu. Luku sisältää myös Uniperin sähkön- ja lämmöntuotannon.

Fortumin energiantuotanto (ilman Uniperia) perustuu pääosin hiilidioksidipäästöttömään vesi- ja ydinvoimaan ja energiatehokkaaseen lämmön ja sähkön yhteistuotantoon (CHP). Fortum myös investoi aurinko- ja tuulivoimaan tavoitteenaan saavuttaa usean gigawatin portfolio hyödyntämällä pääoman kierrätyksen liiketoimintamallia. Uniperin

sähköntuotanto perustuu vesi- ja ydinvoimaan, sekä kaasu- ja hiilivoimaan. Euroopassa hiilen käyttö loppuu vaihteittain kansallisten aikataulujen puitteissa. Uniperilla on myös laajaa raaka-aineiden kauppaan liittyvää liiketoimintaa ja maakaasuvarastoja, joilla on merkittävä rooli varman ja joustavan kaasun toimituksen varmistamisessa.

Molemmat yhtiöt tarjoavat asiantuntijapalveluita, jotka auttavat asiakkaita parantamaan toimintaansa ja pienentämään toimintojensa ympäristövaikutuksia. Lisäksi Fortum pyrkii edistämään resurssitehokkuutta esimerkiksi jäte- ja kierrätysliiketoimintansa avulla ja siirtymällä kohti kattavampaa kiertotaloutta.

Fortum ja Uniper haluavat mahdollistaa energijärjestelmän muutoksen tarjoamalla luotettavaa ja kohtuuhintaista vähäpäästöistä energiaa. Tulevaisuuden energijärjestelmä perustuu uusiutuvaan energiaan, yhä puhtaampaan kaasuun (kuten vetyyn) ja ydinvoimaan siellä, missä se on yhteiskunnallisesti hyväksyttyä. Yhteinen strategia, jonka on määrä valmistua vuoden loppuun mennessä, perustuu näihin lähtökohtiin ja vastaa myös tarpeeseen vähentää konsernin ilmastovaikutuksia.

Tammi-kesäkuussa 2020 Fortumin suorat hiilidioksidipäästöt Uniper mukaan luettuna olivat 18,3 Mt. EU:n päästökauppajärjestelmän (ETS) piirissä oli 4,9 Mt kokonaishiilidioksidipäästöistä. Arvio Fortumille myönnettävistä ilmaisista päästöoikeuksista vuonna 2020 Uniper mukaan luettuna on 0,8 Mt.

Fortumin kokonaishiilidioksidipäästöt* (miljoonaa tonnia, Mt)	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12 kk
Kokonaispäästöt	12,8	4,1	18,3	10,1	19,1	27,4
Päästökauppajärjestelmän alaiset päästöt	4,4	0,3	4,9	1,2	2,1	5,8
Myönnettyt ilmaiset päästöoikeudet	-	-	-	-	0,7	-
Päästökauppajärjestelmään kuulumattomat päästöt Euroopassa	0,2	0,2	0,4	0,4	0,7	0,7
Päästöt Venäjällä	8,2	3,6	13,0	8,5	16,3	20,9

Fortum konsolidoi Uniperin tulokset tuloslaskelmaansa vuoden 2020 toisesta vuosineljänneksestä alkaen. Vuoden 2020 kaksi ensimmäistä neljänneistä eivät sisällä Uniperin ensimmäistä neljänneistä. Toisen neljänneksen 2019, kahden ensimmäisen neljänneksen 2019 ja koko vuoden 2019 luvut eivät sisällä Uniperia. Edellisen 12 kk luvut sisältävät Uniperin vain vuoden 2020 toisesta neljänneksestä alkaen.

Tammi-kesäkuussa 2020 Fortumin energian kokonaistuotannon hiilidioksidin ominaispäästöt olivat 248 gCO₂/kWh Uniper mukaan luettuna.

Yhteiskunnan toiminta edellyttää häiriötöntä ja luotettavaa energiansaantia. Fortumin ja Uniperin määritelmät laitosten käytettävyydelle poikkeavat toisistaan. Fortumin CHP-laitosten energiakäytettävyydessä (ilman Uniperia) ei huomioida suunniteltuja kunnossapitoseisokkeja, mutta Uniperin voimalaitosten käytettävyydessä huomioidaan suunnitellut seisokit suunnittelemattoman teknisen epäkäytettävyyden lisäksi. Tammi-kesäkuussa 2020 Fortumin CHP-laitosten energiakäytettävyys ilman Uniperia oli keskimäärin 95,3 % ja Uniperin kaasua ja hiiltä polttavien voimalaitosten käytettävyys oli keskimäärin 77,2 %. Uniperin luku (77,2 %) sisältää vain vuoden 2020 toisen neljänneksen.

Merkittäviä EHS-poikkeamia seurataan, raportoidaan, tutkitaan ja tarvittavat korjaavat toimenpiteet toteutetaan. Tammi-kesäkuussa 2020 Fortumin toiminnoissa, ilman Uniperia, tapahtui 12 merkittävää EHS-poikkeamaa. Merkittäviin EHS-poikkeamiin sisältyi neljä tulipaltoa, seitsemän vuotoa ympäristöön ja yksi INES 1 -tason tapahtuma. EHS-poikkeamista ei aiheutunut merkittäviä ympäristövaikutuksia, lukuunottamatta Suomessa Inkoon öljyvarastolla tapahtunutta öljyvahinkoa. Puhdistustoimien vastuu siirrettiin huhtikuussa 2020 pelastusviranomaisilta Inkoon kunnalle. Samalla työ muuttui torjunnasta ja puhdistuksesta jälkikäsitteilyyn. Fortumin ja Uniperin merkittävien EHS-poikkeamien määritelmät eroavat toisistaan ja siksi raportointi ei sisällä toistaiseksi Uniperin EHS-poikkeamia.

Henkilöstö ja yhteiskunta

Fortumin tunnusluvut henkilöstön ja yhteiskunnan osalta liittyvät laitos- ja työturvallisuuteen sekä henkilöstön hyvinvointiin. Fortumille hyvä turvallisuus on liiketoiminnan perusta sekä tehokkaan ja häiriöttömän toiminnan ehdoton edellytys. Fortumin tavoitteena on olla turvallinen työpaikka sekä omille työntekijöille että yritykselle töitä tekeville urakoitsijoille ja palveluntoimittajille. OHSAS 18001 tai ISO 45001 -sertifioitu turvallisuusjohtamisjärjestelmä kattaa 98,9 % Fortumin sähkön- ja lämmöntuotannosta maailmanlaajuisesti. Luku sisältää myös Uniperin sähkön- ja lämmöntuotannon.

Tammi-kesäkuussa 2020 Fortumin oman henkilöstön ja urakoitsijoiden poissaoloon johtaneiden työtapaturmien taajuus (LWIF) oli 1,1, sisältäen Uniperin. Tammi-kesäkuussa 2020 ei tapahtunut vakavia työtapaturmia yhtiön toiminnoissa Uniper mukaan lukien. Fortumin ja Uniperin tavoitteena on nolla vakavaa työtapaturmaa.

Fortum mittaa kolmen sisäisen kontrollin avulla konsernin EHS-prosessien toimivuutta. Nämä kontrollit eivät koske Uniperin EHS-prosesseja. Fortumin sisäisiin kontrolleihin kuuluvat seuraavat mittarit: Työtapaturmien, vakavien EHS-poikkeamien ja läheltä piti -tapausten tutkinnan laatu, GAP-indeksi sekä urakoitsijoiden turvallisuuden parantamista mittaava indeksi.

Tammi-kesäkuussa 2020 työtapaturmien, vakavien EHS-poikkeamien ja läheltä piti -tapausten tutkinnan laatu oli erittäin hyvällä tasolla 4,0.

Tammi-kesäkuussa 2020 GAP-indeksi oli tavoitellulla tasolla 3,0. GAP-indeksi mittaa, kuinka hyvin konsernin EHS-minimivaatimukset toteutuvat voimalaitostasolla.

Tammi-kesäkuussa 2020 urakoitsijoiden turvallisuuden parantamista kuvaava indeksi oli tavoitellulla tasolla 3,0. Urakoitsijoiden turvallisuuden parantamista kuvaava indeksi mittaa, kuinka hyvin Fortum on onnistunut ottamaan käyttöön urakoitsijaturvallisuuden parantamiseksi kohdennetut toimenpiteet.

Fortumin työhyvinvointitoiminnan tarkoituksena on edistää työntekijöidemme terveyttä, työturvallisuutta ja työyhteisön toimivuutta. Tammi-kesäkuussa 2020 sairauspoissaoloprosentti ilman Uniperia oli 2,7.

Fortum (ilman Uniperia) edellyttää liiketoimintakumppaneidensa toimivan vastuullisesti ja noudattavan Fortumin Toimintaohjetta (Code of Conduct) sekä Fortumin Toimintaohjetta palvelun- ja tavarantoimittajille. Vastaavasti Uniper toteuttaa vaatimuksia, jotka on esitetty yhtiön Toimintaohjeessa ja Toimintaohjeessa palvelun- ja tavarantoimittajille. Fortum (ilman Uniperia) arvioi liiketoimintakumppaneidensa toiminnan tasoa toimittajien kvaalifoinnin ja toimittaja-auditointien avulla. Tammi-kesäkuussa 2020 Fortum teki kaksi toimittaja-auditointia; yhden Intiassa ja yhden Indonesiassa. Covid-19 pandemiasta ja matkustusrajoituksista johtuen laitostason auditointeja ei ole ollut mahdollista tehdä maaliskuun 2020 jälkeen. Luku ei sisällä Uniperin toimintoja. Uniperillä on käytössä omat prosessinsa ESG-huolellisuusvelvoitteen täyttämisen ja vastapuolen tunnistamisen osalta. Molemmat yhtiöt ovat Bettercoal-hankkeen jäseniä ja käyttävät Bettercoalin työkaluja hiilen hankintaketjun vastuullisuuden parantamiseen.

Osakkeet ja osakepääoma

Fortumin osake Nasdaq Helsingissä

Tammi-kesäkuu 2020	Osakevaihto kpl	Arvo yhteensä euroa	Korkein euroa	Alin euroa	Keskihinta euroa*	Viimeisin euroa
FORTUM	560 576 945	10 143 443 057	23,46	12,25	18,14	16,91

* Kaupankäyntimäärällä painotettu.

	30.6.2020	30.6.2019
Markkina-arvo, milj. euroa	16,9	17,3
Osakkeenomistajia	192 230	128 710
Suomen valtion omistusosuus, %	50,8	50,8
Hallintarekisteröityjen ja ulkomaisten omistajien osuus, %	25,3	29,3
Kotitalouksien omistusosuus, %	12,6	9,7
Rahoitus- ja vakuutuslaitosten omistusosuus, %	2,2	1,7
Muiden kotimaisten sijoittajien osuus, %	9,2	8,6

Helsingin pörssin lisäksi Fortumin osakkeita vaihdettiin useilla vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla, kuten Boat-, Cboe- ja Turquoise-markkinoilla sekä OTC-markkinoilla. Vuoden 2020 kahdella ensimmäisellä neljänneksellä noin 70 % osakkeiden kokonaisvaihdosta käytiin muilla markkinapaikoilla kuin Nasdaq Helsingissä (lähde: Bloomberg).

Fortum Oyj:n osakepääoma 30.6.2020 oli 3 046 185 953 euroa ja rekisteröityjen osakkeiden kokonaismäärä 888 294 465 kappaletta. Fortum Oyj:n hallussa ei ole yhtiön omia osakkeita.

Konsernin henkilöstö

Fortumin toiminnot keskittyvät pääasiassa Pohjoismaihin, Venäjälle, Puolaan ja Baltiaan. Henkilöstömäärä kesäkuun 2020 lopussa oli 20 179 (8 191 vuoden 2019 lopussa ja 19 935 maaliskuun 2020 lopussa).

Kesäkuun 2020 lopussa Generation-segmentissä oli 1 208 työntekijää (1 109 vuoden 2019 lopussa), Russia-segmentissä oli 2 982 työntekijää (2 955 vuoden 2019 lopussa), City Solutions -segmentissä oli 2 103 työntekijää (1 970 vuoden 2019 lopussa), Consumer Solutions -segmentissä oli 1 305 työntekijää (1 327 vuoden 2019 lopussa), Uniperissa oli 11 591 työntekijää (ei yhdistelty vuoden 2019 lopussa ja 11 611 maaliskuun 2020 lopussa) ja Muut toiminnot -segmentissä oli 990 työntekijää (830 vuoden 2019 lopussa.)

Muutokset konsernin johdossa

Fortum ilmoitti 2.3.2020, että yhtiön toimitusjohtaja Pekka Lundmark oli eronnut Fortumin palveluksesta ja siirtynyt Nokian toimitusjohtajaksi. Lundmark jätti Fortumin heinäkuun 2020 lopussa.

Fortumin talousjohtaja Markus Rauramo nimitettiin 24.6.2020 Fortumin toimitusjohtajaksi 1.7.2020 alkaen. Fortumin entinen talousjohtaja (2014–2017) Timo Karttinen hoitaa väliaikaisesti talousjohtajan tehtäviä 1.7.2020 alkaen. Uuden talousjohtajan hakuprosessi on käynnissä.

Hallituksen valtuutukset

Fortumin vuoden 2020 varsinainen yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta. Hankittavien omien osakkeiden lukumäärä voi olla yhteensä enintään 20 000 000 osaketta eli noin 2,25 % prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Valtuutukset ovat voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka, kuitenkin enintään 18 kuukautta.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhteensä enintään 500 000 euron suuruisista lahjoituksista yleishyödyllisiin tai niihin rinnastettaviin tarkoituksiin sekä päättämään lahjoitusten saajista, käyttötarkoituksista ja muista ehdoista. Valtuutus on voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka.

Valtuutuksia ei ollut käytetty 19.8.2020 mennessä.

Muut merkittävät tapahtumat katsauskaudella

Fortumin pitkän aikavälin taloudellisten tavoitteiden tarkistus

Uniperin yhdistelyn jälkeen Fortumin liiketoimintaprofiili on muuttunut, eivätkä nykyiset pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet yhtiön mukaan enää ilmennä asianmukaisesti konsernin nykyistä liiketoimintaprofiilia. Fortumin hallitus päätti 15.5.2020 poistaa seuraavat taloudelliset tavoitteet vuoden 2020 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien: sijoitetun pääoman tuotto vähintään 10 % ja vertailukelpoisen nettovelan ja käyttökattteen suhde noin 2,5x. Fortumin tavoitteena on asettaa uudet pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet viimeistään vuoden 2020 loppuun mennessä.

Fortumin osinkopolitiikka pysyy kuitenkin ennallaan:

- Fortumin osinkopolitiikkana on maksaa vakaata, kestävä ja ajan myötä kasvavaa osinkoa, joka on 50–80 % osakekohtaisesta tuloksesta ilman kertaluonteisia eriä.

Fortumin tavoitteena on vähintään tason BBB investment grade -luottoluokitus, jotta yhtiö voi ylläpitää taloudellista vahvuuttaan sekä varmistaa taloudellisen joustavuuden ja pääoman hyvän saatavuuden laajentuneelle konsernille. Fortum ja Uniper hallitsevat huolellisesti taseitaan ja keskittyvät kannattavuuteen, rahavirran optimointiin ja investointien tiukkaan priorisointiin nykyisillä markkinoilla ja nykyisessä liiketoimintaympäristössä.

Yksi taloudellisista mittareista on, että Fortum seuraa tarkasti vertailukelpoisen nettovelan ja käyttökatteen suhdetta, jotta se pysyy vähintään tason BBB luottoluokituksen varmistavalla tasolla. Vertailukelpoisen nettovelan ja käyttökatteen suhteelle ei ole toistaiseksi määritetty erityistä tavoitetta. Fortum on päivittänyt Uniperin yhdistelyn jälkeen nettovelan määritelmänsä ja käyttää vastaisuudessa raportoinnissaan rahoitusnettovelkaa ja oikaistua nettovelkaa (liite 13).

Tavoitteena on luoda Uniperin kanssa yhteinen näkemys ja linjata yhtiöiden strategiat samansuuntaisiksi vuoden 2020 aikana. Fortumin tavoitteena on asettaa viimeistään vuoden loppuun mennessä uudet pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet laajentuneelle konsernille sekä kunnianhimoiset tavoitteet hiilestä irtautumiselle yhdistetyissä toiminnoissa.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Fortum sopi 3.7.2020 Järvenpään ja Tuusulan alueiden kaukolämpöliiketoimintansa myynnistä Vantaan Energiasta, Infranodesta ja Kevasta koostuvalle konsortiolle. Kaupan velaton kokonaisarvo on noin 375 miljoonaa euroa. Fortum odottaa kirjaavansa kaupasta City Solutions -segmentin vuoden 2020 kolmannen neljänneksen tulokseen noin 290 miljoonan euron verottoman myyntivoiton. Kaupan toteutuminen edellyttää tavanomaisten ehtojen täyttymistä, ja kauppa odotetaan saatavan päätökseen vuoden 2020 kolmannen neljänneksen aikana. Heinäkuussa Fortum kasvatti omistuksensa 100 %:iin Tarton kaukolämpöliiketoiminnassa mahdollisten tulevaisuuden järjestelyjen joustavoittamiseksi Viron kaukolämpöliiketoiminnoissa. Tämä on osa käynnissä olevaa Baltian kaukolämpölaitosten strategisten vaihtoehtojen arviointia.

Fortum ilmoitti 31.7.2020 harkitsevansa strategisia vaihtoehtoja, myös mahdollista myyntiä, 50 %:n omistukselleen Stockholm Exergissä.

18.8.2020 Uniper ilmoitti, että Fortumin omistusosuus Uniperissa on noussut 75,01 %:iin.

Espoo, 18.8.2020

Fortum Oyj
Hallitus

Lisätietoja:

Sijoittajasuhteet ja talousviestintä: Ingela Ulfves, puh. 040 515 1531, Måns Holmberg, puh. 044 518 1518, Rauno Tiuhonen, puh. 010 453 6150, Pirjo Lifländer, puh. 040 643 3317, ja investors@fortum.com

Media Pauliina Vuosio, puh. 050 453 2383

Tämä lyhennetty puolivuosisikatsaus on laadittu EU:ssa hyväksytyin IAS 34 *Osavuosisikatsaukset* -standardin mukaisesti. Puolivuosisikatsauksen taloustiedot ovat tilintarkastamattomia.

Tapahumakalenteri 2020

Fortum julkaisee tammi–syyskuun osavuosisikatsauksena 17.11.2020 noin klo 9.00.

Fortumin vuoden 2020 pääomamarkkinapäivä on määrä pitää 3.12.2020.

Uniper julkaisee tapahtumakalenterinsa verkkosivustollaan osoitteessa ir.uniper.energy. Uniper julkistaa tammi–syyskuun 2020 tuloksensa 10.11.2020.

Tapahumakalenteri 2021

Uniper julkaisee vuoden 2020 vuosikertomuksensa 4.3.2021.

Uniper julkaisee osavuosisikatsauksensa vuonna 2021 seuraavasti:

- tammi–maaliskuun 2021 tulos 6.5.2021
- tammi–kesäkuun 2021 tulos 10.8.2021

Jakelu:

Nasdaq Helsinki
Keskeiset tiedotusvälineet
www.fortum.fi

Katsaukseen liittyvää lisätietoa (mukaan lukien vuosineljänneksit) on Fortumin verkkosivuilla osoitteessa www.fortum.fi/sijoittajat

Lyhennetty konsernin tuloslaskelma

milj. euroa	Liite	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Liikevaihto	3	12 330	1 144	13 687	2 834	5 447	16 300
Muut tuotot		2 134	23	2 157	44	110	2 223
Materiaalit ja palvelut		-11 424	-526	-12 000	-1 443	-2 721	-13 278
Henkilöstökulut		-353	-123	-477	-245	-480	-712
Poistot	3	-306	-141	-456	-278	-575	-753
Muut kulut		-2 174	-146	-2 312	-273	-591	-2 630
Vertailukelpoinen liikevoitto	3	207	232	600	640	1 191	1 151
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	3, 4	328	-48	527	-98	-81	544
Liikevoitto	3	534	184	1 126	542	1 110	1 694
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	3, 11	37	461	516	572	744	688
Korkokulut		-47	-37	-93	-88	-167	-172
Korkotuotot		42	8	48	17	28	59
Muut rahoituserät - netto		3	36	-13	33	14	-32
Rahoituskulut - netto		-2	7	-59	-38	-125	-146
Voitto ennen tuloveroja		570	652	1 583	1 076	1 728	2 235
Tuloverot		-191	-45	-266	-109	-221	-378
Kauden voitto		379	607	1 317	967	1 507	1 857
Jakautuminen:							
Emoyhtiön omistajille		314	607	1 244	948	1 482	1 778
Määräysvallattomille omistajille		65	0	73	19	25	79
		379	607	1 317	967	1 507	1 857
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta konsernin voitosta laskettu osakekohtainen tulos (euroa per osake)							
Laimentamaton		0,35	0,69	1,40	1,07	1,67	2,00

Laimennetut osakekohtaiset tulokset ovat samat kuin normaalit osakekohtaiset tulokset yllä, koska Fortumilla ei tällä hetkellä ole ulkona olevia laimentavia instrumentteja.

milj. euroa	Liite	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Vertailukelpoinen liikevoitto		207	232	600	640	1 191	1 151
Arvon alentumiset ja peruutukset		71	0	71	-3	-8	66
Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät	6	69	3	482	6	7	483
Yrityshankinnan kirjanpidollinen vaikutus		0	0	-222	0	0	-222
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		154	-5	172	-50	-72	150
Ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu	14	-4	-46	-14	-51	-9	28
Muut		38	0	38	0	0	38
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	4	328	-48	527	-98	-81	544
Liikevoitto		534	184	1 126	542	1 110	1 694

Katso liitetieto 22 Tunnuslukujen laskentakaavat.

Lyhennetty konsernin laaja tuloslaskelma

milj. euroa	Liite	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Kauden voitto		379	607	1 317	967	1 507	1 857
Muut laajan tuloksen erät							
Erät, jotka siirretään tai saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:							
Kassavirran suojaukset							
Käyvän arvon muutokset ¹⁾		-414	-80	297	175	82	204
Siirrot tuloslaskelmaan		-10	148	13	376	635	272
Siirrot vaihto-omaisuuteen/aineellisiin hyödykkeisiin		0	0	-1	-1	-4	-4
Laskennalliset verot		88	-15	-64	-117	-151	-98
Nettosijoitusten suojaus							
Käyvän arvon muutokset		-36	5	17	-15	-24	8
Laskennalliset verot		9	-1	-1	3	5	1
Muuntoerot ²⁾		660	-27	-215	178	259	-134
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten muista laajan tuloksen eristä		5	63	-251	15	72	-194
Yrityshankinnan kirjanpidollisen vaikutuksen siirrot tuloslaskelmaan	4	0	0	222	0	0	222
Muut muutokset		-44	0	-40	4	5	-39
		259	92	-24	616	877	237
Erät, joita ei myöhemmin tulla siirtämään tulosvaikutteisiksi:							
Sijoitusten uudelleenarvostus		-2	0	-2	0	0	-2
Vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot		-113	1	-81	1	-21	-103
Vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot osakkuus- ja yhteisyrityksissä		0	0	70	-39	-208	-99
		-115	1	-13	-38	-229	-204
Muut laajan tuloksen erät, laskennallisten verojen jälkeen		144	93	-37	578	649	34
Laaja tulos yhteensä		523	700	1 280	1 545	2 155	1 890
Laajan tuloksen jakautuminen:							
Emoyhtiön omistajille		406	700	1 183	1 514	2 120	1 789
Määräysvallattomille omistajille		117	1	97	31	36	102
		523	700	1 280	1 545	2 155	1 890

- 1) Kassavirtasuojauksen käyvän arvon muutokset liittyvät lähinnä johdannaisten, kuten futuurien ja termien, käypään arvoon arvostamiseen. Johdannaisilla suojataan tulevien transaktioiden sähkön hintaa ja niihin sovelletaan suojauslaskentaa. Kun sähkön hinta on korkeampi (alhaisempi) kuin suojaushinta, vaikutus omaan pääomaan on negatiivinen (positiivinen).
- 2) Ulkomaisten tytäryritysten muuntoerot, pääosin Venäjän rupla ja Ruotsin kruunu.

Lyhennetty konsernin tase

milj. euroa	Liite	30.6.2020	31.12.2019
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	9	1 950	1 143
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja käyttöoikeusomaisuuserät	10	19 404	10 123
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	11	2 983	6 435
Osuudet ydinjätehuoltorahastoista	14	3 106	813
Muut pitkäaikaiset sijoitukset		444	151
Laskennalliset verosaamiset		958	77
Johdannaisinstrumentit	5	4 541	180
Pitkäaikaiset korolliset saamiset	12	2 345	651
Pitkäaikaiset varat yhteensä		35 732	19 571
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus		2 094	230
Johdannaisinstrumentit	5	10 951	131
Lyhytaikaiset korolliset saamiset	12	566	384
Tuloverosaamiset		195	133
Vakuussaaminen	13	372	177
Myyntisaamiset ja muut saamiset		5 670	999
Likvidit varat	13	2 403	1 433
Lyhytaikaiset varat yhteensä		22 251	3 486
Myytäväinä olevat omaisuuserät	6	0	307
Varat yhteensä		57 984	23 364
OMA PÄÄOMA			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma		3 046	3 046
Ylikursisirahasto		73	73
Kertyneet voittovarot		9 894	9 982
Muut oman pääoman erät		184	-118
Yhteensä		13 197	12 982
Määräysvallattomat omistajat		3 068	252
Oma pääoma yhteensä		16 265	13 235
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Korollinen vieras pääoma	13	8 657	6 118
Johdannaisinstrumentit	5	4 463	137
Laskennalliset verovelat		1 233	865
Ydinvoimaan liittyvät varaukset	14	3 400	813
Muut varaukset	15	3 236	87
Eläkeveloitteet, netto	16	1 212	125
Muu pitkäaikainen vieras pääoma		432	167
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		22 632	8 311
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Korollinen vieras pääoma	13	1 550	570
Johdannaisinstrumentit	5	9 786	252
Muut varaukset	15	556	13
Vakuusvelka	13	761	32
Ostovelat ja muu lyhytaikainen vieras pääoma		6 434	898
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		19 087	1 766
Myytäväinä oleviin omaisuuseriin liittyvät velat	6	0	52
Vieras pääoma yhteensä		41 719	10 129
Oma pääoma ja vieras pääoma yhteensä		57 984	23 364

Lyhennetty laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

milj. euroa	Osake- Ylikurssi- Liitepääoma rahasto		Kertyneet voittovarot		Muut oman pääoman erät			Emo- yhtiön omistajat	Määräys- vallat- tomat omistajat	Oma pääoma yhteensä
			Kertyneet voitto- varat	Muunto- erot	Kassavirta- suojaukset	Muut laajan osakkuus- tuloksen ja yhteis- erätyrityksissä	Muut laajan tuloksen erät			
Oma pääoma 1.1.2020	3 046	73	12 441	-2 459	-70	60	-108	12 982	252	13 235
Kauden tulos			1 244					1 244	73	1 317
Muuntoerot				-280	1	-1	0	-279	64	-215
Kauden muut laajan tuloksen erät					245	-68	41	218	-40	178
Laaja tulos yhteensä			1 244	-280	246	-68	41	1 183	97	1 280
Osingonjako			-977					-977	-146	-1 123
Muutokset yrityshankintojen yhteydessä	6							0	2 959	2 959
Yrityshankinnan kirjanpidollinen vaikutus	4		-84				84	0	0	0
Liiketoimet määräysvallattomien omistajien kanssa			-8					-8	-94	-102
Muut			16					16	0	16
Oma pääoma 30.6.2020	3 046	73	12 632	-2 738	175	-9	17	13 197	3 068	16 265
Oma pääoma 1.1.2019	3 046	73	11 937	-2 705	-638	99	30	11 841	236	12 077
Kauden tulos			948					948	19	967
Muuntoerot				160	10	1	-2	170	8	178
Kauden muut laajan tuloksen erät			0		432	-12	-23	396	4	400
Laaja tulos yhteensä			947	160	442	-11	-25	1 514	31	1 545
Osingonjako			-977					-977	-23	-1 000
Muut			-3					-3	2	-1
Oma pääoma 30.6.2019	3 046	73	11 904	-2 545	-196	88	5	12 374	246	12 621
Oma pääoma 1.1.2019	3 046	73	11 937	-2 705	-638	99	30	11 841	236	12 077
Kauden tulos			1 482					1 482	25	1 507
Muuntoerot				247	7	0	-1	253	6	259
Kauden muut laajan tuloksen erät					561	-40	-136	385	5	390
Laaja tulos yhteensä			1 482	247	568	-40	-137	2 120	36	2 156
Osingonjako			-977					-977	-23	-1 000
Muut			-2					-2	4	2
Oma pääoma 31.12.2019	3 046	73	12 441	-2 459	-70	60	-108	12 982	252	13 235

Muuntoerot

Ulkomaisten tytäryritysten tilinpäätöstiedot muunnetaan euroiksi käyttäen tuloslaskelman osalta keskikurssia ja taseen osalta tilinpäätöspäivän kurssia. Kurssiero, joka syntyy muunnosta euroiksi, kirjataan omaan pääomaan. Kurssieroa syntyy pääosin Venäjän ruplan ja Ruotsin kruunun vaikutuksesta. Katso lisätietoja käytetyistä kursseista liitetiedossa 1.7 Osavuositarkastuksessa käytetyt keskeisimmät valuuttakurssit.

Yrityshankinnan kirjanpidollinen vaikutus

Osakkuusyhtiön yhdistämiseen kuuluu konsernin osuuden kirjaaminen osakkuusyhtiön laajan tuloksen eristä. IFRS-standardien mukaan nämä aiemmin kirjatut laajan tuloksen erät uudelleenluokitellaan oman pääoman sisällä luonteensa mukaisesti kertyneisiin voittovaroihin, joko konsernin tuloslaskelman kautta tai suoraan, jos osakkuusyhtiö myydään tai siitä tulee tytäryhtiö. Tällä uudelleenluokittelulla ei ole vaikutusta konsernin omaan pääomaan. Tästä vaatimuksesta johtuen, -84 miljoonaa euroa on uudelleenluokiteltu oman pääoman sisällä laajan tuloksen eristä kertyneisiin voittovaroihin. Katso liitetieto 4 Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät.

Kassavirtasuojaukset

Emoyhtiön omistajille kuuluva osuus kassavirtasuojauksen käyvän arvon muutoksista liittyy lähinnä johdannaisten, kuten futuurien ja termiinien, käypään arvoon arvostamiseen. Johdannaisilla suojataan tulevien transaktioiden sähkön hintaa ja niihin sovelletaan suojauslaskentaa. Kun sähkön hinta on korkeampi (alhaisempi) kuin suojaushinta, vaikutus omaan pääomaan on negatiivinen (positiivinen).

Osingonjako

Vuoden 2019 osingonjaosta päätettiin yhtiökokouksessa 23.4.2020 ja osinko maksettiin 5.5.2020. Lisätietoja liitetiedossa 8 Osakekohtainen osinko.

Määräysvallattomat omistajat

Määräysvallattomien omistajien osuus kasvoi 2 959 miljoonaa euroa 31.3.2020 Uniper-hankinnan myötä. Tähän erään sisältyy 416 miljoonaa euroa Uniperin erillistaseelta ja 2 543 miljoonaa euroa edustaen 26,6 prosentin määräysvallattomien omistajien osuutta, joka on syntynyt Uniperin yhdistämisestä Fortum -konserniin tytäryhtiönä. Katso myös liitetieto 6.1 Yrityshankinnat.

Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma

milj. euroa	Liite	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Liiketoiminnan rahavirta							
Kauden voitto		379	607	1 317	967	1 507	1 857
Oikaisuerät:							
Tuloverot		191	45	266	109	221	378
Rahoituskulut - netto		2	-7	59	38	125	146
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	11	-37	-461	-516	-572	-744	-688
Poistot	3	306	141	456	278	575	753
Liikevoitto ennen poistoja (Käyttökate)		840	324	1 582	820	1 685	2 447
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	3, 4	-328	48	-527	98	81	-544
Vertailukelpoinen käyttökate		512	372	1 055	918	1 766	1 903
Ei-kassavaikutteiset sekä muut erät		191	15	200	6	0	194
Saadut korot		14	13	17	17	29	29
Maksetut korot		-66	-45	-110	-114	-177	-173
Saadut osingot		54	229	54	229	239	64
Maksetut välittömät verot		-107	-76	-190	-67	-165	-288
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta		598	507	1 026	989	1 691	1 728
Käyttöpääoman muutos		-139	209	-6	186	-33	-225
Liiketoiminnan rahavirta ennen nettovakuusvelan muutosta ¹⁾		459	716	1 020	1 175	1 658	1 503
Nettovakuusvelan muutos		-512	24	41	316	356	81
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä		-53	740	1 061	1 491	2 015	1 585
Investointien rahavirta							
Investoinnit käyttöomaisuuteen	3	-241	-219	-351	-369	-695	-677
Hankitut osakkeet	6	-575	-4	-1 419	-16	-107	-1 510
Käyttöomaisuuden myynnit		7	5	7	5	35	37
Myydyt osakkeet ja pääoman palautukset	6	259	24	783	32	53	804
Osakaslainat osakkuusyrityksille ja yhteisyrityksille	12	-35	-33	-33	-34	9	10
Muutos muissa korollisissa saamisissa	12	5	15	26	336	336	26
Investointien rahavirta yhteensä		-581	-213	-987	-46	-369	-1 310
Rahavirta ennen rahoitusta		-634	527	75	1 445	1 646	276
Rahoituksen rahavirta							
Pitkäaikaisten lainojen nostot	13	368	303	2 477	2 809	2 805	2 473
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	13	-357	-38	-414	-2 546	-2 567	-435
Lyhytaikaisten lainojen muutos	13	15	-197	-29	-38	-78	-69
Osingonjako emoyhtiön omistajille	8	-977	-977	-977	-977	-977	-977
Osingonjako määräysvallattomille omistajille		-147	-23	-147	-23	-23	-147
Muut rahoituserät		6	5	4	2	1	3
Rahoituksen rahavirta yhteensä		-1 093	-927	915	-773	-839	849
Laskelman mukainen likvidien varojen muutos		-1 727	-400	990	673	806	1 123
Likvidit varat kauden alussa	13	4 081	1 692	1 435	584	584	1 297
Valuuttakurssierot likvideissä varoissa		49	6	-22	40	44	-18
Likvidit varat kauden lopussa ²⁾	13	2 403	1 297	2 403	1 297	1 435	2 403

1) Uusi välisumma on lisätty vuoden 2020 toisella vuosineljänneksellä. Vakuussaamiset ja -velat sisältyvät Rahoitusnettovelkaan. Katso liitetieto 1.4 Pääomarisien hallinta.

2) Sisältäen 2 miljoonaa euroa rahavaroja liittyen 31.12.2019 myytävänä oleviin omaisuuseriin. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.3 Myytävänä olevat omaisuuserät.

Rahavirtalaskelman lisätietoja

Käyttöpääoman muutos

milj. euroa	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Korottomien saamisten muutos, vähennys(+)/lisäys(-)	2 011	306	2 189	354	63	1 898
Vaihto-omaisuuden muutos, vähennys(+)/lisäys(-)	-261	-11	-257	-11	4	-242
Korottomien velkojen muutos, vähennys(-)/lisäys(+)	-1 889	-86	-1 938	-157	-100	-1 881
Yhteensä	-139	209	-6	186	-33	-225

Maksetut käyttöomaisuusinvestoinnit rahavirtalaskelmassa

milj. euroa	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Käyttöomaisuusinvestoinnit	236	226	320	355	713	678
Muutokset maksamattomissa investoinneissa, vähennys(+)/lisäys(-)	19	-5	46	19	-9	18
Vieraan pääoman menot	-14	-2	-15	-5	-9	-19
Yhteensä	241	219	351	369	695	677

Hankitut osakkeet rahavirtalaskelmassa

Osakehankintojen nettovaikutus oli vuoden 2020 kahden ensimmäisen neljänneksen aikana 1 419 miljoonaa euroa (I-II/2019: 16). Osakehankinnat sisältävät pääasiassa osakehankinnat Uniper SE:ssä. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.1 Yrityshankinnat.

Myydyt osakkeet rahavirtalaskelmassa

milj. euroa	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Myydyt tytäryritysosakkeet pl. myytyjen yritysten rahavarat	255	0	779	4	15	790
Myydyt osakkuus- ja yhteisyritysosakkeet ja pääoman palautukset	2	24	2	24	33	11
Myydyt muut sijoitukset	2	0	2	4	4	2
Yhteensä	259	24	783	32	53	804

Fortum sai vuoden 2020 kahden ensimmäisen neljänneksen aikana päätökseen Joensuun kaukolämpöliiketoimintansa myynnin, pohjoismaisten tuulivoimalaitostensa 80 prosentin osuuden myynnin sekä pohjoismaisen sähköajoneuvojen julkisten latauspisteiden operaattorin 60 prosentin osuuden myynnin. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.2 Yritysmyyntit.

Nettovelan muutokset

Vuoden 2020 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien Fortum on päivittänyt nettovelan määritelmänsä yhdenmukaiseksi Uniperin kanssa. Katso lisätietoja liitetiedossa 13 Korollinen nettovelka.

milj. euroa	Liite	I-II/2020
Nettovelka kauden alussa		5 260
Vakuusjärjestelysopimusarvopaperit		-281
Nettovakuusvelka		-145
Rahoitusnettovelka kauden alussa		4 833
Vertailukelpoinen käyttökate		1 055
Ei-kassavaikutteiset sekä muut erät		200
Maksetut nettorahoituskulut ja saadut osingot		-39
Maksetut välittömät verot		-190
Käyttöpääoman muutos		-6
Käyttöomaisuusinvestoinnit		-351
Yrityshankinnat		-1 419
Yritys- ja käyttöomaisuusmyynnit		790
Muutos korollisissa saamisissa		-7
Osingonjako emoyhtiön omistajille		-977
Osingonjako määräysvallattomille omistajille		-147
Muut rahoitustoiminnot		4
Nettorahavirta		-1 086
Rahoitusvelka osakehankinnoista		1 849
Muuntoerot ja muut muutokset		4
Rahoitusnettovelka kauden lopussa	13	7 772

Tunnusluvut

Vuoden 2020 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien Fortum on muuttanut esittämiään tunnuslukuja ja päivittänyt nettovelan määritelmänsä yhdenmukaiseksi Uniperin kanssa. Katso lisätietoja liitetiedoissa 13 Korollinen nettovelka ja 22 Tunnuslukujen laskentakaavat.

Fortumin liiketoimintaprofiili on muuttunut Uniperin yhdistelyn seurauksena ja yhtiön tavoite on asettaa uudet pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet viimeistään vuoden loppuun mennessä. Nykyiset pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet, sijoitetun pääoman tuotto sekä vertailukelpoinen nettovelka/käyttökate (EBITDA), eivät enää vastaa konsernin rakennetta ja on siksi poistettu. Katso liitetieto 1.4 Pääomariskien hallinta.

	30.6.2020	30.6.2019	31.12.2019	Edelliset 12kk
Vertailukelpoinen käyttökate, milj. euroa	1 055	918	1 766	1 903
Tulos/osake (laimentamaton), euroa	1,40	1,07	1,67	2,00
Rahoitusnettovelka, milj. euroa	7 772	-	4 833	
Oikaistu nettovelka, milj. euroa	10 060	-	4 978	
Korollinen nettovelka, milj. euroa	-	5 422	5 260	
Käyttöomaisuus- ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin, milj. euroa	3 585	369	819	4 035
Käyttöomaisuusinvestoinnit, milj. euroa	320	355	713	678
Oma pääoma/osake, euroa	14,86	13,93	14,61	
Henkilöstön lukumäärä	20 179	8 383	8 191	
Osakkeiden lukumäärä keskimäärin, 1 000 osaketta	888 294	888 294	888 294	
Laimennettu osakkeiden keskimääräinen lukumäärä, 1 000 osaketta	888 294	888 294	888 294	
Rekisteröityjen osakkeiden lukumäärä, 1 000 osaketta	888 294	888 294	888 294	
Rekisteröityjen osakkeiden lukumäärä ilman omia osakkeita, 1 000 osaketta	888 294	888 294	888 294	

Konsernin lyhennetyin osavuositiedot

1. Merkittävät laadintaperiaatteet

1.1 Laadintaperusta

Konsernin tilintarkastamaton lyhennetty osavuositiedot on laadittu EU:ssa käyttöönotettua kansainvälistä (IAS) 34 Osavuositiedot -standardia noudattaen. Osavuositiedot tulee lukea yhdessä vuoden 2019 konsernitilinpäätöksen kanssa.

Osavuositiedot esitetyt luvut on pyöristetty, joten yksittäisten esitettyjen lukujen yhteenlaskettu summa voi poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

Fortumin liiketoiminnasta osa on kausiluonteista, mistä johtuen vertailukelpoinen liikevoitto on yleensä suurempi vuoden ensimmäisellä ja viimeisellä neljänneksellä. Taulukoiden otsikoissa "Edelliset 12 kk" kuvaa raportointihetkeä edeltäviä 12 kuukauden lukuja. Fortum on yhdistellyt Uniperin tuloksen tuloslaskelmaansa toisesta neljänneksestä alkaen. Uniperin yhdistely on pääsyy muutokseen neljänneksen, puolivuotiskauden ja 12 viime kuukauden luvuissa edellisvuoteen verrattuna. Katso lisätietoja liitetiedossa 1.2 Yhteenveto Uniperin vaikutuksesta Fortumin osavuositiedot.

COVID-19-pandemian vaikutukset konsernitilinpäätökseen

Fortum on tarkastellut COVID-19-pandemian mahdollisia vaikutuksia liiketoimintaansa, eikä pandemialla ollut yhtiön mukaan merkittävää vaikutusta tilinpäätökseen vuoden 2020 toisella neljänneksellä.

Fortum on arvioinut, onko olemassa viitteitä arvonalentumisista. Arviointi tehtiin sisäisten ja ulkoisten tietolähteiden perusteella, ja siinä otettiin huomioon esimerkiksi COVID-19-pandemian vaikutukset. Fortumin tämänhetkisen näkemyksen mukaan COVID-19-pandemialla ei ole sellaisia pitkäaikaisia seurauksia, jotka vaikuttaisivat yhtiön pitkäaikaisten varojen (kuten aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden) yleiseen arvoon. Tässä epävarmassa taloudellisessa ympäristössä Fortum seuraa edelleen tiiviisti tilannetta tulevina vuosineljänneksinä ja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin.

Uniper-segmentin vuoden 2020 toisen neljänneksen tulos sisältää aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvonalentumisia, jotka liittyvät Venäjän voimalaitoksiin, pääasiassa Berezovskayan voimalayksikköön 3, koska COVID-19-tilanne viivästyttänyt hanketta jatkuvasti. Hankintamenolaskelman yhteydessä Fortum arvostaa hankitun nettovarallisuuden käypään arvoon ja arvioi myös näiden arvonalentumisten ja niihin liittyvien erien olosuhteet. Lisätietoja on liitteessä 6.1 Yrityshankinnat.

Fortum soveltaa odotettavissa olevien luottotappioiden mallia kirjattaessa tappioita koskevia vähennyseriä, jotka liittyvät rahoitusvarojen odotettavissa oleviin luottotappioihin ja johdannaisoimuksista johtuvien vastuiden käyvän arvon oikaisuihin. Mallin tietoja on tarkistettu COVID-19-pandemian vaikutusten mukaisesti. COVID-19-tilanne ei ole aiheuttanut merkittävää lisäystä luottotappioihin, mutta odotettavissa olevien luottotappioiden mallissa käytetty maksuhäiriöiden todennäköisyys on yleisesti kasvanut, minkä vuoksi luottotappiot ja käyvän arvon oikaisut ovat hieman aiempaa suurempia.

Suurimpien eläkejärjestelyjen diskonttorot päivitettiin korkojen laskun mukaisesti, mikä johti eläkevarausten vastaavaan kasvuun vuoden 2020 aikana.

1.2 Yhteenveto Uniperin vaikutuksesta Fortumin osavuositiedot

Uniperin yhdistely tytäryhtiönä 31.3.2020

Fortum sopi 8.10.2019 ostavansa kaikki Elliott Management Corporation ja sen tytäryhtiöiden ("Elliott") sekä Knight Vinke Energy Advisors Limited ja sen tytäryhtiöiden ("Knight Vinke") hallinnoimat Uniperin osakkeet. Hankinta toteutettiin kahdessa erässä. Määräysvalta Uniperista saavutettiin 26.3.2020, kun kaupan ensimmäinen, 19,6 prosentin osake-erä saatiin päätökseen. Hankintapäivänä kirjattiin myös velka kaupan toisesta 3,8 prosentin osake-erästä enimmäismääräisenä. Kaupat toisesta osake-erästä enimmäismääräisenä saatiin päätökseen 8.5.2020.

Fortumin kokonaisuus Uniperista oli 73,4 prosenttia 31.3.2020 mukaan lukien kaupan toisessa erässä hankitut osakkeet. Maaliskuun 2020 lopussa Fortum yhdisteli vain Uniperin taseen. Hankintapäivän 26.3.2020 ja raportointipäivän 31.3.2020 välinen tulosvaikutus ei ollut merkittävä. Katso liitetieto 6.1 Yrityshankinnat.

Uniperin tuloslaskelman yhdistely 1.4.2020 alkaen

Vuoden 2020 toisesta neljänneksestä lähtien Fortum yhdisteli Uniperin tuloksen konsernin tuloslaskelmaan. Uniperin erillinen tuloslaskelma ei välttämättä ole täysin yhtenevä tässä osavuositiedot esitettyyn tuloslaskelmaan, sillä tuloslaskelman erät on luokiteltu Fortumin luokkien mukaisesti. Lisäksi Uniper- ja Generation-segmenttien raportointiin vaikuttivat myös OKG AB:n, ruotsalaisen ydinvoimayhtiön lukuihin tehdyt oikaisut. Katso alla oleva kappale. Muita oikaisuja ei ole tehty Uniperin erillistuloslaskelmaan vuoden 2020 toisella neljänneksellä, sillä hankintamenolaskelman laatiminen on vielä kesken. Katso liitetieto 6.1 Yrityshankinnat.

Yrityshankinnan kertaluontoinen kirjanpidollinen vaikutus

Osakkuusyhtiön yhdistelyyn kuuluu konsernin osuuden kirjaaminen osakkuusyhtiön laajan tuloksen eristä. IFRS-standardien mukaan nämä aiemmin kirjatut laajan tuloksen erät uudelleenluokitellaan oman pääoman sisällä luonteensa mukaisesti kertyneisiin voittovaroihin, joko konsernin tuloslaskelman kautta tai suoraan, jos osakkuusyhtiö myydään tai siitä tulee tytäryhtiö. Tällä uudelleenluokittelulla ei ole vaikutusta konsernin omaan pääomaan.

Tästä uudelleenluokittelusta johtuen Fortum kirjasi -222 miljoonan euron kertaluontoisen erän konsernin tuloslaskelmaan, kun Uniperista tuli Fortumin tytäryhtiö 31.3.2020. Tämä edustaa Fortumin osuutta Uniperin laajan tuloksen eristä siltä ajanjaksolta jolloin Uniper oli osakkuusyhtiö ja aiheutuu pääasiassa Uniperin kirjaamista muuntoeroista. Kirjauksella ei ollut vaikutusta konsernin kassavirtaan eikä omaan pääomaan. Katso liitetieto 4 Vertailukelpoisuuden vaikuttavat erät.

Osuus osakkuusyritysten tuloksesta

Fortum on aiemmin käsitellyt Uniperin osakkuusyhtiönä kolmen kuukauden aikaviiveellä, koska Fortum on julkaissut osavuositiedot ennen kuin Uniperin taloudellisia tietoja oli saatavilla. Vuoden 2020 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien Fortum on muuttanut julkaisuajankäytäntönsä ja julkaisee nyt osavuositiedot Uniperin jälkeen. Tästä johtuen Fortumin ensimmäisen neljänneksen tulos sisälsi Fortumin osuuden Uniperin tuloksesta 1.10.2019 – 31.3.2020. Katso liitetieto 11 Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä.

Segmenttiraportointi

Uniper yhdisteltiin tytäryhtiönä 31.3.2020 lähtien ja tästä johtuen Fortum on muuttanut raportoitavia segmenttejään raportoiden Uniperin erillisenä segmenttinä. Fortumin osuus Uniperin tuloksesta 31.3.2020 asti on esitetty Muissa toiminnoissa. Katso liitetieto 3 Tiedot segmenteittäin.

Uniper- ja Generation-segmenttien raportointiin vaikuttivat myös OKG AB:n, ruotsalaisen ydinvoimayhtiön lukuihin tehdyt oikaisut. Katso alla oleva kappale.

Yhteisomistus OKG AB:ssa, ruotsalaisessa ydinvoimayhtiössä

Fortum ja Uniper ovat yhteisomistajia ruotsalaisessa ydinvoimayhtiössä OKG Aktiebolag:ssa (OKG AB). OKG AB on yhdistetty Uniper -konserniin tytäryhtiönä 45,5 prosentin vähemmistöosuudella, joka edustaa Fortumin omistusosuutta OKG AB:ssa. Fortum käsittelee OKG AB:ta osakkuusyhtiönä 31.3.2020 asti. OKG AB on yhdistetty Fortum -konserniin tytäryhtiönä 31.3.2020 alkaen.

Fortum on oikaissut Uniperin erillistuloslaskelman ja -taseen lukuja OKG AB:ssa omistamansa osuuden mukaisesti, sekä oikaissut Generation -segmentin liikevoittoa, osuutta osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta ja nettovaroja. Nämä oikaisu- ja muutokset johtavat siihen, että OKG AB on jaettu omistusosuuksien mukaan kahteen eri segmenttiin. Tästä johtuen Uniperin osavuositiedot julkaisemat tuloslaskelmat ja taseet eivät ole täysin verrattavissa Uniperin tuloslaskelmaan ja taseeseen, joka on yhdistetty Fortum -konserniin. Uniperin erillistaseeseen tehdyt oikaisu- ja muutokset vaikuttavat pääasiassa korollisiin velkoihin, osuuteen ydinvoimarahastosta, ydinvoimaan liittyviin varauksiin ja Uniperin raportoimaan määräysvallattomien omistajien osuuteen. Katso liitetiedot 6.1 Yrityshankinnat ja 13 Korollinen nettovelka.

Laadintaperiaatteiden yhtenäistäminen

Uniper laatii taloudelliset tietonsa kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti. Uniperin hankinnan myötä Fortum on aloittanut Uniperin laadintaperiaatteiden läpikäynnin, jotta mahdolliset merkittävät eroavaisuudet Fortumin laadintaperiaatteisiin tunnistetaan. Arviointia mahdollisista vaikutuksista konsernitilinpäätökseen vielä jatketaan.

Hankinnan kirjanpito-käsittely

Uniper -hankinnan hankintamenolaskelma on aloitettu ja se tullaan saattamaan päätökseen yhden vuoden sisällä hankintahetkestä. Hankintamenolaskelman laatiminen perustuu johdon arvioihin hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen käyvistä arvoista. Alustavaa hankintamenolaskelmaa tarkennetaan lisäanalyysien ja lisätietojen perusteella. Oikaisu- ja muutokset hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen käypiin arvoihin tulevat vaikuttamaan alustavaan arvioon liikearvosta. Nämä oikaisu- ja muutokset voivat olla olennaisia. Fortum odottaa tekevänsä lisäanalyysia määrittäessään muun muassa aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden, varausten, ehdollisten velkojen ja pitkäaikaisten ostovelvoitteiden käypiä arvoja. Katso liitetieto 6.1 Yrityshankinnat.

1.3 Vaihtoehtoiset tunnusluvut

ESMAN vaihtoehtoisia tunnuslukuja koskevien ohjeiden (ESMA Guidelines on Alternative Performance Measures) mukaan vaihtoehtoisena tunnuslukuna (APM) pidetään taloudellista tunnuslukua, joka kuvaa mennyttä tai tulevaa tulosta, taloudellista asemaa tai rahavirtoja ja joka on muu kuin sovellettavassa tilinpäätösnormistossa määritelty tai nimetty taloudellinen tunnusluku.

Fortum käyttää vaihtoehtoisia tunnuslukuja (APM) tukemaan liiketoiminnan läpinäkyvyyttä, kuten Vertailukelpoinen liikevoitto ja Vertailukelpoinen käyttökate taloudellisessa tavoiteasetannassa ja ennustamisessa, segmenttien ja konsernin tuloskehityksen seurannassa sekä resurssien allokoimisessa osana konsernin liiketoiminnan johtamisprosessia. Liiketoimintojen tulosta ei voi vertailla eri raportointikausien välillä huomioimatta vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä ja siksi nämä erät eivät sisälly vertailukelpoiseen liikevoittoon eivätkä vertailukelpoiseen käyttökatteeseen (EBITDA).

Vuoden 2020 toisesta vuosineljänneksestä lähtien, Uniper tuloslaskelman yhdistämisen seurauksena, Fortum on päivittänyt Vertailukelpoisen liikevoiton ja Vertailukelpoisen käyttökateen määritelmiään yhdenmukaisiksi Uniperin vaihtoehtoinen tulos ennen korkoja ja veroja (Adjusted EBIT) kanssa. Päivityksen seurauksena joitain muutoksia on tehty olemassa oleviin määritelmiin ja yksi uusi luokka (Muut) on lisätty muita ei-operatiivisia eriä varten.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät on nyt luokiteltu seuraavasti:

- Arvon alentumiset ja peruutukset (aiemmin kirjattujen arvon alentumisten peruutukset on lisätty)
- Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät
- Yrityshankinnan kirjanpidollinen vaikutus
- Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset
- Ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu
- Muut (mukaan lukien uudelleenjärjestely- ja kulujen hallintakulut, sekä muut sekalaiset ei-operatiiviset erät)

Katso liitetiedot 4 Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät ja 22 Tunnuslukujen laskentakaavat.

1.4 Pääomarikien hallinta

Uniperin yhdistelyn jälkeen Fortumin liiketoimintaprofiili on muuttunut, eivätkä nykyiset pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet yhtiön mukaan enää ilmennä asianmukaisesti konsernin nykyistä liiketoimintaprofiilia. Fortumin hallitus päätti 15.5.2020 poistaa seuraavat taloudelliset tavoitteet vuoden 2020 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien: sijoitetun pääoman tuotto vähintään 10 % ja vertailukelpoisen nettovelan ja käyttökateen suhde noin 2,5x. Fortumin tavoitteena on asettaa uudet pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet viimeistään vuoden 2020 loppuun mennessä.

Fortumin osinkopolitiikka pysyy kuitenkin ennallaan:

- Fortumin osinkopolitiikkana on maksaa vakaata, kestävä ja ajan myötä kasvavaa osinkoa, joka on 50–80 % osakekohtaisesta tuloksesta ilman kertaluonteisia erä.

Fortumin tavoitteena on vähintään BBB-tason investment grade -luottoluokitus, jotta yhtiö voi ylläpitää taloudellista vahvuuttaan sekä varmistaa taloudellisen joustavuuden ja pääoman hyvän saatavuuden laajentuneelle konsernille. Fortum ja Uniper hallitsevat huolellisesti taseitaan ja keskittyvät kannattavuuteen, rahavirran optimointiin ja investointien tiukkaan priorisointiin nykyisillä markkinoilla ja nykyisessä liiketoimintaympäristössä.

Yksi taloudellisista mittareista on, että Fortum seuraa tarkasti vertailukelpoisen nettovelan ja käyttökateen suhdetta, jotta se pysyy vähintään BBB-luottoluokituksen varmistavalla tasolla. Vertailukelpoisen nettovelan ja käyttökateen suhteelle ei ole toistaiseksi määritetty erityistä tavoitetta. Fortum on päivittänyt Uniperin yhdistelyn jälkeen nettovelan määritelmänsä ja käyttää vastaisuudessa raportoinnissaan rahoitusnettovelkaa ja oikaistua nettovelkaa. Katso liitetieto 13 Korollinen nettovelka.

Vuoden 2020 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien Fortum on päivittänyt nettovelan määritelmänsä yhdenmukaiseksi Uniperin kanssa. Fortum käyttää jatkossa rahoitusnettovelkaa ja oikaistua nettovelkaa konsernin velkaisuuden seurannassa. Aiemmin käytetty nettovelka sisälsi korolliset lainat, vuokrasopimusvelat ja likvidit varat. Rahoitusnettovelkaan sisällytetään myös vakuussaamiset ja -velat (selvitetyt futuurit). Tähän asti hyödykkeiden hintamuutokset ovat aiheuttaneet epäsymmetrisen vaikutuksen nettovelkaan, kun futuureista ennakkoon saadut tai maksetut rahat on käsitelty käyttöpääoman muutoksena. Katso liitetieto 13 Korollinen nettovelka.

Tavoitteena on luoda Uniperin kanssa yhteinen näkemys ja linjata yhtiöiden strategiat samansuuntaisiksi vuoden 2020 aikana. Fortumin tavoitteena on asettaa viimeistään vuoden loppuun mennessä uudet pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet laajentuneelle konsernille sekä kunnianhimoiset tavoitteet hiilestä irtautumiselle yhdistetyissä toiminnoissa.

1.5 Yhdistelyperiaatteet

Uniperin tiettyihin tytäri- ja osakkuusyhtiöihin, joita ei ole konsolidoitu konsernitilinpäätökseen olennaisuuden periaatteella, ei sovelleta IFRS 9:ää, vaan ne arvostetaan hankintahintaan oikaistuna mahdollisilla alaskirjauksilla.

1.6 Laadintaperiaatteet

Tässä osavuositarkastuksessa noudatetut laadintaperiaatteet ovat yhtenevät konsernitilinpäätöksessä 2019 noudatettujen periaatteiden kanssa. 1.1.2020 voimaan tulleilla standardimuutoksilla ja tulkinnoilla ei ole ollut merkittävää vaikutusta Fortumin konsernitilinpäätökseen.

1.7 Osavuositarkastuksessa käytetyt keskeisimmät valuuttakurssit

Kauden lopun valuuttakurssit perustuvat Euroopan keskuspankin julkaisemiin tilinpäätöshetken kurssiin. Keskimääräinen valuuttakurssi lasketaan Euroopan keskuspankin päivittäisten loppukurssien keskiarvona. Vuoteen 2019 asti keskimääräinen valuuttakurssi laskettiin kunkin kuukauden lopun kurssien keskiarvona.

Keskeisimmät osavuositarkastuksessa käytetyt kurssit ovat:

Keskimääräinen valuuttakurssi	1-6/2020	1-3/2020	1-12/2019	1-9/2019	1-6/2019	1-3/2019
Iso-Britannia (GBP)	0,8746	0,8623	0,8773	0,8841	0,8761	0,8717
Norja (NOK)	10,7324	10,4652	9,8524	9,7861	9,7356	9,7491
Puola (PLN)	4,4120	4,3241	4,2992	4,3056	4,2865	4,2961
Venäjä (RUB)	76,6692	73,8205	72,7949	73,4459	74,2121	75,6930
Ruotsi (SEK)	10,6599	10,6689	10,5572	10,5547	10,4782	10,3776
Yhdysvallat (USD)	1,1020	1,1027	1,1214	1,1241	1,1334	1,1397

Kauden lopun valuuttakurssi	30.6.2020	31.3.2020	31.12.2019	9/30/2019	30.6.2019	31.3.2019
Iso-Britannia (GBP)	0,9124	0,8864	0,8508	0,8857	0,8966	0,8583
Norja (NOK)	10,9120	11,5100	9,8638	9,8953	9,6938	9,6590
Puola (PLN)	4,4560	4,5506	4,2568	4,3782	4,2496	4,3006
Venäjä (RUB)	79,6300	85,9486	69,9563	70,7557	71,5975	72,8564
Ruotsi (SEK)	10,4948	11,0613	10,4468	10,6958	10,5633	10,3980
Yhdysvallat (USD)	1,1198	1,0956	1,1234	1,0889	1,1380	1,1235

2. Kriittiset tilinpäätösarviot ja -harkinnat

Osavuositarkastuksen laatiminen edellyttää, että yhtiön johto tekee arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat raportoitujen varojen ja velkojen sekä tuottojen ja kulujen määriin. Toteutuneet erät saattavat olla erilaisia näihin arvioihin verrattuna.

Tämän osavuositarkastuksen laatimisen yhteydessä johdon tekemät merkittävät konsernin laadintaperiaatteisiin ja keskeisimpiin epävarmuustekijöihin liittyneet arviot ovat samoja, joita sovellettiin konsernitilinpäätöksessä 2019, paitsi kuten tässä on kerrottu. Lisäksi Covid-19 vaikutuksesta konsernin osavuositarkastukseen on kerrottu liitetiedossa 1.1 Laadintaperusta. Uniperin yhdistämisen myötä yhtiön varat ja velat yhdisteltiin Fortumin konsernitaseeseen 31.3.2020. Uniperin varoihin ja velkoihin liittyy kriittisiä tilinpäätösarvioita ja -harkintoja eritoten laskennallisten verosaamisten, eläkevelvoitteiden ja muiden varausten määrittämisessä ja kirjaamisessa. Lisäksi harkintaa on käytetty arvonalentumistestauksessa, tiettyjen rahoitusinstrumenttien käyvän arvon määrittämisessä ja pitkäaikaisiin sopimuksiin liittyvien hinnantarkistusehtojen huomioimisessa. Katso lisätietoja Uniperin taseesta 31.3.2020 liitetiedossa 6.1 Yritysharkinnat.

3. Tiedot segmenteittäin

Fortumin IFRS:n mukaiset raportoitavat segmentit ovat Generation, Russia, City Solutions, Consumer Solutions ja Uniper. Muut toiminnot sisältää konsernitoiminnot, T&K-toiminnot ja teknologian kehitysprojektit.

Uniper on johtava kansainvälinen energiayhtiö, jolla on toimintaa yli 40 maassa. Sen liiketoimintaa ovat varma energiantuotanto ja siihen liittyvät palvelut. Uniperin päätoimintoja ovat sähköntuotanto Euroopassa ja Venäjällä sekä maailmanlaajuinen energiakaupankäynti.

Uniper yhdisteltiin tytäryhtiönä 31.3.2020 lähtien ja tästä johtuen Fortum on muuttanut raportoitavia segmenttejään raportoiden Uniperin erillisenä segmenttinä. Fortumin ensimmäisen neljänneksen Muiden toimintojen tulos sisälsi Fortumin osuuden Uniperin tuloksesta 1.10.2019 – 31.3.2020, koska Fortum oli käsitellyt Uniperin osakkuusyhtiönä ja sisällyttänyt Uniperin tuloksen kolmen kuukauden viiveellä. Katso lisätietoja liitetiedossa 11 Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä.

Uniper- ja Generation-segmenttien raportointiin vaikuttivat myös OKG AB:n, ruotsalaisen ydinvoimayhteisyrityksen lukuihin tehdyt oikaisut. Katso myös liitetieto 1.2 Yhteenveto Uniperin vaikutuksesta Fortumin osavuositiedon liitetietoihin.

Vuosineljännes

milj. euroa	Liite	Generation ¹⁾		Russia		City Solutions ¹⁾		Consumer Solutions		Uniper		Muut toiminnot		Yhteensä	
		II/2020	II/2019	II/2020	II/2019	II/2020	II/2019	II/2020	II/2019	II/2020	II/2019	II/2020	II/2019	II/2020	II/2019
Tuloslaskelman tiedot segmenteittäin															
Sähkönmyynti ¹⁾		427	476	182	217	20	26	189	305	4 938	-	0	0	5 756	1 023
Lämmönmyynti		0	0	19	22	89	98	0	0	58	-	0	0	166	120
Kaasunmyynti		0	0	0	0	0	0	0	0	5 752	-	0	0	5 752	0
Jätteiden käsittelyn myynti		0	0	0	0	62	59	0	0	0	-	0	0	62	59
Muu myynti		22	24	1	1	41	45	48	41	618	-	34	28	763	139
Liikevaihto		450	500	202	239	212	228	237	346	11 365	-	34	28	12 500	1 341
Eliminoinnit		-76	-50	-1	0	-10	-9	-1	-17	0	-	-27	-22	-115	-98
Nord Pool netotus ²⁾														-54	-99
Ulkoinen liikevaihto		373	450	201	239	202	219	236	329	11 365	-	7	6	12 330	1 144
Vertailukelpoinen käyttökate		212	225	74	107	32	31	35	34	184	-	-26	-25	512	372
Poistot		-39	-35	-38	-37	-47	-46	-16	-15	-157	-	-9	-7	-306	-141
Vertailukelpoinen liikevoitto		173	191	37	69	-15	-15	19	19	27	-	-34	-32	207	232
Arvon alentumiset ja peruutukset		0	0	0	0	0	0	0	0	71	-	0	0	71	0
Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät	6	0	0	1	0	0	4	0	0	-2	-	70	-1	69	3
Yrityshankinnan kirjanpidollinen vaikutus	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		-39	4	0	0	7	1	26	-9	160	-	0	0	154	-5
Ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu	14	-4	-46	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	-4	-46
Muut		0	0	0	0	0	0	0	0	38	-	0	0	38	0
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	4	-43	-43	1	0	7	5	26	-9	267	-	70	-1	328	-48
Liikevoitto		130	148	37	69	-8	-10	45	9	294	-	36	-33	534	184
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	11	14	24	15	34	1	3	0	0	5	-	2	399	37	461
Rahoituskulut - netto														-2	7
Tuloverot														-191	-45
Kauden voitto														379	607
Bruttoinvestoinnit / -divestoinnit segmenteittäin															
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin	6	3	5	39	1	-1	0	0	0	2	-	102	2	145	8
Investoinnit käyttöomaisuuteen		31	58	8	13	31	136	13	13	143	-	10	5	236	226
Osakkeiden bruttodivestoinnit	6	171	0	0	0	0	2	0	0	3	-	81	0	255	2

1) Sekä ulkoinen että sisäinen liikevaihto sisältää realisoituneiden suojausinstrumenttien vaikutukset. Vaikutus liikevaihtoon voi olla positiivinen tai negatiivinen riippuen keskimääräisen sopimushinnan ja realisoituneen spot hinnan erotuksesta. Sähkönmyynti sisältää hyödyke johdannaisten realisoituneen tuloksen sopimuksista, joilla ei ollut IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa, mutta ovat operatiivisesti luokiteltu suojaukseksi.

2) Tuntiperusteiset myynnit ja ostot netotetaan konsernitason ja esitetään joko tuottona tai kuluna sen mukaan onko Fortum tietynä hetkenä nettomyyjä vai -ostaja.

Vuoden alusta

milj. euroa	Generation ¹⁾		Russia		City Solutions ¹⁾		Consumer Solutions		Uniper		Muut toiminnot		Yhteensä	
	Liite I-II/2020	I-II/2019	I-II/2020	I-II/2019	I-II/2020	I-II/2019	I-II/2020	I-II/2019	I-II/2020	I-II/2019	I-II/2020	I-II/2019	I-II/2020	I-II/2019
Tuloslaskelman tiedot segmenteittäin														
Sähkönmyynti ¹⁾	952	1 030	444	465	57	81	540	903	4 938	-	0	0	6 930	2 479
Lämmönmyynti	0	0	74	70	294	351	0	0	58	-	0	0	426	421
Kaasunmyynti	0	0	0	0	0	0	0	0	5 752	-	0	0	5 752	0
Jätteiden käsittelyn myynti	0	0	0	0	126	121	0	0	0	-	0	0	126	121
Muu myynti	72	70	1	1	76	80	121	112	618	-	68	54	956	318
Liikevaihto	1 024	1 101	519	537	554	633	661	1 015	11 365	-	68	54	14 191	3 339
Eliminoinnit	-273	-163	-1	0	-32	-21	-6	12	0	-	-54	-42	-366	-214
Nord Pool netotus ²⁾													-137	-291
Ulkoinen liikevaihto	750	938	518	537	522	612	655	1 026	11 365	-	14	12	13 687	2 834
Vertailukelpoinen käyttökate	485	484	213	242	138	168	82	75	184	-	-48	-50	1 055	918
Poistot	-77	-70	-78	-73	-95	-91	-31	-31	-157	-	-18	-13	-456	-278
Vertailukelpoinen liikevoitto	409	414	135	168	43	77	51	44	27	-	-65	-63	600	640
Arvon alentumiset ja peruutukset	0	-3	0	0	0	0	0	0	71	-	0	0	71	-3
Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät	6	0	3	1	431	4	0	0	-2	-	53	-2	482	6
Yrityshankinnan kirjanpidollinen vaikutus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-222	0	-222	0
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset	6	-12	0	0	3	3	4	-41	160	-	0	0	172	-50
Ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu	14	-14	-51	0	0	0	0	0	0	-	0	0	-14	-51
Muut	0	0	0	0	0	0	0	0	38	-	0	0	38	0
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	-8	352	1	0	433	84	4	3	267	-	-170	-2	527	542
Liikevoitto	400	39	136	168	476	42	55	3	294	-	-235	-65	1 126	542
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	11	-24	39	27	43	37	42	0	5	-	471	448	516	572
Rahoituskulut - netto													-59	-38
Tuloverot	7												-266	-109
Kauden voitto													1 317	967
Bruttoinvestoinnit / -divestoinnit segmenteittäin														
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin	6	7	5	40	1	6	4	0	2	-	3 211	4	3 266	15
Investoinnit käyttöomaisuuteen		61	96	11	18	63	203	28	27	-	15	10	320	355
Osakkeiden bruttodivestoinnit	6	171	4	0	0	527	2	0	3	-	81	4	782	10

- 1) Sekä ulkoinen että sisäinen liikevaihto sisältää realisoituneiden suojausinstrumenttien vaikutukset. Vaikutus liikevaihtoon voi olla positiivinen tai negatiivinen riippuen keskimääräisen sopimushinnan ja realisoituneen spot-hinnan erotuksesta. Sähkönmyynti sisältää hyödykejohdannaisten realisoituneen tuloksen sopimuksista, joilla ei ollut IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa, mutta ovat operatiivisesti luokiteltu suojaukseksi.
- 2) Tuntiperusteiset myynnit ja ostot netotetaan konsernitasolla ja esitetään joko tuottona tai kuluna sen mukaan onko Fortum tietynä hetkenä nettomyyjä vai -ostaja.

Segmenttitiedot edelliseltä 12 kk:lta

milj. euroa	Liite	Generation ¹⁾		Russia		City Solutions ¹⁾		Consumer Solutions		Uniper ²⁾		Muut toiminnot		Yhteensä	
		Edell. 12kk	2019	Edell. 12kk	2019	Edell. 12kk	2019	Edell. 12kk	2019	Edell. 12kk	2019	Edell. 12kk	2019	Edell. 12kk	2019
Tuloslaskelman tiedot segmenteittäin															
Sähkönmyynti ¹⁾		1 928	2 006	903	924	129	153	1 267	1 630	4 938	-	0	0	9 165	4 714
Lämmönmyynti		0	0	149	145	558	615	0	0	58	-	0	0	765	760
Kaasunmyynti		0	0	0	0	0	0	0	0	5 752	-	0	0	5 752	0
Jätteiden käsittelyn myynti		0	0	0	0	255	250	0	0	0	-	0	0	255	250
Muu myynti		137	135	2	2	177	181	215	206	618	-	129	115	1 277	639
Liikevaihto		2 064	2 141	1 053	1 071	1 121	1 200	1 481	1 835	11 365	-	129	115	17 215	6 363
Eliminoinnit		-369	-259	-1	0	-56	-45	-15	3	0	-	-98	-86	-539	-387
Nord Pool netotus ³⁾														-375	-529
Ulkoinen liikevaihto		1 695	1 883	1 052	1 071	1 065	1 155	1 468	1 839	11 365	-	31	29	16 300	5 447
Vertailukelpoinen käyttökate		940	939	440	469	279	309	148	141	184	-	-89	-91	1 903	1 766
Poistot		-152	-145	-158	-153	-192	-188	-62	-62	-157	-	-33	-28	-753	-575
Vertailukelpoinen liikevoitto		789	794	283	316	87	121	86	79	27	-	-121	-119	1 151	1 191
Arvon alentumiset ja peruutukset		0	-3	0	0	0	0	0	0	71	-	-6	-6	66	-8
Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät	6	0	3	2	1	432	5	0	0	-2	-	53	-2	483	7
Yrityshankinnan kirjanpidollinen vaikutus	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-222	0	-222	0
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		3	-15	0	0	2	2	-14	-59	160	-	0	0	150	-72
Ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu	14	28	-9	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	28	-9
Muut		0	0	0	0	0	0	0	0	38	-	0	0	38	0
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	4	32	-23	2	1	433	7	-14	-59	267	-	-176	-8	544	-81
Liikevoitto		819	771	285	317	519	127	72	20	294	-	-297	-127	1 694	1 110
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	11	-53	10	43	59	32	37	0	0	5	-	661	638	688	744
Rahoituskulut - netto														-146	-125
Tuloverot														-378	-221
Kauden voitto														1 857	1 507
Bruttoinvestoinnit / -divestoinnit segmenteittäin															
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin	6	15	13	105	66	11	9	0	0	2	-	3 225	18	3 357	106
Investoinnit käyttöomaisuuteen		212	247	60	67	173	313	56	55	143	-	36	31	678	713
Osakkeiden bruttodivestoinnit	6	179	12	0	0	527	2	0	0	3	-	93	16	802	30

- 1) Sekä ulkoinen että sisäinen liikevaihto sisältää realisoituneiden suojausinstrumenttien vaikutukset. Vaikutus liikevaihtoon voi olla positiivinen tai negatiivinen riippuen keskimääräisen sopimushinnan ja realisoituneen spot-hinnan erotuksesta. Sähkönmyynti sisältää hyödykejohdannaisten realisoituneen tuloksen sopimuksista, joilla ei ollut IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa, mutta ovat operatiivisesti luokiteltu suojaukseksi.
- 2) Uniper -segmentin edelliset 12kk sisältää luvut 1.4.2020 alkaen.
- 3) Tuntiperusteiset myynnit ja ostot netotetaan konsernitasona ja esitetään joko tuottona tai kuluna sen mukaan onko Fortum tietyinä hetkenä nettomyyjä vai -ostaja.

Varat ja velat segmentteittäin

milj. euroa	Liite	Generation		Russia		City Solutions		Consumer Solutions		Uniper		Muut toiminnot		Yhteensä	
		30.6.2020	31.12.2019	30.6.2020	31.12.2019	30.6.2020	31.12.2019	30.6.2020	31.12.2019	30.6.2020	31.12.2019	30.6.2020	31.12.2019	30.6.2020	31.12.2019
Korottomat varat		6 928	6 433	2 205	2 630	3 343	3 728	682	942	18 613	-	177	192	31 947	13 924
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	11	832	838	670	681	566	584	0	0	881	-	34	4 331	2 983	6 435
Eliminoinnit														-34	-107
Segmenttien varat yhteensä		7 760	7 271	2 875	3 311	3 909	4 312	682	942	19 494	-	211	4 523	34 896	20 252
Korolliset saamiset	12													2 911	1 035
Laskennalliset verosaamiset														958	77
Muut varat														16 815	567
Likvidit varat														2 403	1 435
Varat yhteensä														57 984	23 364
Segmenttien velat		1 970	1 124	67	107	331	419	142	302	12 459	-	132	167	15 101	2 119
Eliminoinnit														-34	-107
Segmenttien velat yhteensä														15 067	2 012
Laskennalliset verovelat														1 233	885
Muu vieras pääoma														15 212	537
Sijoitettuun pääomaan sisältyvä vieras pääoma														31 512	3 435
Korollinen vieras pääoma	13													10 207	6 694
Oma pääoma														16 265	13 235
Oma pääoma ja vieras pääoma yhteensä														57 984	23 364
Henkilöstön lukumäärä		1 208	1 109	2 982	2 955	2 103	1 970	1 305	1 327	11 591	-	990	830	20 179	8 191

Segmenttien varat ja velat sisältävät myytävänä olevat omaisuuserät. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.3 Myytävänä olevat omaisuuserät.

Vertailukelpoinen liikevoitto sisältäen osuuden osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta sekä Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto

milj. euroa	Liite	Generation		Russia		City Solutions		Consumer Solutions		Uniper ²⁾	
		Edell. 12kk	31.12. 2019	Edell. 12kk	31.12. 2019	Edell. 12kk	31.12. 2019	Edell. 12kk	31.12. 2019	Edell. 12kk	31.12. 2019
Vertailukelpoinen liikevoitto		789	794	283	316	87	121	86	79	27	-
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	11	-53	10	43	59	32	37	0	0	5	-
Oikaisu erään Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta		-6	-13	0	0	22	22	0	0	0	-
Vertailukelpoinen liikevoitto sisältäen osuuden osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta		729	791	326	375	140	179	86	79	33	-
Segmenttien varat kauden lopussa		7 760	7 271	2 875	3 311	3 909	4 312	682	942	19 494	-
Segmenttien velat kauden lopussa		1 970	1 124	67	107	331	419	142	302	12 459	-
Vertailukelpoinen sidottu pääoma		5 790	6 147	2 807	3 205	3 577	3 892	540	640	7 035	-
Vertailukelpoinen sidottu pääoma keskimäärin¹⁾		5 867	6 190	2 960	3 041	3 726	3 823	565	602	N/A	-
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %		12,4	12,8	11,0	12,3	3,8	4,7	15,2	13,2	N/A	-

1) Keskimääräinen sidottu pääoma on laskettu käyttäen vuoden alun ja jokaisen vuosineljänneksen lopun arvoja.

2) Uniper -segmentin edelliset 12kk sisältää luvut 1.4.2020 alkaen. Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto tullaan esittämään Uniper-segmentille vuoden 2021 ensimmäisestä vuosineljänneksestä lähtien sitten kun 12 kuukauden tiedot on saatavilla.

Segmenttien varat ja velat sisältävät myytävänä olevat omaisuuserät. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.3 Myytävänä olevat omaisuuserät.

4. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

milj. euroa	Liite	Edelliset					
		II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	12kk
Vertailukelpoinen liikevoitto		207	232	600	640	1 191	1 151
Arvon alentumiset ja peruutukset		71	0	71	-3	-8	66
Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät	6	69	3	482	6	7	483
Yrityshankinnan kirjanpidollinen vaikutus		0	0	-222	0	0	-222
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		154	-5	172	-50	-72	150
Ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu	14	-4	-46	-14	-51	-9	28
Muut		38	0	38	0	0	38
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät		328	-48	527	-98	-81	544
Liikevoitto		534	184	1 126	542	1 110	1 694

Arvon alentumiset ja peruutukset

Uniper-segmentin vuoden 2020 toisen vuosineljänneksen tulos sisältää 67 miljoonaa euroa arvonalentumisia, jotka johtuvat pääasiassa Venäjän Berezovskayan voimalayksikköön 3 hankkeen jatkuvista viiveistä, sekä 138 miljoonaa euroa arvonalentumisten peruutuksia, pääasiassa liittyen kahteen saksalaiseen kaasuvoimalaitokseen, jotka on tarkoitettu palauttaa markkinoille.

Fortum tulee arvostamaan hankitut nettovarot käypään arvoon hankintamenolaskelman laatimisen yhteydessä ja tulee myös arvioimaan näiden arvonalentumisten ja niihin liittyvien erien olosuhteet. Katso liitetieto 6.1 Yrityshankinnat.

Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät

Vuoden 2020 toisen vuosineljänneksen myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät sisältää 72 miljoonan euron myyntivoiton Fortum Recharge AS:n myynnistä (katso liitetieto 6.2 Yritysmyyntit). Vuoden 2020 kahden ensimmäisen vuosineljänneksen myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät sisältää lisäksi 431 miljoonan euron myyntivoiton Joensuun kaukolämpöliiketoiminnan myynnistä (katso liitetieto 6.2 Yritysmyyntit) ja 20 miljoonaa euroa Uniperin hankinnasta aiheutuneita kuluja (katso liitetieto 6.1 Yrityshankinnat).

Yrityshankinnan kirjanpidollinen vaikutus

Osakkuusyhtiön yhdistämiseen kuuluu konsernin osuuden kirjaaminen osakkuusyhtiön laajan tuloksen eristä. IFRS-standardien mukaan nämä aiemmin kirjatut laajan tuloksen erät uudelleenluokitellaan oman pääoman sisällä luonteensa mukaisesti kertyneisiin voittovaroihin, joko konsernin tuloslaskelman kautta tai suoraan, jos osakkuusyhtiö myydään tai siitä tulee tytäryhtiö. Tällä uudelleenluokittelulla ei ole vaikutusta konsernin omaan pääomaan.

Tästä uudelleenluokittelusta johtuen Fortum kirjasi -222 miljoonan euron kertaluontoisen erän konsernin tuloslaskelmaan, kun Uniperista tuli Fortumin tytäryhtiö 31.3.2020. Tämä edusti Fortumin osuutta Uniperin laajan tuloksen eristä ajanjaksolta, jolloin Uniper oli osakkuusyhtiö ja aiheutui pääasiassa Uniperin kirjaamista muuntoeroista. Kirjauksella ei ollut vaikutusta konsernin kassavirtaan eikä omaan pääomaan. Fortumin osuus niistä Uniperin laajan tuloksen eristä, joita ei kierrätetä tuloslaskelmaan, -84 miljoonaa euroa, on uudelleenluokiteltu oman pääoman sisällä kertyneisiin voittovaroihin. Katso myös Lyhennetty laskelma konsernin oman pääoman muutoksista.

5. Rahoitusriskien hallinta

Fortum on aloittanut keskustelut Uniperin kanssa selvityksistä riskienhallinnan järjestelmistä ja periaatteista koko konsernissa. Riskienhallinnan nykyiset tavoitteet ja periaatteet on esitetty vuoden 2019 konsernitilinpäätöksessä.

Uniperin 2020 ensimmäisellä neljänneksellä tehdyn ensikonsolidoinnin vaikutus rahoitusvaroihin Käypien arvojen hierarkiatasot-taulukossa oli 22 210 miljoonaa euroa (Taso 1: 7 752 miljoonaa euroa, Taso 2: 14 295 miljoonaa euroa ja Taso 3: 162 miljoonaa euroa) ja rahoitusvelkoihin 21 129 miljoonaa euroa (Taso 1: 7 591 miljoonaa euroa, Taso 2: 13 491 miljoonaa euroa, Taso 3: 46 miljoonaa euroa) johtuen pääsääntöisesti hyödykejohdannaisista. Uniperin vaikutuksista laskentaperiaatteisiin katso lisätietoja liitetiedosta 1 Merkittävät laadintaperiaatteet ja Uniperin yhdistelyn vaikutuksista katso lisätietoja liitetiedosta 6.1 Yrityshankinnat.

Käypien arvojen hierarkiatasot

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit on esitetty seuraavien käyvän arvon määrittämiseen perustuvien hierarkiatasojen mukaisesti:

Taso 1: täysin samanlaisten varojen tai velkojen noteeratut (oikaisemattomat) hinnat toimivilla markkinoilla;

Taso 2: muut tiedot kuin tasoon 1 sisältyvät noteeratut hinnat, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle on todettavissa joko suoraan (ts. hintana) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina);

Taso 3: omaisuuserää tai velkaa koskevat tiedot, jotka eivät perustu todettavissa olevaan markkinatietoon (ei todettavissa olevat tiedot).

Katso myös laadintaperiaatteet konsernitilinpäätöksen 2019 liitetiedossa 16 Rahoitusvarat ja -velat käypään arvoon.

Rahoitusvarat

milj. euroa	Taso 1		Taso 2		Taso 3		Netotus ¹⁾		Yhteensä	
	30.6.2020	31.12.2019	30.6.2020	31.12.2019	30.6.2020	31.12.2019	30.6.2020	31.12.2019	30.6.2020	31.12.2019
Pitkäaikaisissa varoissa										
Muut sijoitukset ²⁾			44		83	75			127	75
Johdannaisinstrumentit										
Hyödykejohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			117	9			-17	-8	99	1
Ei sovelleta suojauslaskentaa	601	10	3 592	27	96		-98	-16	4 191	21
Korko- ja valuuttajohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			147	154					147	154
Ei sovelleta suojauslaskentaa			104	2					104	2
Korolliset saamiset	87				18	23			105	23
Yhteensä pitkäaikaisissa varoissa	688	10	4 004	192	197	98	-115	-24	4 773	278
Lyhytaikaisissa varoissa										
Johdannaisinstrumentit										
Hyödykejohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			335	101			-54	-59	282	42
Ei sovelleta suojauslaskentaa	5 874	315	5 311	306	7		-663	-547	10 529	74
Korko- ja valuuttajohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			25	9					25	9
Ei sovelleta suojauslaskentaa			115	7					115	7
Korolliset saamiset	333	281	95		17	34			445	315
Yhteensä lyhytaikaisissa varoissa	6 207	596	5 881	423	24	34	-717	-606	11 396	446
Yhteensä rahoitusvaroissa	6 896	606	9 885	615	221	132	-832	-630	16 169	724

- 1) Kun sähkö- ja muiden hyödykepörssiin kanssa tehdyillä standardijohdannaissojimuksilla on samanaikainen toimitus, saamiset ja velat netotetaan, paitsi saamiset ja velat Uniperin hankinnan osalta
- 2) Muut sijoitukset ovat muita kuin osakkuus- ja yhteisyritysosakkeita ja koostuvat pääosin listaamattomien yhtiöiden osakkeista, arvoltaan 127 miljoonaa euroa (vuoden 2019 lopussa: 75). Nämä sisältävät myös Fortumin omistuksen Fennovoimassa, 39 miljoonaa euroa (vuoden 2019 lopussa: 33).

Rahoitusvelat

milj. euroa	Taso 1		Taso 2		Taso 3		Netotus ¹⁾		Yhteensä	
	30.6.2020	31.12.2019	30.6.2020	31.12.2019	30.6.2020	31.12.2019	30.6.2020	31.12.2019	30.6.2020	31.12.2019
Pitkäaikaisissa veloissa										
Korolliset velat ²⁾			2 203	2 293					2 203	2 293
Johdannaisinstrumentit										
Hyödykejohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			35	38			-17	-8	18	30
Ei sovelleta suojauslaskentaa	367	11	3 883	37	221		-98	-16	4 373	32
Korko- ja valuuttajohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			52	72					52	72
Ei sovelleta suojauslaskentaa			20	3					20	3
Yhteensä pitkäaikaisissa veloissa	367	11	6 192	2 443	221	0	-115	-24	6 666	2 430
Lyhytaikaisissa veloissa										
Korolliset velat			503	281					503	281
Johdannaisinstrumentit										
Hyödykejohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			177	143			-54	-59	123	84
Ei sovelleta suojauslaskentaa	5 128	334	4 993	328	126		-663	-547	9 585	115
Korko- ja valuuttajohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			9	4					9	4
Ei sovelleta suojauslaskentaa			69	49					69	49
Yhteensä lyhytaikaisissa veloissa	5 128	334	5 752	805	126	0	-717	-606	10 289	533
Yhteensä rahoitusveloissa	5 495	345	11 944	3 248	347	0	-832	-630	16 954	2 963

- 1) Kun sähkö- ja muiden hyödykepörssiin kanssa tehdyillä standardijohdannaissojimuksilla on samanaikainen toimitus, saamiset ja velat netotetaan, paitsi saamiset ja velat Uniperin hankinnan osalta.
- 2) Osuus joukkovelkakirjalainoista, joihin sovelletaan käyvän arvon suojauslaskentaa.

Korko- ja valuuttajohdannaisten netto käypä arvo on 242 miljoonaa euroa, josta varoja 391 miljoonaa euroa ja velkoja 149 miljoonaa euroa. Fortumilla on käteisvakuuksia perustuen vakuussopimuksiin, joita Fortumilla on joidenkin vastapuolten kanssa. Kesäkuun 2020 lopussa Fortum oli saanut 217 miljoonaa euroa näistä vakuussopimuksista. Saatu raha on kirjattu lyhytaikaisiin velkoihin.

Vuoden 2020 aikana uudelleenluokitteluja hierarkiatasojen 1 ja 2 välillä ei tehty. Jokaisella raportointikaudella Fortum arvioi olemassa olevia perusteita uudelleenluokittelulle hierarkiatasojen välillä. Johdannaisinstrumentteja ei siirretty tasoon 3, eikä niitä siirretty tasosta 3 tasoon 2.

Lisätietoja korollisista saamisista ja veloista on liitetiedoissa 12 Korolliset saamiset ja 13 Korollinen nettovelka sekä liitetiedossa 18 Pantatut varat ja vastuut.

6. Yrityshankinnat ja -myynnit ja myytävänä olevat omaisuuserät

6.1 Yrityshankinnat

milj. euroa						Edelliset	
	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	12kk	
Hankitut tytäryhtiöosakkeet (brutto)	100	5	3 213	5	13	3 221	
Hankitut osakkuus- ja yhteisyritysosakkeet (brutto)	40	1	43	5	73	111	
Hankitut muut osakkeet	5	2	9	5	20	24	
Yhteensä	145	8	3 266	15	106	3 357	

Uniperin hankinta maaliskuussa 2020

Fortum sopi 8.10.2019 ostavansa kaikki Elliott Management Corporation ja sen tytäryhtiöiden ("Elliott") sekä Knight Vinke Energy Advisors Limited ja sen tytäryhtiöiden ("Knight Vinke") hallinnoimat Uniperin osakkeet. Hankinta toteutettiin kahdessa erässä. Määräysvalta Uniperista saavutettiin 26.3.2020, kun kaupan ensimmäinen, 19,6 prosentin osake-erä saatiin päätökseen. Hankintapäivänä kirjattiin myös velka kaupan toisesta 3,8 prosentin osake-erästä enimmäismääräisenä. Kaupat toisesta osake-erästä enimmäismääräisenä saatiin päätökseen 8.5.2020.

Fortumin kokonaisosuus Uniperista oli 73,4 prosenttia 31.3.2020. Hankinnan kokonaisarvo oli yhteensä 2,6 miljardia euroa, mikä kasvatti Fortumin investoinnin kokonaisarvoa 6,5 miljardiin euroon.

milj. euroa	Uniper
Hankintahinta	2 587
Likvidit varat hankituissa yhtiöissä	-1 328
Maksamaton hankintahinta ¹⁾	-428
Hankitut osakkeet rahavirtalaskelmassa	831
Korollinen velka maksamattomasta vastikkeesta ¹⁾	428
Korollinen velka hankituissa yhtiöissä	1 414
Muut rahoitusnettovelkaan sisältyvät erät hankituissa yhtiöissä	435
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin	3 108

1) Maksettu toukokuussa 2020.

Hankinnan kirjanpito-käsittely

Uniper -hankinnan hankintamenolaskelma on aloitettu ja se tullaan saattamaan päätökseen yhden vuoden sisällä hankintahetkestä.

Hankintamenolaskelman laatiminen perustuu johdon arvioihin hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen käyvistä arvoista. Alustavaa hankintamenolaskelmaa tarkennetaan lisäanalyysien ja lisätietojen perusteella. Oikaisut hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen käypiin arvoihin tulevat vaikuttamaan alustavaan arvioon liikearvosta. Nämä oikaisut voivat olla olennaisia. Fortum odottaa tekevänsä lisäanalyysia määrittäessään muun muassa aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden, varausten, ehdollisten velkojen ja pitkäaikaisten ostovelvoitteiden käypiä arvoja.

Fortum päätti arvostaa määräysvallattomien omistajien osuuden Uniperissa määräysvallattomien omistajien suhteellisella osuudella hankituista nettovaroista. Oikaisut hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen käypiin arvoihin tulevat vaikuttamaan määräysvallattomien omistajien osuuden arvoon.

Hankitut nettovarot 31.3.2020 on esitetty alla olevassa taulukossa. Hankintahinnan ja Uniperin taseen nettovarojen ylijäämä on esitetty alustavana liikearvona.

milj. euroa

VARAT	
Liikearvo	1 779
Muut aineettomat hyödykkeet	980
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja käyttöoikeusomaisuuserät	9 068
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	881
Johdannaisinstrumentit	21 958
Korolliset saamiset	1 840
Osuudet ydinjätehuoltorahastoista	1 602
Vakuussaaminen	413
Myyntisaamiset ja muut saamiset	7 189
Laskennalliset ja tuloverosaamiset	1 021
Vaihto-omaisuus	1 565
Likvidit varat	1 328
Varat yhteensä	49 623
VIERAS PÄÄOMA	
Johdannaisinstrumentit	21 084
Korollinen vieras pääoma	1 414
Eläkevelvoitteet	953
Ydinvoimaan liittyvät varaukset	1 746
Muut varaukset	3 445
Laskennalliset ja tuloverovelat	452
Vakuusvelka	924
Ostovelat ja muu lyhytaikainen vieras pääoma	7 852
Velat yhteensä	37 868
Nettovarot Uniperin taseessa	11 755
Vähennetään Uniperin taseessa oleva liikearvo ¹⁾	-1 779
Uniperin nettovarot ilman liikearvoa	9 976
Hankintahinta	2 587
Aiemmin omistetun osuuden arvo	4 613
Hankinnan kokonaisarvo	7 201
Määräysvallattomien osuus Uniperin taseessa	-416
Määräysvallattomien osuus Uniperin hankinnasta	-2 543
Määräysvallattomien osuus yhteensä	-2 959
Alustava liikearvo	184

1) Uniperin taseessa oleva liikearvo vähennetään, koska se ei ole IFRS-standardien mukainen yksilöitävissä oleva omaisuuserä Fortumin näkökulmasta.

Hankitut nettovarot perustuvat Uniperin ensimmäisessä osavuositarkastuksessa 7.5.2020 julkaistuun taseeseen. Uniperin erillinen tase ei välttämättä ole täysin yhtenevä tässä esitettyyn taseeseen, sillä taseen erät on luokiteltu Fortumin taseluokkien mukaisesti. Lisäksi Fortum ja Uniper ovat yhteisomistajia ruotsalaisessa ydinvoimayhtiössä OKG AB:ssa.

OKG AB on yhdistetty Uniper -konserniin tytäryhtiönä 45,5 prosentin vähemmistöosuudella, joka edustaa Fortumin omistusosuutta OKG AB:ssa. Fortum käsitteli OKG AB:ta osakkuusyhtiönä 31.3.2020 asti. OKG AB on yhdistetty Fortum -konserniin tytäryhtiönä 31.3.2020 alkaen.

Fortum on oikaissut Uniperin erillistaseen 31.3.2020 lukuja OKG AB:ssa omistamansa osuuden mukaisesti, sekä oikaissut Generation -segmentin nettovaroja. Nämä oikaisut johtavat siihen, että OKG AB on jaettu omistusosuuksien mukaan kahteen eri segmenttiin. Tästä johtuen Uniperin ensimmäisessä osavuositiedossa julkaisema 31.3.2020 tase ei ole täysin verrattavissa Uniperin taseeseen, joka on yhdistelty Fortum-konserniin. Uniperin erillistaseeseen tehdyt oikaisut vaikuttavat pääasiassa korollisiin velkoihin, osuuteen ydinvoimarahastosta, ydinvoimaan liittyviin varauksiin ja Uniperin raportoimaan määräysvallattomien omistajien osuuteen. Katso liitetieto 13 Korollinen nettovelka.

Muita oikaisuja ei ole tehty Uniperin erillistaseeseen vuoden 2020 toisella neljänneksellä, sillä hankintamenolaskelman laatiminen on vielä kesken.

Uniperin osakkeiden hankinta on toteutunut vaiheittain, sillä Fortum omisti 49,99 prosenttia Uniperin osakkeista ennen 26.3.2020 tapahtunutta hankintaa. IFRS-standardien mukaan aiemmin omistettu osakkuusyhtiöosuus arvostetaan käypään arvoon, kun kontrolli on saavutettu. Taseen kirjanpitoarvon ja omistetun osuuden käyvän arvon ero kirjataan konsernin tuloslaskelmaan. Fortumin aiemmin omistaman oman pääoman ehtoisen osuuden käypä arvo oli 4 613 miljoonaa euroa. Käypä arvo perustui Uniperin osakkeen hintaan 26.3.2020, jota on hieman oikaistu merkittävää vaikutusvaltaa heijastavalla preemiolla. Arvostuksessa ei ole käytetty merkittävässä määrin muita kuin havainnoitavissa olevia lähtötietoja (markkinaehtoinen menetelmä, joka luokitellaan käyvän arvon hierarkiassa tasolle 2). Fortumin aiemmin omistaman oman pääoman ehtoisen osuuden arvostamisesta ei syntynyt tulosvaikutusta, sillä käypä arvo oli verrattavissa kirjanpitoarvoon.

Hankinnasta aiheutuneet kulut, 20 miljoonaa euroa, on kirjattu vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin konsernin tuloslaskelmalle. Katso liitetieto 4 Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät.

Katso liitetiedosta 3 Tiedot segmenteittäin lisätietoa Uniperin tulosvaikutuksesta Fortumin konsernin tuloslaskelmaan.

Yrityshankinnat vuoden 2019 aikana

Toukokuussa 2019 Fortum ilmoitti, että Fortum ja Skellefteå Kraft järjestävät uudelleen Ruotsissa sijaitsevien Solbergin ja Blaikenin tuulipuistojensa yhteisomistuksen. Järjestelyn myötä Solbergin 76 megawatin tuulipuisto siirtyi kokonaan Fortumin omistukseen ja Blaikenin 248 megawatin tuulipuisto Skellefteå Kraftin omistukseen. Investoinnit Solbergiin ja Blaikenin divestointi sisältävät sekä osakkeita että käyttöomaisuutta. Järjestely saatiin päätökseen elokuussa 2019, ja sillä oli vain vähäinen vaikutus Fortumin rahavirtaan ja tulokseen.

Vuoden 2019 aikana Fortum investoi RUSNANOn kanssa 50/50 omistettuun venäläiseen tuulivoimasijoitusrahastoon 66 miljoonaa euroa.

6.2 Yritysmyyntit

milj. euroa	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	Edelliset	
					2019	12kk
Myydyt tytäryhtiöosakkeet (brutto)	252	0	779	4	15	790
Myydyt osakkuus- ja yhteisyritysosakkeet (brutto)	1	2	1	2	10	9
Myydyt muut sijoitukset (brutto)	2	0	2	4	4	2
Yhteensä	255	2	782	10	30	802

Yritysmyyntit vuoden 2020 aikana

Joulukuussa 2019 Fortum sopi Joensuun kaukolämpöliiketoimintansa myynnistä Savon Voima Oyj:lle. Kaupan velaton kokonaisarvo oli noin 530 miljoonaa euroa. Kauppa saatiin päätökseen 10.1.2020, ja Fortum kirjasi City Solutions -segmentin vuoden 2020 ensimmäisen neljänneksen tulokseen 431 miljoonan euron verottoman myyntivoiton.

Joulukuussa 2019 Fortum allekirjoitti sopimuksen pohjoismaisten tuulivoimalaitostensa 80 prosentin osuuden myynnistä Credit Suisse Energy Infrastructure Partnersin (CSEIP) hallinnoimille rahastoille. Kaupan velaton kokonaisarvo oli noin 170 miljoonaa euroa. Kauppa saatiin päätökseen 14.5.2020 lukuun ottamatta Sørkjordin tuulipuistoa, jonka rakentaminen on vielä kesken.

Fortum allekirjoitti 27.4.2020 sopimuksen pohjoismaisen sähköajoneuvojen julkisten latauspisteiden operaattorinsa Fortum Recharge AS:n 60 prosentin osuuden myynnistä Infracapitalille. Kauppa saatiin päätökseen 29.5.2020, ja Fortum kirjasi Muut toiminnot -segmentin vuoden 2020 toisen neljänneksen tulokseen 72 miljoonan euron verottoman myyntivoiton. Kokonaiskauppahinta oli 87 miljoonaa euroa.

Yritysmyyntit vuoden 2019 aikana

Elokuussa 2019 Solbergin ja Blaikenin tuulipuistojen yhteisomistuksen uudelleenjärjestely Skellefteå Kraftin kanssa saatiin päätökseen. Katso lisätietoa liitetiedosta 6.1 Yrityshankinnat.

6.3 Myytävänä olevat omaisuuserät

Myytävänä olevat omaisuuserät sisälsivät 31.12.2019 sekä Fortumin osuuden pohjoismaisista tuulivoimalaitoksista (lukuun ottamatta Sørkjordin tuulipuistoa, jonka rakentaminen on vielä kesken) (Generation -segmentti) että Joensuun kaukolämpöliiketoiminnan (City Solutions -segmentti). Nämä kaupat saatiin päätökseen 14.5.2020 ja 10.1.2020.

milj. euroa	31.12.2019
Myytävänä olevat omaisuuserät	
Aineettomat hyödykkeet sekä aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja käyttöoikeusomaisuuserät	290
Muut pitkä- ja lyhytaikaiset varat	15
Likvidit varat	2
Yhteensä	307
Myytävänä oleviin omaisuuseriin liittyvät velat	
Vuokrasopimusvelat	6
Laskennalliset verovelat	20
Muut velat ja varaukset	26
Yhteensä	52

7. Tuloverot

Tuloverot vuoden 2020 kahden ensimmäisen neljänneksen aikana olivat 266 miljoonaa euroa (I-II/2019: 109). Efektiivinen tuloverokanta tuloslaskelman mukaan oli 16,8 % (I-II/2019: 10,1 %). Vertailukelpoinen efektiivinen tuloverokanta, ilman osuutta osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta, vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, verokantojen muutoksia sekä muita merkittäviä kertaluontoisia tuloveroeriä, oli 21,6 % (I-II/2019: 20,9 %).

Vertailukelpoisen efektiivisen tuloverokannan määritelmää on muutettu niin että kaikkien vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien verovaikutus on vähennetty. Aiemman määritelmän mukaan vähennettiin vain myyntivoittojen ja -tappioiden verovaikutus. Katso liitetieto 22 Tunnuslukujen laskentakaavat.

Fortum on aikaisempina vuosina maksanut veroja liittyen käynnissä oleviin verokiistoihin. Valitusprosessit ovat kesken ja lainopillisten arvioiden sekä niitä tukevien lausuntojen perusteella maksut on kirjattu saamiseksi, 114 miljoonaa euroa (vuoden 2019 lopussa: 114), sisältyen verosaamisiin. Katso lisätietoja liitetiedossa 19 Oikeudenkäynnit ja viranomaismenettelyt.

8. Osakekohtainen osinko

Vuoden 2019 osingonjaosta, 1,10 euroa osaketta kohti, yhteensä 977 miljoonaa euroa, päätettiin yhtiökokouksessa 23.4.2020. Osinko maksettiin 5.5.2020.

Vuoden 2018 osingonjaosta, 1,10 euroa osaketta kohti, yhteensä 977 miljoonaa euroa, päätettiin yhtiökokouksessa 26.3.2019. Osinko maksettiin 4.4.2019.

9. Aineettomat hyödykkeet

milj. euroa	30.6.2020	31.12.2019
Liikearvo	750	612
Muut aineettomat hyödykkeet	1 201	531
Yhteensä	1 950	1 143

Liikearvo sisältää Uniper-hankinnasta syntyneitä alustavaa liikearvoa 184 miljoonaa euroa ja se ei sisällä Uniperin taseessa 31.3.2020 olevaa liikearvoa 1 779 miljoonaa euroa, jonka ei katsota olevan IFRS-standardien mukainen yksilöitävissä oleva omaisuus. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.1 Yrityshankinnat. Muut muutokset vuoden 2020 aikana liittyvät pääasiassa muuntoeroihin.

Muut aineettomat hyödykkeet sisältävät 980 miljoonaa euroa Uniperin hankinnan myötä 31.3.2020 tulleita hyödykkeitä. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.1 Yrityshankinnat. Muut muutokset vuoden 2020 aikana liittyvät pääasiassa päästöoikeuksien palautuksiin.

10. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja käyttöoikeusomaisuuserät

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja käyttöoikeusomaisuuserät sisältävät 9 068 miljoonaa euroa Uniperin hankinnan myötä 31.3.2020 tulleita hyödykkeitä. Nämä hyödykkeet ovat pääasiassa koneita ja kalustoa, sekä rakennuksia ja rakennelmia. Uniperin hankinnan myötä tullut tase-erä sisälsi 640 miljoonaa euroa käyttöoikeusomaisuuseriä. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.1 Yrityshankinnat.

Muut muutokset vuoden 2020 aikana liittyvät pääasiassa poistoihin ja muuntoeroihin, joiden vaikutusta hankinnat osittain tasoittivat.

11. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksistä

11.1 Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksistä

milj. euroa	30.6.2020	31.12.2019
Uniper SE	-	4 306
Muut osakkuus- ja yhteisyritykset	2 983	2 128
Yhteensä	2 983	6 435

Fortum yhdisti Uniperin tytäryhtiönä 31.3.2020, joten Uniper SE ei sisälly enää osuuksiin osakkuus- ja yhteisyrityksistä Fortumin taseessa. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä sisältävät 881 miljoonaa euroa Uniperin hankinnan myötä 31.3.2020 tulleita osuuksia.

Fortum ja Uniper ovat yhteisomistajia ruotsalaisessa ydinvoimayhtiössä OKG AB:ssa. Fortum käsitteli OKG AB:ta osakkuusyhtiönä 31.3.2020 asti. OKG AB on yhdistetty Fortum -konserniin tytäryhtiönä 31.3.2020 alkaen. Katso myös liitetieto 1.2 Yhteenveto Uniperin vaikutuksesta Fortumin osavuositiedot.

11.2 Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta

milj. euroa	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Uniper SE	0	399	469	448	632	653
TGC-1	17	25	18	33	54	39
Stockholm Exergi AB	-2	-1	31	34	24	21
Muut osakkuus- ja yhteisyritykset	23	38	-1	57	34	-24
Yhteensä	37	461	516	572	744	688

Uniper

Fortum on aiemmin käsitellyt Uniperin osakkuusyhtiönä kolmen kuukauden aikaviiveellä, koska Fortum on julkaissut osavuositiedot ennen kuin Uniperin taloudellisia tietoja oli saatavilla. Vuoden 2020 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien Fortum on muuttanut julkaisuaikatauluun ja julkaisee nyt osavuositiedot Uniperin jälkeen. Tästä johtuen Fortumin ensimmäisen neljänneksen tulos sisälsi Fortumin osuuden Uniperin tuloksesta 1.10.2019 – 31.3.2020.

Fortumin osuus Uniperin vuoden 2019 neljännen neljänneksen tuloksesta, 162 miljoonaa euroa, sisälsi Fortumin vuoden 2019 neljännellä neljänneksellä tekemän oikaisun peruutuksen, liittyen Yhdistyneen kuningaskunnan kapasiteettimarkkinan uudelleenkäyttönoton vaikutukseen. Fortum teki myös 389 miljoonan euron (verojen jälkeen) peruutuksen liittyen Uniperin vuoden 2019 neljännellä neljänneksellä tekemiin arvonalennuksiin.

Fortumin osuus Uniperin vuoden 2020 ensimmäisen neljänneksen tuloksesta, 307 miljoonaa euroa, sisälsi 61 miljoonan euron (verojen jälkeen) peruutuksen liittyen Uniperin vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä tekemiin arvonalennuksiin.

Uniperin osakkeiden 49,99 prosentin hankintaan liittyvässä hankintamenolaskelmassa kirjattu käyvän arvon oikaisu, 613 miljoonaa euroa verojen jälkeen, liittyy poliittisiin riskeihin ja riskeihin sääntely-ympäristössä koskien Uniperin energiantuotannossa käytettäviä omaisuuseriä. Jos Uniper raportoi negatiivisia tulosvaikutuksia näihin omaisuuseriin liittyen, Fortum arvioi, täytyykö tämä negatiivinen tulosvaikutus peruuttaa käyvän arvon oikaisua käyttäen. Tekemänsä arvion perusteella Fortum on päättänyt peruuttamaan käyvän arvon oikaisua käyttäen pääosan Uniperin vuoden 2019 neljännellä ja vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä tekemistä arvonalentumisista.

Uniperin osakkeiden 49,99 prosentin hankintaan liittyvän hankintamenolaskelman jäljellä oleva käyvän arvon oikaisu lakkaa olemasta 31.3.2020, koska Uniper yhdistellään tytäryhtiönä 31.3.2020 lähtien ja Fortum tekee uuden hankintamenolaskelman. Hankintamenolaskelma tullaan saattamaan päätökseen yhden vuoden sisällä hankintahetkestä.

12. Korolliset saamiset

milj. euroa	30.6.2020	31.12.2019
Korolliset saamiset	2 709	1 035
Vuokrasopimussaamiset	203	-
Yhteensä	2 911	1 035

milj. euroa	Käypä arvo		Käypä arvo	
	Tasearvo	30.6.2020	Tasearvo	31.12.2019
Pitkäaikaiset lainasaamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	1 102	1 157	625	668
Pitkäaikaiset arvopaperisijoitukset	87	87	-	-
Muut pitkäaikaiset korolliset saamiset	966	966	26	27
Pitkäaikaiset korolliset saamiset yhteensä	2 155	2 210	651	695
Vakuusjärjestelysopimusarvopaperit	333	333	281	281
Muut lyhytaikaiset korolliset saamiset	221	221	103	103
Lyhytaikaiset korolliset saamiset yhteensä	554	554	384	384
Yhteensä	2 709	2 764	1 035	1 079

Pitkäaikaiset korolliset saamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä 1 102 miljoonaa euroa (vuoden 2019 lopussa: 625) sisältävät 957 miljoonaa euroa saamia ruotsalaisilta ydinvoimaosakkuusyrityksiltä Forsmarks Kraftgrupp AB:lta ja Ringhals AB:lta (vuoden 2019 lopussa: 558 OKG AB:lta ja Forsmarks Kraftgrupp Ab:lta), joita rahoitetaan pääsääntöisesti osakaslainoilla osakkaiden omistusosuuksien suhteessa.

Korolliset saamiset sisältävät 1 634 miljoonaa euroa ja vuokrasopimussaamiset 206 miljoonaa euroa Uniperin hankinnan myötä 31.3.2020 tulleita saamia. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.1 Yrityshankinnat.

13. Korollinen nettovelka

Rahoitusnettovelka ja oikaistu nettovelka

milj. euroa	30.6.2020	31.12.2019
+ Korollinen vieras pääoma ¹⁾	10 207	6 694
- Likvidit varat	2 403	1 435
- Pitkäaikaiset arvopaperisijoitukset	87	0
- Vakuusjärjestelysopimusarvopaperit	333	281
- Korollisiin saamisiin sisältyvät arvopaperit	421	281
- Vakuussaaminen	372	177
+ Vakuusvelka	761	32
+ Nettovakuusvelka	389	-145
Rahoitusnettovelka	7 772	4 833
+ Eläkevelvoitteet	1 212	125
+ Muut käytöstäpoistamisvaraukset	782	20
- Osuus Suomen ja Ruotsin ydinjätehuoltorahastoista	3 106	813
+ Ydinvoimaan liittyvät varaukset	3 400	813
+ Ydinvoimaan liittyvät varaukset vähennettynä varoilla ydinjätehuoltorahastoissa	294	0
+ Varaukset yhteensä vähennettynä varoilla ydinjätehuoltorahastoissa	2 288	145
Oikaistu nettovelka	10 060	4 978

1) Sisältää 6 miljoonaa euroa vuokrasopimusvelkoja liittyen joulukuun 2019 lopussa myytävänä oleviin omaisuuseriin.

Vuoden 2020 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien Fortum on päivittänyt nettovelan määritelmänsä yhdenmukaiseksi Uniperin kanssa. Fortum käyttää jatkossa rahoitusnettovelkaa ja oikaistua nettovelkaa konsernin velkaisuuden seurannassa. Aiemmin käytetty nettovelka sisälsi korolliset lainat, vuokrasopimusvelat ja likvidit varat.

Rahoitusnettovelkaan sisällytetään myös vakuussaamiset ja -velat (selvitetyt futuurit). Tähän asti hyödykkeiden hintamuutokset ovat aiheuttaneet epäsymmetrisen vaikutuksen nettovelkaan, kun futuureista ennakkoon saadut tai maksetut rahat on käsitelty käyttöpääoman muutoksena.

Vuonna 2019 Fortum solmi vakuusjärjestelyn, jolla vapautettiin käteisvaroja pohjoismaisesta sähköpörssistä. Tämä järjestely esitetään samansuuruisena lyhytaikaisena korollisena velkana ja korollisena saamisena. Aikaisemmin ainoastaan järjestelystä johtuva velka sisällytettiin nettovelkaan, mutta nyt myös vakuusjärjestelyyn liittyvät arvopaperit korollisissa saamisissa on huomioitu rahoitusnettovelan laskennassa.

Oikaistuun nettovelkaan on sisällytetty alirahastoidut eläkevastuut ja käytöstäpoistamisvaraukset vähennettynä osuuksilla ydinjätehuoltorahastojen varoista.

Nettovelka 31.12.2019

milj. euroa	Luokiteltu myytävänä oleviin		Tase 31.12.2019
	Nettovelka 31.12.2019	omaisuuseriin ¹⁾	
Korolliset velat	6 694	-6	6 688
Likvidit varat	1 435	-2	1 433
Nettovelka	5 260	-4	5 256

1) Katso liitetieto 6.3 Myytävänä olevat omaisuuserät.

Korolliset velat

milj. euroa	30.6.2020	31.12.2019
Lainat	9 251	6 580
Vuokrasopimusvelat ¹⁾	956	108
Yhteensä	10 207	6 688

1) Ei sisällä 6 miljoonaa euroa vuokrasopimusvelkoja liittyen joulukuun 2019 lopussa myytävänä oleviin omaisuuseriin. Katso liitetieto 6.3 Myytävänä olevat omaisuuserät.

Vuokrasopimusvelat sisältävät 857 miljoonaa euroa Uniperin hankinnan myötä 31.3.2020 tulleita velkoja.

Lainat

milj. euroa	Tasearvo		Käypä arvo	
	30.6.2020	30.6.2020	31.12.2019	31.12.2019
Joukkovelkakirjalainat	4 261	4 434	4 251	4 478
Lainat rahoituslaitoksilta	2 554	2 629	362	378
Takaisinlainaus Valtion ydinjätehuoltorahastosta ¹⁾	1 145	1 215	1 185	1 250
Muut pitkäaikaiset korolliset velat	456	503	304	346
Pitkäaikaiset korolliset velat yhteensä ²⁾	8 415	8 780	6 102	6 452
Vakuusjärjestelysopimusvelka	333	333	281	281
Muut lyhytaikaiset korolliset velat	503	503	197	197
Lyhytaikaiset korolliset velat yhteensä	836	836	478	478
Yhteensä	9 251	9 616	6 580	6 930

1) Takaisinlainaus Valtion ydinjätehuoltorahastosta sisältää Loviisan ydinvoimalaitokseen liittyvän osan sekä lainauksen TVO:n kautta.

2) Tasearvot sisältävät pitkäaikaisen lainan lyhytaikaisen osuuden 572 miljoonaa euroa (vuoden 2019 lopussa: 73).

Fortum käytti Uniperin osakkeiden ensimmäisen erän hankintaan kassavaroja sekä luottolimiittejä. 24.3.2020 Fortum nosti 2 000 miljoonan euron lainan luottolimiittien puitteissa.

22.4.2020 Fortum allekirjoitti 70 miljoonan euron 10 vuoden kahdenvälisen lainasopimuksen ja 6.5.2020 Fortum nosti 300 miljoonan euron lyhytaikaisen lainan luottolimiittien puitteissa Uniperin osakkeiden hankintaa varten. Laina maksettiin ennakkoeräisesti takaisin 8.6.2020.

Euromääräisistä lainoista koostuvan lainasalkun keskimääräinen korkokulu tilinpäätöspäivänä oli 0,9 % (vuoden 2019 lopussa: 0,9 %). Koko lainasalkun keskimääräinen korkokulu johdannaisineen oli kauden lopussa 1,7 % (vuoden 2019 lopussa: 2,3 %). Osa ulkoisista lainoista, 721 miljoonaa euroa (vuoden 2019 lopussa: 787), on vaihdettu johdannaissopimuksilla Venäjän ruplamääräisiksi. Näiden lainojen keskimääräinen korkokulu kauden lopussa oli 7,0 % sisältäen Venäjän ruplasuojauksen kulut (vuoden 2019 lopussa: 7,8 %).

Lainojen erääntyminen

milj. euroa	30.6.2020
2020 ¹⁾	852
2021	548
2022	3 028
2023	1 132
2024	311
2025 ja myöhemmin	3 380
Yhteensä	9 251

1) Sisältäen käteisvakuuksia 217 miljoonaa euroa perustuen vakuussopimuksiin. Saatu raha on kirjattu lyhytaikaisiin velkoihin.

Diskonttaamattomien vuokrasopimusvelkojen erääntyminen

milj. euroa	30.6.2020
Vuoden sisällä erääntyvät	121
Yli vuoden, mutta viiden vuoden sisällä erääntyvät	439
Yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät	1 145
Yhteensä	1 704

Lisäksi Fortumilla on 92 miljoonan euron sitoumus vuokrasopimuksiin, jotka eivät ole vielä alkaneet. Sitoumukset ovat Uniperin sitoumuksia, joista 84 miljoonaa euroa on lyhytaikaisia sitoumuksia.

Likvidit varat

milj. euroa	30.6.2020	31.12.2019
Talletukset ja arvopaperit, joiden maturiteetti yli 3 kuukautta	167	76
Rahat ja pankkisaamiset	2 236	1 356
Yhteensä ¹⁾	2 403	1 433

1) Ei sisällä 2 miljoonaa euroa kassavaroja liittyen vuoden 2019 lopussa myytävänä oleviin omaisuuseriin. Katso liitetieto 6.3 Myytävänä olevat omaisuuserät.

Likvideistä varoista 2 068 miljoonaa euroa (vuoden 2019 lopussa: 1 099) on talletettu vastapuolille, joilla on hyvä (investment grade) luottoluokitus.

Raportointikauden lopussa, konsernin likvidit varat olivat 2 403 miljoonaa euroa (vuoden 2019 lopussa: 1 433). Likvidit varat sisältävät Uniperin rahat ja pankkisaamiset, yhteensä 669 miljoonaa euroa. Likvideistä varoista venäjän yhtiöiden rahaa pankkitileillä ja talletuksina on 147 miljoonaa euroa (vuoden 2019 lopussa: 201).

Luottolimitit

Raportointikauden lopussa Fortumilla oli 5 400 miljoonaa euroa nostamattomia valmiusluottoja. Nostamattomat luotot sisältävät 1 800 miljoonan euron valmiusluottolimitin, joka erääntyy marraskuussa 2021 (sisältää option jatkaa sopimusta vuodelle), 1 750 miljoonan euron valmiusluottolimitin, joka erääntyy kesäkuussa 2023, sekä Uniperin 1 800 miljoonan euron valmiusluottolimitin, joka erääntyy syyskuussa 2024.

Tammikuussa 2020 Fortum irtisanoi 3 000 miljoonan euron osuuden ja kesäkuussa 2020 1 200 miljoonan euron osuuden luottolimitteistä Uniperin hankintaa varten sekä valmiusluottolimitistä.

14. Ydinvoimaan liittyvät varat ja velat

Fortum omistaa Suomessa Loviisan ydinvoimalaitoksen ja Uniper-hankinnan myötä myös Ruotsissa sijaitsevat OKG:n (aiemmin käsitelty osakkuusyhtiönä) ja Barsebäckin ydinvoimalaitokset. Fortum ja Uniper ovat yhteisomistajia ruotsalaisessa ydinvoimayhtiössä OKG AB:ssa. Fortum käsittelee OKG AB:ta osakkuusyhtiönä 31.3.2020 asti. OKG AB on yhdistetty Fortum -konserniin tytäryhtiönä 31.3.2020 alkaen. Katso myös liitetieto 1.2 Yhteenveto Uniperin vaikutuksesta Fortumin osavuositiedot.

Fortumin konsernitaseen erät Osuus ydinjätehuoltorahastosta ja Ydinvoimaan liittyvät varaukset koskevat Loviisan, OKG:n ja Barsebäckin ydinvoimalaitoksia. Fortumilla on myös vähemmistöosuuksia ydinvoimayhtiöissä, joita ovat Teollisuuden Voima Oyj (TVO) Suomessa ja Forsmarks Kraftgrupp AB:ssa (Forsmark) Ruotsissa. Vähemmistöosuudet on luokiteltu osakkuus- ja yhteisyrityksiksi ja konsolidoidaan pääomaosuusmenetelmällä. Yhtiöt Suomessa ja Ruotsissa toimivat omakustannusperiaatteella. Omistajat ostavat sähköä paikallisen kirjanpitoikäntönnön mukaisesti lasketulla tuotantokustannushinnalla.

Sekä Suomessa että Ruotsissa ydinvoimaoperaattorit ovat lakisäätelisesti velvollisia huolehtimaan laitosten käytöstä poistamisesta ja käytetyn polttoaineen loppusijoituksesta (ydinjätehuolto). Molemmissa maissa ydinvoimaoperaattorit ovat velvoitettuja turvaamaan ydinjätehuollon rahoittamisen suorittamalla maksuja viranomaisten hallinnoimiin ydinjäterahastoihin. Ydinvoimaoperaattoreiden pitää myös antaa vakuuksia taatakseen riittävät varat laitosten tulevista käytöstä poistoista ja käytetyn polttoaineen loppusijoituksesta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi.

14.1 Ydinvoimaan liittyvät varat ja velat kokonaan omistetuissa ydinvoimalaitoksissa

milj. euroa	30.6.2020	31.12.2019
Taseeseen sisältyvät erät		
Ydinvoimaan liittyvät varaukset	3 400	813
Fortumin osuus ydinjätehuoltorahastosta	3 106	813
Fortumin osuus Suomen ja Ruotsin ydinjätehuoltorahastojen nettovarojen käyvästä arvosta	3 701	1 180
Taseeseen kirjaamaton rahasto-osuus	595	316
Lyhytaikainen saaminen ydinjätehuoltorahastosta	-	51

IFRS-standardien mukainen ydinvoimaan liittyvä varaus ja rahasto-osuus

Ydinvoimaan liittyvät varaukset sisältävät käytöstä poistamista ja käytetyn polttoaineen loppusijoittamista varten tehdyt varaukset. Varaukset perustuvat samoihin tulevien kustannusten kassavirtoihin kuin lainmukainen vastuu, mutta lainmukaista vastuuta ei diskontata nykyarvoon.

IAS 37:n mukaan lasketut ydinvoimaan liittyvät varaukset kasvoivat 2 587 miljoonalla eurolla vuoden 2019 lopusta ja olivat 3 400 miljoonaa euroa 30.6.2020. Varausten kasvu selittyi pääosin Uniper-hankinnalla.

Fortumin osuus ydinjätehuoltorahastoista on IFRS:n näkökulmasta ylläpidetty yhteensä 595 miljoonaa euroa, koska Fortumin osuus rahastosta 30.6.2020 oli 3 701 miljoonaa euroa ja rahaston käypä arvo taseella oli 3 106 miljoonaa euroa. Fortumin rahasto-osuuden tasearvo ei saa ylittää IFRS:n mukaisesti laskettua varauksen määrää taseessa. Niin kauan kuin ydinjätehuoltorahasto pysyy IFRS:n näkökulmasta ylläpidettynä, kirjataan positiivinen vaikutus liikevoittoon, kun varaus kasvaa enemmän kuin nettomaksut ydinjätehuoltorahastoon. Negatiivinen kirjaus kirjataan liikevoittoon aina, kun nettomaksut ydinjätehuoltorahastoon ovat suuremmat kuin varauksen kasvu. Edellä mainittua kirjausta ei sisällytetä Fortumin vertailukelpoiseen liikevoittoon, vaan se esitetään ydinjätehuoltorahastoon liittyvänä oikaisuna vertailukelpoisuuteen vaikuttavissa erissä, katso liitetieto 3 Tiedot segmenteittäin ja liitetieto 4 Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät.

Loviisan ydinvoimalaitoksen lainmukainen vastuu

Työ- ja elinkeinoministeriön marraskuussa 2019 tekemään päätökseen perustuva lainmukainen vastuu 30.6.2020 oli yhteensä 1 214 miljoonaa euroa.

Lainmukainen vastuu perustuu vuosittain päivitettävään kustannusarvioon sekä joka kolmas vuosi päivitettävään tekniseen suunnitelmaan. Lainmukainen vastuu määritetään olettaen, että laitoksen käytöstä poisto tapahtuisi arviointivuotta seuraavan vuoden alussa.

Fortumin osuus ydinjätehuoltorahastossa

Suomen ydinenergialain mukaisesti Fortumilla on velvoite kattaa lainmukainen vastuunsa kokonaisuudessaan ydinjätehuoltorahaston kautta. Viranomaiset päättävät Fortumin rahastotavoitteen ydinjätehuoltorahastossa samassa yhteydessä, kun lainmukaisen vastuun määrä päätetään vuosittain. Fortum suorittaa ydinjätehuoltomaksuja ydinjätehuoltorahastoon kyseisten päätösten mukaisesti. Fortum on anonut lakiperusteista ydinjätehuoltorahaston rahastotavoitteen jaksottamista laillisen vastuun muutoksen myötä. Työ- ja elinkeinoministeriö hyväksyi anomuksen marraskuussa 2019 ja vahvisti Fortumin rahastotavoitteeksi 1 135 miljoonaa euroa.

Takaisinlainaus ydinjätehuoltorahastosta

Suomalaisilla ydinjätehuoltorahaston osapuolilla on mahdollisuus ottaa lainaa rahastolta tietyin ehdoin. Fortum on käyttänyt oikeuttaan lainata rahastolta ja pantannut Kemijoki Oy:n osakkeita vakuudeksi. Lainat uusitaan vuosittain. Katso liitetieto 13 Korollinen nettovelka sekä liitetieto 18 Pantatut varat ja vastuut.

OKG:n ja Barsebäckin ydinvoimalaitokset Ruotsissa

Ydinvoimaoperaattorien omistama Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) huolehtii Ruotsissa kaikesta ydinjätehuollosta ydinvoimaoperaattorien puolesta. SKB:n toimintaa rahoittaa Ruotsin ydinjätehuoltorahasto, joka puolestaan on ydinvoimaoperaattoreiden rahoittama.

Ydinjätehuoltomaksujen ja -vastuiden tarkistus tehdään kolmen vuoden välein viranomaispäätöksellä Ruotsin ydinturvallisuusviranomaisen (Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM) esityksestä. Syyskuusta 2018 alkaen esityksen tekee Ruotsin valtiokonttori (Riksgälden). Esitys perustuu SKB:n ja lisenssin haltijoiden laatimaan kustannusarvioon. SKB hyväksyi ydinjätehuollon päivitetyn teknisen suunnitelman ja se luovutettiin SSM:lle vuoden 2019 kolmannen vuosineljänneksen lopussa. Joulukuussa 2017 Ruotsin hallitus päätti ydinjätemaksuista ja vastuista vuosille 2018-2020. Ydinjätemaksut perustuvat tulevaisuuden kustannusennusteisiin olettaen, että ydinvoimalan yksiköiden käyttöikä on 50 vuotta (40 vuotta aiemmassa päätöksessä). Maksu määräytyy tuotetun energian mukaan ja on yksi äyri tuotettua kWh:a kohden (1 äyri = 0,01 Ruotsin kruunua). Barsebäckin ydinvoimalaitoksen, jolla ei ole toiminnassa olevia yksiköitä, maksu määräytyy kiinteähintaisesti vuositasolle.

14.2 Ydinvoimalaitokset osakkuus- ja yhteisyrityksissä

Forsmark ja TVO ovat omakustannusperiaatteella toimivia yrityksiä, joista omistajat ostavat sähköä tuotantokustannuksia vastaavaan hintaan. Fortum kirjaa laskutetut kustannukset paikallisten kirjanpitosäännösten mukaisina. Laskutetun sähköntuotantokustannuksen lisäksi Fortum kirjaa IFRS-oikaisuja Fortumin laadintaperiaatteiden mukaisesti. Oikaisut sisältävät myös Fortumin osuudet yhtiöiden ydinjäterahastoista ja ydinvoimaan liittyvistä varauksista.

Alla olevissa taulukoissa on esitetty yhtiöiden ydinjäterahastojen ja -varausten määrät (100%) sekä Fortumin osuudet näistä.

Ydinvoimaan liittyvät varat ja velat osakkuusyhtiöissä (100 %)

	30.6.2020	31.12.2019
Taseen erät Fortumin käyttämien oletusten mukaisiksi oikaistuna		
Ydinvoimaan liittyvät varaukset	3 323	4 973
Osuus ydinjätehuoltorahastosta	3 087	4 403
joista Fortumin nettomääräinen osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltynä	-52	-202
Fortumin osuus ydinjätehuoltorahastojen nettovarojen käyvästä arvosta	845	1 426
Saamiset IFRS:n mukaan yllirahastoidusta (alirahastoidusta) ydinjätehuoltorahastosta	63	-78
joista TVO yllirahoitus	115	124

TVO:n lainmukainen vastuu ja osuus rahastosta perustuvat samoihin periaatteisiin kuin yllä on kuvattu Loviisan ydinvoimalan osalta.

Suomalaisilla ydinjätehuoltorahaston osapuolilla on mahdollisuus ottaa lainaa rahastolta tietyin ehdoin. Fortum käyttää oikeuttaan lainata rahastolta TVO:n kautta omistusosuutensa mukaisesti. Katso lisätietoja liitetiedosta 13 Korollinen nettovelka.

Forsmarkin ydinvoimalaitoksen varaus ja osuus ydinjätehuoltorahastosta perustuvat samoille periaatteille kuin yllä esitellyt OKG:n ja Barsebäckin ydinvoimalaitoksen periaatteet.

TVO:n Olkiluoto 3 -projektin tilanne

Suomessa Fortum on osakkaana maan viidennessä ydinvoimalaitosyksikössä, Olkiluoto 3:ssa (OL3) omistamiensa Teollisuuden Voima Oyj -osakkeiden (TVO) kautta. Fortumin 25 %:n omistusosuus vastaa noin 400 MW:n kapasiteettia. Olkiluoto 3 EPR (OL3 EPR) on rakenteilla oleva ydinvoimalaitosyksikkö, joka on tilattu kiinteähintaisena avaimet käteen -periaatteella konsortiolta (laitostoimittaja), jonka muodostavat Areva GmbH, Areva NP SAS ja Siemens AG. Konsortioon kuuluvat yhtiöt ovat laitostoimitussopimuksen mukaisesti yhteisvastuussa sopimusvelvoitteista.

TVO allekirjoitti maaliskuussa 2018 kattavan OL3 EPR -projektin loppuunsaattamista ja projektin kiistoja koskevan sovintosopimuksen laitostoimittajakonsortioon kuuluvien yhtiöiden sekä Ranskan valtion sataprosenttisesti omistaman Areva-yhtiöiden emoyhtiö Areva SA:n kanssa. Sopimuksessa laitostoimittajakonsortioon kuuluvat yhtiöt sitoutuivat siihen, että OL3 EPR -hankkeen loppuunsaattamiseen tarkoitetut varat ovat riittävät ja ne kattavat myös kaikki asianmukaiset takuukaudet. Tätä varten perustettiin Areva-yhtiöiden rahoittama rahastomekanismi turvaamaan OL3-projektin loppuunsaattamisesta aiheutuvien kustannusten kattamisen. Katsauskaudella rahastoa on täydennetty sopimuksen ehtojen mukaisesti.

Sovintosopimuksen ehoissa sovitaan, että mikäli Laitostoimittaja ei saa OL3 EPR -projektia valmiiksi vuoden 2019 loppuun mennessä, se maksaa valmistumisen ajankohdasta riippuvan, enimmillään 400 miljoonan euron lisäkorvauksen TVO:lle. TVO:n johto on arvioinut, että TVO on oikeutettu kokonaissovintosopimuksen mukaiseen korvaukseen 318 miljoonaa euroa laitostoimittajalta OL3 EPR-laitosyksikön säännöllisen sähkötuotannon alkaessa maaliskuussa 2021. TVO on kokonaissovintosopimuksen mukaisesti kirjannut katsauskauden loppuun mennessä kertyneen lisäkorvauksen osalta saamisen laitostoimittajalta. Lisäkorvaus vähentää TVOn taseen aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintamenoa.

TVO jätti 8.4.2020 Olkiluoto 3 EPR -laitosyksikön polttoaineen latauslupahakemuksen Säteilyturvakeskukselle (STUK). TVO:n arvion mukaan luvan saaminen kestää muutamia kuukausia.

Työt Olkiluoto 3:lla eivät ole edenneet täysin suunnitelmien mukaan. Laitostoimittajan joulukuussa 2019 toimittaman aikataulun mukaan polttoaineen asennuksen oli suunniteltu toteutuvan kesäkuussa 2020, sähköntuotanto olisi alkanut marraskuussa 2020 ja säännöllinen sähköntuotanto maaliskuussa 2021.

TVO julkaisi pörssitiedotteen 2.7.2020, jossa todettiin, että TVO on saanut laitostoimittajalta väliaikatietaa OL3 EPR -laitosyksikön aikataulun päivitystyöstä. Areva–Siemens-konsortio päivittää OL3 EPR -laitosyksikön projektiaikataulua, ja aikataulutyön arvioidaan valmistuvan elokuussa 2020. Laitostoimittajaosapuoli Arevan uusi johto valmistelee taloudellista ratkaisua projektin loppuunsaattamiseksi päivitettävän aikataulun mukaisesti. Myös TVO käy laitostoimittaja Areva–Siemens-konsortion kanssa neuvotteluita projektin loppuunsaattamisen ehoista.

15. Muut varaukset

milj. euroa	30.6.2020	31.12.2019
Käytöstäpoistamisvaraukset	782	20
Toimittajasuhteisiin liittyvät varaukset	818	-
Tuotantoon liittyvät varaukset	636	-
Jakeluun liittyvät varaukset	381	-
Ympäristövaraukset	269	49
Muut	906	32
Yhteensä	3 791	100

Varauksiin sisältyy 3 445 miljoonaa euroa Uniperin hankinnan myötä 31.3.2020 siirtyneitä varauksia. Katso lisätietoja liitetiedosta 6.1 Yrityshankinnat. Muut muutokset selittyvät pääosin toimittajasuhteisiin liittyvien varausten kasvulla.

16. Eläkevelvoitteet

Konserniyhtiöillä on erilaisia eläkejärjestelyjä kunkin toimintamaan paikallisten olosuhteiden ja käytäntöjen mukaisesti. Etuus pohjaisissa järjestelyissä eläkevelvoitteet perustuvat vakuutusmatemaattisiin laskelmiin ja oletuksiin diskonttauskorosta, tulevista palkkojen ja eläkkeiden korotuksista, inflaatiosta ja elinajanodotuksesta.

Eläkevelvoitteet sisältävät 953 miljoonaa euroa Uniperin hankinnan myötä 31.3.2020 tulleita eläkevelvoitteita, jotka liittyvät pääasiassa Saksaan. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.1 Yrityshankinnat. Muut muutokset vuoden 2020 aikana liittyvät pääasiassa diskonttauskorkojen muutoksiin sekä järjestelyyn kuuluvien varojen käyvän arvon muutoksiin.

Nettomääräinen etuus pohjainen eläkevelvoite

milj. euroa	30.6.2020	31.12.2019
Etuus pohjainen velvoite	4 110	529
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	2 900	406
Nettomääräinen velvoite	1 210	123
Josta Saksa	1 078	-
Esitetty taseessa seuraavasti:		
Eläkevelvoitteet, netto	1 212	125
Etuus pohjainen omaisuuserä taseen muissa pitkäaikaisissa sijoituksissa	1	2

Diskonttauskorko

Alla olevassa taulukossa on esitetty diskonttauskorot, joita on käytetty etuus pohjaisten eläkevelvoitteiden nykyarvon laskemiseen:

%	30.6.2020	31.12.2019
Saksa	1,40	-
Iso-Britannia	1,60	-
Suomi	1,50	0,80
Ruotsi	1,40	1,20

17. Investointi- ja muut sitoumukset

Investointi- ja muut sitoumukset ovat sopimukseen perustuvia tai sääntelystä johtuvia sitoumuksia, joita ei ole kirjattu taseeseen eikä esitetty liitetiedoissa ehdollisina velkoina.

Investointisitoumukset

milj. euroa	30.6.2020	31.12.2019
Aineelliset ja aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet	960	260

Sitoumukset sisältävät 670 miljoonaa euroa Uniperin hankinnan myötä 31.3.2020 tulleita investointisitoumuksia.

Pitkäaikaiset ostovelvoitteet

Fortumilla on pitkäaikaisia fossiilisten polttoaineiden ostovelvoitteita noin 114,9 miljardia euroa (josta 4,6 miljardia euroa erääntyy vuoden sisällä). Luku sisältää 114,4 miljardia euroa Uniperin hankinnan myötä 31.3.2020 tulleita velvoitteita. Nämä sopimukset ovat yleisesti ota tai maksa ehtoisia sopimuksia, jotka liittyvät pääasiassa maakaasun ostoon. Maakaasun hinta on yleensä sidottu markkinahintoihin, joita määrittelevät markkinaolosuhteet ja jälleenmyyntiasiakkaiden ostokäytös. Sopimusneuvotteluissa näiden pitkäaikaisten sopimusten ehdot käydään ajoittain (yleensä kolmen vuoden välein) läpi, mikä voi johtaa ehtojen muutoksiin.

Katso lisätietoja muista sitoumuksista vuoden 2019 tilinpäätöksen liitetiedossa 35 Investointi- ja muut sitoumukset.

18. Pantatut varat ja vastuut

Fortum on sekä omasta että osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta antanut välittömiä ja välillisiä vakuuksia ja takauksia, joista Fortumille voi joissain tapauksissa koitua kuluja. Ruotsin ydinvoimayhtiöille on annettu kahdenlaisia takauksia. Rahoitusmäärä (Finansieringsbelopp) annetaan ydinjätehuoltorahaston tarkasteluhetken mukaisen kattamattoman osuuden kattamiseksi olettaen, että tuotanto ei jatku eikä rahastoon suoriteta lisämaksuja. Kattamaton määrä lasketaan viranomaisten toimesta ja se perustuu ennakoitun kulun sekä velvoitteen kattamiseksi tarkoitettujen varojen erotukseen laskentahetkellä. Lisämäärä (Kompletteringsbelopp) annetaan sellaisen alijäämän kattamiseksi, joka voi muodostua ennakoimattomien tapahtumien seurauksena. Katso lisätietoja liitetiedossa 14 Ydinvoimaan liittyvät varat ja velat.

Fortum on lisäksi sekä omasta että muiden puolesta pantannut varoja lainojen ja muiden sitoumuksien vakuudeksi. Pantatut varat sisältävät 105 miljoonaa euroa (vuoden 2019 lopussa: 2) kiinteistökiinnityksiä ydinjätehuoltorahaston vakuutena ja 269 miljoonaa euroa (vuoden 2019 lopussa: 269) Kemijoki Oy:n osakkeita, jotka ovat vakuutena Valtion ydinjätehuoltorahaston lainaa varten, 333 miljoonaa euroa (vuoden 2019 lopussa: 281) pantattuja arvopapereita, jotka on annettu sähkö- ja maakaasukaupan sekä hiilidioksidipäästöoikeuksilla käytävän kaupan vakuudeksi, 285 miljoonaa euroa (vuoden 2019 lopussa: 137) kiinteistökiinnityksiä ja 51 miljoonaa euroa (vuoden 2019 lopussa: 54) pääasiassa kaupankäynnin vakuudeksi pantattuja rahavaroja. Kiinteistökiinnitysten kasvu vuoden 2020 aikana johtuu Solar-liiketoiminnasta Intiassa.

Katso lisätietoja vuoden 2019 tilinpäätöksen liitetiedossa 36 Pantatut varat ja vastuut.

19. Oikeudenkäynnit ja viranomaismenettelyt

Konserniyhtiöt ovat tällä hetkellä asianosaisina erilaisissa oikeudellisissa rutiiniasioissa, välimiesmenettelyissä sekä vero- ja sääntelytutkimuksissa ja -menettelyissä. Lisää oikeudenkäyntejä ja vaateita saatetaan laittaa vireille tulevaisuudessa. Uniperin oston myötä konserni on laajemmin alttiina oikeudellisille vaateille. Näitä ovat erityisesti sopimusmuutoksia ja hintojen muutoksia koskevat oikeustoimet ja -menettelyt, jotka johtuvat kaasu- ja sähköalan markkinamullistuksista ja muuttuneesta taloustilanteesta (myös energiamurroksen seurauksena) sekä kilpailunvastaisista käytännöistä, ja lisäksi yleisistä kaupallisista sopimuksista koskevista erimielisyyksistä.

Näihin kuuluu useita tärkeisiin asiakkaisiin ja toimittajiin liittyviä oikeus- ja välimiesmenettelyitä, joista jotkin ovat konsernin itsensä vireille panemia, ja ne koskevat sopimusmuutoksia ja hinnanmuutoksia pitkäaikaisissa toimitussopimuksissa sekä sähkön- ja kaasunhankintavaihtoehtoja. Osa oikeustoimista liittyy markkinamullistusten aiheuttamien muutosten vaikutuksista pitkäaikaisiin linjakapasiteetin varauksiin ja varastokapasiteettisopimuksiin, mutta jotkin tapaukset koskevat myös kulujen korvaamista. Joissakin tapauksissa sopimukseen sisältyvien hinnanmuutoslausekkeiden ja koko sopimusten voimassaolo on kiistetty, ja joissakin kiistanalaista on sopimusten irtisanomisen voimassaolo. Pitkäaikaiset nesteytetyn maakaasun ja kaasun hankintasopimukset antavat yleensä tuottajille ja maahantuojille mahdollisuuden muuttaa sopimusehtoja muuttuvan markkinatilanteen mukaisesti. Tämän takia konserni on tällä hetkellä asianomaisena oikeus- ja välimiesmenettelyissä ja käy jatkuvasti neuvotteluja tuottajien kanssa laajalla rintamalla. Tulevien oikeudellisten erimielisyyksien mahdollisuutta ei voida sulkea pois. IAS 37.92 -säännöksen mukaisesti Fortum ei julkista enempää tietoa näistä menettelyistä tai niihin liittyvistä riskeistä ja toimenpiteistä, erityisesti koska lisätiedot saattaisivat vaikuttaa menettelyiden lopputulokseen.

Menettelyjä on lisäksi vireillä lakisäätöiden energia-alan maksujen suorittamisesta ja sääntelyvaatimusten selventämisestä. IAS 37.92 -säännöksen mukaisesti Fortum ei julkista enempää tietoa näistä menettelyistä tai niihin liittyvistä riskeistä ja toimenpiteistä, erityisesti koska lisätiedot saattaisivat vaikuttaa menettelyiden lopputulokseen.

Julkisoikeudellisia riita-asioita on vireillä erityisesti liittyen Dattelmin hiilivoimalan toimilupaan. IAS 37.92 -säännöksen mukaisesti Fortum ei julkista enempää tietoa näistä menettelyistä tai niihin liittyvistä riskeistä ja toimenpiteistä, erityisesti koska lisätiedot saattaisivat vaikuttaa menettelyiden lopputulokseen.

Verovaateet Belgiassa

Gentin valitustuomioistuin Belgiassa antoi 16.6.2020 myönteisen päätöksen koskien Fortumin vuoden 2008 tuloverotusta Belgiassa. Päätös koskee belgialaisen rahoitusyhtiö Fortum EIF NV:n saman konsernin ruotsalaisyhtiölle myöntämiä lainoja, joilla rahoitettiin Venäjällä tehty yrityskauppa. Veroviranomaisen mukaan Fortum EIF ei olisi saanut hyötyä Belgian lakien sallimasta oman pääoman laskennallisesta korkovähennyksestä.

Vaadittujen jälkiverojen määrä on vuoden 2008 osalta 36 miljoonaa euroa. Fortumilla on vireillä vastaavat valitukset myös vuosille 2009-2012. Fortum arvioi myös näiden valitusten noudattavan nyt saatua päätöstä. Jälkiverojen yhteissumma vuosilta 2008-2012 on 114 miljoonaa euroa. Verot on maksettu ja kirjattu saataviin.

Belgian veroviranomainen voi valittaa valitustuomioistuimen päätöksestä korkeimpaan oikeuteen. Jos päätös jää voimaan, kiistanalaisten verojen takaisinmaksulla on 114 miljoonan euron positiivinen vaikutus Fortumin kassavirtaan.

20. Lähipiiritapahtumat

Lähipiiriin kuuluvat osapuolet on esitetty Fortumin vuoden 2019 konsernitilinpäätöksessä. Uniper SE luokiteltiin osakkuusyhtiöstä tytäryhtiöksi 31.3.2020. Liiketoimet Uniper -konsernin yhtiöiden kanssa on esitetty alla olevassa taulukossa 31.3.2020 asti, kun taas avoimet saldot taulukko ei enää sisällä Uniper -konsernin yhtiöiden lukuja, sillä Uniper yhdisteltiin 31.3.2020 Fortumin tytäryhtiönä. Liitetietoon on 31.3.2020 lähtien lisätty avoimet saldot sellaisten Uniper -konsernin lähipiirin kanssa, joista tuli Fortum -konsernin lähipiiriä Uniperin hankinnan myötä.

Suomen valtion omistusosuus Fortumin osakkeista vuoden 2019 lopussa oli 50,76 %. Vuonna 2020 Suomen valtion omistama osakemäärä Fortumissa ei ole muuttunut.

Liiketoimet osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa

milj. euroa	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Myyntit	81	9	89	17	23	95
Ostot	139	84	240	186	373	427
Korkotuotot lainasaamisista	22	3	24	6	12	30

Avoimet saldot osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa

milj. euroa	30.6.2020	31.12.2019
Pitkäaikaiset korolliset lainasaamiset	1 102	625
Myynti- ja muut saamiset	128	86
Pitkäaikaiset velat	293	294
Osto- ja muut velat	252	24

21. Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Fortum sopi 3.7.2020 Järvenpään ja Tuusulan alueiden kaukolämpöliiketoimintansa myynnistä Vantaan Energiasta, Infranodesta ja Kevasta koostuvalle konsortiolle. Kaupan velaton kokonaisarvo on noin 375 miljoonaa euroa. Fortum odottaa kirjaavansa kaupasta City Solutions -segmentin vuoden 2020 kolmannen neljänneksen tulokseen noin 290 miljoonan euron verottoman myyntivoiton. Kaupan toteutuminen edellyttää tavanomaisten ehtojen täyttymistä, ja kauppa odotetaan saatavan vuoden 2020 kolmannen neljänneksen aikana.

Heinäkuussa Fortum kasvatti omistuksensa 100 %:iin Tarton kaukolämpöliiketoiminnassa mahdollisten tulevaisuuden järjestelyjen joustavoittamiseksi Viron kaukolämpöliiketoiminnoissa. Tämä on osa käynnissä olevaa Baltian kaukolämpölaitosten strategisten vaihtoehtojen arviointia.

22. Tunnuslukujen laskentakaavat

Vaihtoehtoiset tunnusluvut

Liiketoimintojen tulos	Määritelmä	Tunnusluvun käyttämisen syy	Viittaus täsmäytyksen
Vertailukelpoinen käyttökate	Liikevoitto + poistot - vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	Vertailukelpoinen käyttökate edustaa koko konsernin ja segmenttien tuottamaa kassavirtaa. Käytetään osatekijänä pääomarakenteen tavoitteen tunnusluvussa vertailukelpoinen nettovelka/EBITDA.	Pääomarakenne ja tunnusluvut rahavirtalaskelman jälkeen.
Vertailukelpoinen liikevoitto	Liikevoitto - vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	Vertailukelpoista liikevoittoa käytetään taloudellisessa tavoiteasetannassa ja ennustamisessa, tuloskehityksen seurannassa sekä resurssien allokoinnissa osana konsernin liiketoiminnan johtamisprosessia.	Tuloslaskelma
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	Arvonalentumiset ja peruutukset + myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät + yrityshankinnan kirjanpidollinen vaikutus + tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset + ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaaisu + muut	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) laskelmissa.	Tuloslaskelma
Arvonalentumiset ja peruutukset	Arvonalentumiset ja niihin liittyvät varaukset (pääasiassa käytöstä poistoon liittyvät), sekä aiemmin kirjattujen arvonalentumisten peruutukset. Arvonalentumiset on oikaistu poistoista ja peruutukset muista tuotoista.	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) laskelmissa.	Tuloslaskelma
Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät	Myyntivoitot ja hankintojen transaktiokulut, sekä muut samankaltaiset erät, jotka on oikaistu liiketoiminnan muista tuotoista ja liiketoiminnan muista kuluista. Tehokkaaseen pääoman kierrätykseen tähtäävän liiketoimintamallin voitot raportoidaan vertailukelpoisessa liikevoitossa, koska liiketoiminnan tulokset toteutuvat osittain tai kokonaan osakkeiden myynnillä.	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) laskelmissa.	Tuloslaskelma
Yrityshankinnan kirjanpidollinen vaikutus	Kirjanpidollinen vaikutus (ilman kassavirtavaikutusta) Uniperin laajan tuloksen tuloslaskelmaan uudelleenluokiteltavasta osasta, kun Uniper yhdisteltiin tytäryhtiönä.	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) laskelmissa.	Tuloslaskelma
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset	Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisinstrumentit, joihin ei voida soveltaa suojauslaskentaa tai oman käytön poikkeusta IFRS 9:n mukaisesti ja joiden käyvän arvon muutos on oikaistu liiketoiminnan muista tuotoista tai liikevaihtoon ja materiaaleihin ja palveluihin, kun lasketaan Fortumin vaihtoehtoisia tunnuslukuja.	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) laskelmissa.	Tuloslaskelma

Liiketoimintojen tulos	Määritelmä	Tunnusluvun käyttämisen syy	Viittaus täsmäytyksen
Ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu	IFRIC tulkin nro 5 mukainen vaikutus, joka aiheutuu siitä, että taseen saamiin kirjattu Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta ei voi ylittää vastaavaa velkaa, ja joka on oikaistu materiaaleista ja palveluista. Oikaisu sisältää myös IFRS:n mukaisesta arvostuksesta johtuvia kirjanpitovaikutuksia.	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen käyttökatteen (EBITDA) laskelmissa.	Tuloslaskelma
Muut	Uudelleenjärjestely- ja kulujenhallintakulut, sekä muut sekalaiset ei-operatiiviset erät, jotka on oikaistu pääasiassa materiaaleista ja palveluista tai henkilöstökuluista.	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen käyttökatteen (EBITDA) laskelmissa.	Tuloslaskelma
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %	Vertailukelpoinen liikevoitto + osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta + oikaisu liittyen osuuteen osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta $\times 100$ Vertailukelpoinen sidottu pääoma keskimäärin	Vertailukelpoista sidotun pääoman tuottoa käytetään taloudellisessa tavoiteasetannassa ja ennustamisessa, tuloskehityksen seurannassa sekä resurssien allokoinnissa osana konsernin liiketoiminnan johtamisprosessia.	Liitetieto 3 Tiedot segmentteittäin
Oikaisu liittyen osuuteen osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	Merkittävien vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien oikaisu.	Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta sisältyy voittokomponenttiin vertailukelpoisen sidotun pääoman tuoton laskelmassa ja oikaisu tehdään perustuen vastaaviin komponentteihin kuin vertailukelpoisuuteen vaikuttavissa erissä.	Liitetieto 3 Tiedot segmentteittäin
Vertailukelpoinen sidottu pääoma	Korottomat varat + Valtion ydinjätehuoltorahastoon liittyvät korolliset varat - korottomat velat - varaukset (korottomat varat ja velat eivät sisällä rahoitukseen, veroihin ja laskennallisiin veroihin liittyviä eräjä sekä varoja ja velkoja, jotka syntyvät tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisopimusten käypään arvoon arvostamisesta)	Vertailukelpoinen sidottu pääoma on osatekijä vertailukelpoisen sidotun pääoman tuoton laskelmassa, jossa mitataan suoraan liiketoimintoihin sijoitetun pääoman tuottoa.	Liitetieto 3 Tiedot segmentteittäin
Pääomarakenne	Määritelmä	Tunnusluvun käyttämisen syy	Täsmäytys
Rahoitusnettovelka	Korollinen vieras pääoma - Likvidit varat - Korollisiin saamiin sisältyvät arvopaperit + Nettovakuusvelka	Vuoden 2020 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien Fortum on päivittänyt nettovelan määritelmänsä. Fortum käyttää jatkossa rahoitusnettovelkaa konsernin velkaisuuden seurannassa.	Liitetieto 13 Korollinen nettovelka
Oikaistu nettovelka	Rahoitusnettovelka + alirahastoidut eläkevastuut ja käytöstäpoistamisvaraukset vähennettynä osuuksilla ydinjätehuoltorahastojen varoista.	Vuoden 2020 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien Fortum on päivittänyt nettovelan määritelmänsä. Fortum käyttää jatkossa oikaistua nettovelkaa konsernin velkaisuuden seurannassa.	Liitetieto 13 Korollinen nettovelka

Pääomarakenne	Määritelmä	Tunnusluvun käyttämisen syy	Täsmäytys
Korollinen nettovelka	Korolliset velat - likvidit varat	Vuoden 2020 ensimmäiseen neljännekseen asti korollisia nettovelkoja käytettiin konsernin velkaisuuden, ts. pääomarakenteen, seurannassa erityisesti osatekijänä konsernin pitkän aikavälin taloudellisessa tavoitteessa vertailukelpoisessa nettovelassa/käyttökate.	Liitetieto 13 Korollinen nettovelka

Muut tunnusluvut

Osakeperusteiset tunnusluvut

Tulos/osake (EPS)	<u>Kauden voitto - määräysvallattomat omistajat</u> Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden aikana
Oma pääoma/osake	<u>Oma pääoma</u> Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa

Muut tunnusluvut

Investoinnit käyttöomaisuuteen	Aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin tehdyt investoinnit mukaan lukien kunnossapito-, tuottavuus- ja kasvuinvestoinnit sekä lainsäädännön edellyttämät investoinnit. Investointeihin kuuluvat myös investointien rakennusaikana taseeseen aktivoidut korkokulut. Kunnossapitoinvestoinnit pidentävät olemassa olevan omaisuuserän vaikutusaikaa, ylläpitävät käytettävyyttä sekä/tai ylläpitävät luotettavuutta. Tuottavuusinvestoinnit parantavat olemassa olevan hyödykkeen tuottavuutta. Kasvuinvestointien tarkoitus on rakentaa uutta kapasiteettia ja/tai lisätä olemassa olevien liiketoimintojen asiakaskantaa. Lainsäädännön edellyttämät investoinnit tehdään tiettyinä ajankohtina lakien vaatimusten mukaan.
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin	Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin, osakkuus- ja yhteisyritysosakkeisiin ja muihin sijoituksiin. Tytäryhtiöosakeinvestoinneista on vähennetty hankitun yhtiön kassa ja lisäty hankittavan yhtiön korolliset lainat ja muut rahoitusnettovelkaan sisältyvät erät.

Verojen tunnusluvuissa käytetyt määritelmät

Efektiivinen tuloverokanta, %	<u>Tuloverot</u> Voitto ennen veroja	x 100
Vertailukelpoinen efektiivinen tuloverokanta, %	<u>Tuloverot - verokannan muutosten vaikutukset - vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin liittyvät verot - merkittävät kertavaikutteiset veroerät</u> Voitto ennen veroja - osakkuus- ja yhteisyritysten voitot - vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	x 100
Edelliset 12 kk	Raportointihetkeä edeltävät 12 kuukautta	

Markkinatilanne ja saavutetut sähkön tukkumyyntihinnat

Sähkön kulutus

TWh	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Pohjoismaat	87	88	199	204	392	387
Venäjä	232	244	518	533	1 059	1 044
Tjumen	20	22	45	46	94	93
Tseljabinsk	8	8	17	17	35	35
Venäjän Uralin alue	56	61	125	131	260	254

Keskimääräiset hinnat

	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Sähkön spot-hinta Nord Pool -sähköpörssissä, euroa/MWh	5,6	35,6	10,5	41,2	38,9	23,6
Sähkön spot-hinta Suomessa, euroa/MWh	22,5	37,4	23,3	42,4	44,0	34,5
Sähkön spot-hinta Ruotsissa, SE3, Tukholma euroa/MWh	15,1	33,0	16,9	39,7	38,4	27,0
Sähkön spot-hinta Ruotsissa, SE2, Sundsvall euroa/MWh	8,2	33,0	11,9	39,5	37,9	24,2
Sähkön spot-hinta Venäjän ensimmäisellä hintavyöhykkeellä, RUB/MWh ¹⁾	1 160	1 334	1 194	1 321	1 289	1 224
Sähkön spot-hinta Venäjän toisella hintavyöhykkeellä, RUB/MWh ¹⁾	902	1 042	905	1 033	892	827
Russia-segmentin keskimääräinen kapasiteettihinta, tRUB/MW/kk	549	563	611	621	624	619
Uniper-segmentin keskimääräinen kapasiteettihinta, tRUB/MW/kk	245	-	245	-	-	245
Sähkön spot-hinta Saksassa, euroa/MWh	20,3	35,8	23,5	38,3	37,7	30,2
Keskimääräinen kaasun rajahinta Uralin alueella, RUB/1000 m ³	3 937	3 883	3 937	3 883	3 910	3 937
Russia-segmentin keskimääräinen kapasiteettihinta CCS-kapasiteetille, tRUB/MW/kk ^{2) 3)}	146	142	156	152	154	155
Russia-segmentin keskimääräinen kapasiteettihinta CSA-kapasiteetille, tRUB/MW/kk ²⁾	961	996	1 064	1 097	1 096	1 079
Uniper-segmentin keskimääräinen kapasiteettihinta CCS-kapasiteetille, tRUB/MW/kk ^{2) 3)}	131	-	131	-	-	131
Uniper-segmentin keskimääräinen kapasiteettihinta CSA-kapasiteetille, tRUB/MW/kk ²⁾	900	-	900	-	-	900
Sähkön spot-hinta (markkinahinta), Uralin alue, RUB/MWh ¹⁾	1 021	1 151	1 044	1 140	1 117	1 069
CO ₂ , (ETS EUA), euroa/tonni CO ₂	21	25	22	24	25	24
Hiili (ICE Rotterdam), USD/tonni	43	56	26	66	61	52
Öljy (Brent Crude), USD/bbl	33	68	42	66	64	52

1) Ilman kapasiteettitariffia.

1) Sisältää "forced mode" -statuksen kapasiteettimaksut, säännellyt tariffit ja kahdenväliset sopimukset.

2) Kapasiteettihinnat maksettu kapasiteettivolyymeille, pois lukien suunnittelemattomat seisokit, huollot ja oma käyttö.

Vesivarastot

TWh	30.6.2020	31.12.2019
Pohjoismaiset vesivarastot	93	79
Pohjoismaiset vesivarastot, pitkän ajan keskiarvo	84	84

Vienti / tuonti

TWh (+ = tuonti, - = vienti Pohjoismaista)	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Vienti / tuonti Pohjoismaiden ja Manner-Euroopan + Baltian välillä	-5	-4	-11	-4	-8	-15
Vienti / tuonti Pohjoismaiden ja Venäjän välillä	0	2	1	4	8	5
Vienti / tuonti Pohjoismaat, Yhteensä	-5	-2	-10	0	0	-10

Venäjän sähköreformi

%	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Osuus sähkön myynnistä vapautetulla sähkön hinnalla	74%	81%	77%	80%	80%	79%

Saavutetut sähkön myyntihinnat

	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Generation-segmentin saavutettu sähkönhinta Pohjoismaissa, EUR/MWh	33,6	35,0	33,8	36,7	36,8	35,2
Uniper-segmentin saavutettu sähkönhinta Pohjoismaissa, EUR/MWh	27,6	-	27,6	-	-	27,6
Russia-segmentin saavuttama sähkönhinta, RUB/MWh	1 886	1 976	1 842	1 990	1 990	1 911
Russia-segmentin saavuttama sähkönhinta, EUR/MWh ¹⁾	23,3	27,2	24,0	26,8	27,3	25,8
Uniper-segmentin saavuttama sähkönhinta Venäjällä, RUB/MWh	1 787	-	1 787	-	-	1 787
Uniper-segmentin saavuttama sähkönhinta Venäjällä, EUR/MWh ¹⁾	22,1	-	22,1	-	-	22,1

1) Muunnettu käyttäen keskiarvoja.

Fortumin tuotanto- ja myyntivolyymit

Uniperin tuotanto- ja myyntivolyymit raportoidaan osana Fortumia vuoden 2020 toisesta vuosineljänneksestä alkaen.

Sähköntuotanto

TWh	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Sähköntuotanto Pohjoismaissa	16,2	11,3	29,5	23,3	45,5	51,7
Sähköntuotanto muissa Euroopan maissa	6,7	0,3	7,0	0,7	1,3	7,6
Sähköntuotanto Venäjällä	14,8	6,9	23,2	15,2	29,3	37,3
Sähköntuotanto muissa maissa	0,1	0,0	0,3	0,0	0,2	0,5
Yhteensä	37,8	18,5	60,1	39,2	76,3	97,2

Lämmöntuotanto

TWh	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Lämmöntuotanto Pohjoismaissa	1,0	0,8	2,9	2,9	6,3	6,3
Lämmöntuotanto muissa Euroopan maissa	1,9	0,5	3,0	1,7	2,8	4,1
Lämmöntuotanto Venäjällä	2,7	2,7	8,9	9,6	17,3	16,6
Yhteensä	5,6	4,0	14,8	14,2	26,4	27,0

Sähköntuotantokapasiteetti segmenteittäin

MW	30.6.2020	31.12.2019
Generation ¹⁾	8 101	8 220
Russia	4 928	4 928
City Solutions	1 005	1 082
Uniper	36 214	-
Yhteensä	50 248	14 230

1) Kapasiteetti sisältää Meri-Porin 308 MW, joka on Energiaviraston tehoreservissä heinäkuusta 2017 kesäkuuhun 2020.

Lämmöntuotantokapasiteetti segmenteittäin

MW	30.6.2020	31.12.2019
Russia	8 437	8 437
City Solutions	4 446	4 812
Uniper	4 313	-
Yhteensä	17 197	13 249

Sähköntuotanto lähteittäin Pohjoismaissa

TWh	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Vesi- ja tuulivoima	7,6	5,4	14,2	10,4	20,7	24,5
Ydinvoima	8,4	5,9	14,7	12,2	23,5	26,0
Lämpövoima	0,3	0,0	0,6	0,7	1,4	1,3
Yhteensä	16,2	11,3	29,5	23,3	45,5	51,7

Sähköntuotanto lähteittäin Pohjoismaissa

%	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Vesi- ja tuulivoima	47	45	48	45	45	47
Ydinvoima	52	52	50	52	52	50
Lämpövoima	2	3	2	3	3	3
Yhteensä	100	100	100	100	100	100

Sähkötuotanto lähteittäin muissa Euroopan maissa

TWh	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Vesi- ja tuulivoima	1,1	0,0	1,1	0,0	0,0	1,1
Ydinvoima	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lämpövoima	5,5	0,3	5,9	0,7	1,3	6,5
Yhteensä	6,7	0,3	7,0	0,7	1,3	7,6

Sähkötuotanto lähteittäin muissa Euroopan maissa

%	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Vesi- ja tuulivoima	17	0	16	0	0	14
Ydinvoima	0	0	0	0	0	0
Lämpövoima	83	100	84	100	100	86
Yhteensä	100	100	100	100	100	100

Sähkönmyynti

milj. euroa	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Sähkönmyynti Pohjoismaissa	555	611	1 141	1 522	2 877	2 496
Sähkönmyynti muissa Euroopan maissa ¹⁾	4 683	42	4 739	90	186	4 835
Sähkönmyynti Venäjällä	390	217	652	465	924	1 111
Sähkönmyynti muissa maissa	5	0	11	0	8	19
Yhteensä	5 634	871	6 544	2 078	3 995	8 461

1) Sisältäen hyödykekaupankäynnin.

Lämmönmyynti

milj. euroa	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Lämmönmyynti Pohjoismaissa	48	59	158	223	390	325
Lämmönmyynti muissa Euroopan maissa	94	39	181	129	228	280
Lämmönmyynti Venäjällä	22	22	77	70	145	152
Yhteensä	164	119	415	422	763	756

Sähkönmyynti alueittain

TWh	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Suomi	5,7	6,8	12,2	14,1	23,1	21,2
Ruotsi	12,4	7,7	21,7	16,0	31,5	37,2
Venäjä	19,6	8,0	30,3	17,3	33,8	46,8
Norja	2,9	3,0	7,4	8,1	15,0	14,3
Saksa ¹⁾	104,4	0,0	104,4	0,0	0,0	104,4
Yhdistynyt kuningaskunta	3,2	0,0	3,2	0,0	0,0	3,2
Alankomaat	1,8	0,0	1,8	0,0	0,0	1,8
Muut maat	0,8	0,5	1,7	1,1	2,5	3,1
Yhteensä	150,9	25,9	182,7	56,6	105,8	231,9

1) Sisältäen hyödykekaupankäynnin.

Nord Poolissa tehdyt ostot ja myynnit on netotettu tunneittain konsernitasolla.

Lämmönmyynti alueittain

TWh	II/2020	II/2019	I-II/2020	I-II/2019	2019	Edelliset 12kk
Venäjä	2,7	2,7	8,9	9,2	16,9	16,6
Suomi	0,7	0,7	1,7	2,1	3,8	3,4
Puola	0,5	0,5	1,9	2,0	3,3	3,2
Saksa	0,7	0,0	0,7	0,0	0,0	0,7
Yhdistynyt kuningaskunta	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Alankomaat	0,6	0,0	0,6	0,0	0,0	0,6
Muut maat	0,7	0,6	1,9	2,0	3,6	3,5
Yhteensä	6,0	4,4	15,8	15,3	27,6	28,1